

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

**GHID PRACTIC CU PRIVIRE LA
ADMISIBILITATE**

Organizațiile și Publicațiile care sunt interesate de reproducerea sau traducerea acestui Ghid urmează să se adreseze publishing@echr.coe.int.

© Consiliul Europei / Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2011

Ghidul poate fi descărcat de pe adresa www.echr.coe.int (Case-law – Case-Law Information – Admissibility Guide).

Acest Ghid a fost pregătit de Direcția de Cercetări și nu obligă Curtea. Textul a fost finalizat în decembrie 2009, și a fost revăzut cu amendamente până la 31 martie 2011.

CONȚINUT

INTRODUCERE	7
A. Cererea individuală	8
1. <i>Obiectul normei</i>	8
2. <i>Calitatea cererii</i>	8
3. <i>Libera exercitare a dreptului de recurs</i>	9
4. <i>Obligațiile statului pârât</i>	11
(a) <i>Art. 39 din Regulamentul Curții</i>	11
(b) <i>Stabilirea faptelor</i>	11
(c) <i>Misiune de anchetă</i>	12
B. Calitatea de victimă	12
1. <i>Noțiunea de „victimă”</i>	12
2. <i>Victima directă</i>	12
3. <i>Victimă indirectă</i>	13
4. <i>Decesul victimei</i>	13
5. <i>Pierderea calității de victimă</i>	14
I. INADMISSIBILITATEA DE NATURĂ PROCEDURALĂ	15
A. Neepuizarea căilor de recurs interne	15
1. <i>Scopul normei</i>	16
2. <i>Aplicarea normei</i>	16
(a) <i>Flexibilitatea</i>	16
(b) <i>Respectarea normelor interne și limite</i>	17
(c) <i>Existența mai multor căi de recurs</i>	17
(d) <i>Capete de cerere invocate în substanță</i>	17
(e) <i>Existența și caracterul adecvat</i>	18
(f) <i>Caracterul accesibil și efectiv</i>	18
3. <i>Limitele aplicării normei</i>	19
4. <i>Sarcina probei</i>	19
5. <i>Aspecte procedurale</i>	20
6. <i>Crearea unor noi căi de recurs</i>	21
B. Nerespectarea termenului de șase luni	22
1. <i>Scopul normei</i>	22
2. <i>Data de la care începe să curgă termenul de șase luni</i>	23
(a) <i>Decizia definitivă</i>	23
(b) <i>Data de început a termenului</i>	23
(c) <i>Comunicarea deciziei</i>	24
(d) <i>Absența comunicării deciziei</i>	24
(e) <i>Lipsa căilor de recurs</i>	24
(f) <i>Calcularea termenului de șase luni</i>	24
(g) <i>Situație continuă</i>	24
3. <i>Data introducerii unei cereri</i>	25
(a) <i>Scrisoarea inițială</i>	25
(b) <i>Diferența dintre data redactării și data expedierii</i>	25
(c) <i>Trimiterea prin fax</i>	25
(d) <i>Termen după prima comunicare</i>	25
(e) <i>Încadrarea unui capăt de cerere</i>	25
(f) <i>Capete de cerere ulterioare</i>	25

4. Exemple	26
(a) Aplicabilitatea cerințelor respectării termenului în cazul obligației procedurale în temeiul art. 2 din Convenție	26
(b) Condiții de aplicare a regulii termenului de 6 luni în cauzele privind perioade multiple de detenție în temeiul art. 5 § 3 din Convenție	26
C. Cererea Anonimă	26
1. Caracterul anonim al unei cereri.....	27
2. Caracterul neanonim al unei cereri.....	27
D. Cererea redundantă	27
1. Identitatea de reclamanți	28
2. Identitate a capetelor de cerere	28
3. Identitate de fapte.....	29
E. Cererea deja adresată unei alte instanțe internaționale.....	29
1. Noțiunea de instanță	29
(a) Instanța trebuie să fie publică	29
(b) Instanța trebuie să fie internațională	30
(c) Instanța trebuie să fie independentă.....	30
(d) Instanța trebuie să fie judiciară.....	30
2. Garanțiile procedurale	30
(a) Contradictorialitatea	30
(b) Cerințele impuse organului jurisdicțional	30
3. Rolul instanței	30
(a) Instanța trebuie să poată stabili răspunderea	31
(b) Instanța trebuie să urmărească încetarea încălcării	31
(c) Eficacitatea procedurii.....	31
F. Cererea abuzivă.....	32
1. Definiția generală	32
2. Dezinformarea Curții.....	32
3. Limbajul ofensator	33
4. Încălcarea obligației de confidențialitate în cazul soluționării pe cale amiabilă.	33
5. Cerere cu caracter vădit șicanator sau lipsită de orice bază reală.....	34
6. Alte cazuri	34
7. Atitudinea adoptată de Guvernul pârât	34
II. INADMISIBILITATEA LEGATĂ DE COMPETENȚA CURȚII	35
A. Incompatibilitatea <i>ratione personae</i>	35
1. Principii	35
2. Competența	36
3. Răspundere și imputabilitate	36
4. Chestiuni privind răspunderea eventuală a statelor părți la Convenție ca urmare a unor acțiuni sau omisiuni referitoare la apartenența acestora la o organizație internațională.....	37
B. Incompatibilitatea <i>ratione loci</i>	39
1. Principii	39
2. Cazuri specifice.....	40
C. Incompatibilitatea <i>ratione temporis</i>	40
1. Principii generale	40
2. Aplicarea acestor principii	41
(a) Data critică în raport cu ratificarea Convenției sau cu acceptarea competenței organelor Convenției.....	41
(b) Fapte instantanee anterioare sau posterioare intrării în vigoare sau declarației.....	42

3. Situații specifice	43
(a) Încălcări continue	43
(b) Obligația procedurală “continuă”, rezultată din articolul 2 de a investiga disparițiile care au avut loc până la data decisivă	43
(c) Obligația procedurală, în temeiul art. 2, de a investiga un deces: proceduri cu privire la fapte care ies din competența temporală a Curții	44
(d) Luarea în considerare a faptelor anterioare	44
(e) Proceduri judiciare pendinte sau detenția	45
(f) Dreptul la despăgubire în caz de eroare judiciară	45
D. Incompatibilitatea ratione materiae	45
1. Noțiunea de “drepturi și obligații cu caracter civil”	46
(a) Condiții generale de aplicabilitate a articolului 6 § 1	46
(b) Noțiunea de „contestație”	47
(c) Existența unui drept ce poate fi considerat întemeiat în legislația internă	48
(d) Caracterul “civil” al dreptului	49
(e) Dreptul cu caracter privat: dimensiunea patrimonială	49
(f) Extinderea la alte tipuri de contestații	50
(g) Materiile excluse	51
(h) Aplicabilitatea art. 6 unei alte proceduri decât cea principală	52
2. Noțiunea de „acuzatie în materie penală”	53
(a) Principii generale	53
(b) Aplicarea principiilor generale	55
Proceduri disciplinare	55
Proceduri contravenționale, vamale, fiscale și cele cu privire la concurența neloială	56
Chestiuni politice	56
Expulzarea și extrădarea	57
Diferite etape a procedurilor penale, proceduri conexe și recursuri ulterioare	57
(c) Relația cu alte Articole din Convenție și din Protocoale	58
3. Conceptele de „viață privată” și „de familie”	59
(a) Sfera de aplicare a art. 8	59
(b) Sfera „vieții private”	59
(c) Sfera „vieții familiale”	62
Dreptul de a deveni părinte	63
Cu privire la copii	63
Cu privire la cupluri	63
Cu privire la alte relații	64
Interese materiale	64
4. Conceptele de „domiciliu” și „corespondență”	64
(a) Sfera de aplicare a art. 8	65
(b) Întinderea noțiunii de „domiciliu”	65
(c) Exemple de ingerințe	66
(d) Sfera de aplicare a noțiunii de „corespondență”	66
5. Noțiunea de “bun”	67
(a) Bunuri protejate	67
(b) Sfera de aplicare autonomă	67
(c) Bunuri actuale	68
(d) Creanțe	68
(e) Restituirea bunurilor	68
(f) Venituri viitoare	69
(g) Clientela	69
(h) Licențele de desfășurare a unei activități comerciale	69
(i) Inflația	69
(j) Proprietatea intelectuală	70
(k) Acțiunile	70
(l) Prestațiile de securitate socială	70

III. TEMEIURILE DE INADMISIBILITATE LEGATE DE EXAMINAREA ÎN FOND	70
A. Vădit nefondată	70
1. <i>Introducere generală</i>	70
2. <i>„Instanță de gradul patru de jurisdicție”</i>	71
3. <i>Lipsa aparentă sau evidentă a încălcării</i>	73
(a) <i>Nicio aparență de arbitrar sau inechitate</i>	73
(b) <i>Nicio aparență de disproporție între scopuri și mijloace</i>	74
(c) <i>Alte chestiuni de fond relativ simple</i>	75
4. <i>Capete de cerere nesuținute: lipsa probelor</i>	75
5. <i>Capete de cerere confuze sau fanteziste</i>	76
B. Prejudiciu nesemnificativ	76
1. <i>Contextul adoptării noului criteriu</i>	76
2. <i>Obiect</i>	77
3. <i>Cu privire la chestiunea dacă reclamantul a suferit un prejudiciu important</i>	77
4. <i>Două clauze de salvagardare</i>	78
(a) <i>Cu privire la chestiunea dacă respectarea drepturilor omului impune examinarea cererii pe fond</i>	78
(b) <i>Cu privire la examinarea respectivei cauze în mod corespunzător de o instanță internă</i>	79
INDICELE HOTĂRĂRILOR ȘI DECIZIILOR	80

INTRODUCERE

1. Sistemul de protecție a drepturilor și libertăților fundamentale introdus de Convenția europeană a drepturilor omului („Convenția”) se întemeiază pe principiul subsidiarității. Este, în primul rând, de competența statelor părți la Convenție să garanteze aplicarea acesteia, iar Curtea Europeană a Drepturilor Omului („Curtea”) nu trebuie să intervină decât atunci când statele nu și-au respectat obligațiile.

Controlul exercitat la Strasbourg este activat, în principal, prin intermediul cererilor individuale, cu care Curtea poate fi sesizată de către orice persoană, fizică sau juridică, aflată sub jurisdicția statelor părți la Convenție. În consecință, categoria potențialilor reclamanți este imensă: pe lângă cele opt sute de milioane de locuitori ai Europei Mari și cetățenii din țări terțe care își au reședința sau tranzitează pe teritoriul acesteia, trebuie să avem în vedere milioane de asociații, de fundații, de partide politice, de întreprinderi etc. Nu trebuie uitate persoanele care, în urma unor acte extrateritoriale ale statelor părți la Convenție, săvârșite în afara teritoriilor lor respective, intră sub jurisdicția lor.

De mai mulți ani și ca urmare a unor factori diverși, Curtea este copleșită de numărul de cereri individuale (la 31 martie 2011 erau pendinte peste 149 000). Or, majoritatea acestor cereri (peste 95%) sunt respinse, fără să fie examinate pe fond, pentru că nu au îndeplinit unul din criteriile de admisibilitate prevăzute de Convenție. Această situație generează o dublă frustrare. Pe de o parte, având obligația de a răspunde fiecărei cereri, Curtea nu are posibilitatea de a se concentra, în termene rezonabile, pe cauzele care necesită o examinare pe fond, iar acest lucru nu are utilitate reală pentru justițiabili. Pe de altă parte, acțiunile a zeci de mii de reclamanți sunt respinse fără drept de apel, deseori după ani de așteptare.

2. Statele părți la Convenție, precum și Curtea și grefa acesteia nu au încetat niciodată să reflecteze asupra adoptării unor măsuri pentru a încerca să facă față acestei probleme și să garanteze o administrare eficientă a justiției. Printre măsurile cele mai vizibile se numără adoptarea [Protocolului nr. 14 la Convenție](#) care prevede, printre altele, posibilitatea examinării pe viitor a cererilor vădit inadmisibile de un judecător unic, asistat de raportori extrajudiciari, și nu, ca în prezent, de un comitet format din trei judecători. Acest instrument, intrat în vigoare la 1 iunie 2010, introduce, de asemenea, un nou criteriu de admisibilitate legat de gravitatea prejudiciului suferit de un reclamant. Criteriul are drept obiectiv să descurajeze introducerea unor cereri de către persoane care au suferit un prejudiciu nesemnificativ.

La 19 februarie 2010, reprezentanții celor patruzeci și șapte de state membre ale Consiliului Europei, toate având obligații în temeiul Convenției, s-au reunit la Interlaken, în Elveția, pentru a discuta despre viitorul Curții, în special despre blocajul datorat aflului mare de cereri inadmisibile. Într-o [declarație solemnă](#), aceștia au reafirmat rolul central al Curții în sistemul european de protecție a drepturilor și libertăților fundamentale și s-au angajat să îi consolideze eficacitatea, păstrând în același timp principiul cererii individuale.

3. Ideea de a pune la dispoziția potențialilor reclamanți informații obiective și complete referitoare la procedura de depunere a cererilor și la criteriile de admisibilitate este menționată în mod explicit la punctul C-6 literele (a) și (b) din Declarația de la Interlaken. Ghidul practic referitor la condițiile de admisibilitate a cererilor individuale trebuie considerat în același context. Acesta a fost conceput pentru a permite o lectură mai clară și mai detaliată a condițiilor de admisibilitate cu scopul, pe de o parte, de a limita, pe cât posibil, numărul de cereri care nu au nicio perspectivă de finalizare printr-o hotărâre pe fond și, pe de altă parte, de a se asigura că trec testul privind admisibilitatea cererilor a căror examinare pe fond este justificată. În prezent, în cazul majorității cauzelor care trec acest test, admisibilitatea și fondul sunt examinate împreună, ceea ce simplifică și accelerează procedura.

Este vorba de un document dens, destinat în principal practicienilor dreptului, în special avocaților care au vocația să reprezinte reclamantii în fața Curții. Un al doilea document, mai accesibil și redactat în termeni mai puțin tehnici, va servi drept instrument pedagogic pentru un public mai larg și mai puțin informat.

Toate criteriile de admisibilitate prevăzute de Articolul 34 (Plângere individuală) și Articolul 35 (criterii de admisibilitate) ale Convenției au fost expuse prin prisma jurisprudenței Curții. Evident că unele din noțiuni precum „termenul de șase luni” și, în mai mică măsură, „epuizarea remediilor naționale” pot fi mai ușor definite în comparație cu conceptele de jurisdicția Curții *ratione materiae* sau *ratione personae* ori noțiunea de „*vădit nefondat*”, care poate fi revizuită aproape *ad infinitum*. De altfel, unele din Articole sunt invocate de mult mai multe ori, și unele din State nu au ratificat toate Protocoalele adiționale la Convenție, pe când altele le-au semnat cu rezerve în privința aplicabilității anumitor prevederi. Cazurile rare de plângeri inter-statale nu au fost luate în considerare deoarece acestea impun o abordare diferită. Cât privește noul criteriu de admisibilitate, în termenii Protocolului 14 care a intrat în vigoare recent, este prematură expunerea unei viziuni clare asupra jurisprudenței Curții în acest sens. Prin urmare acest Ghid nu pretinde să fie exhaustiv și se va concentra asupra situațiilor celor mai comune.

4. Ghidul a fost elaborat de Jurisconsultul Curții și nu obligă în niciun caz Curtea în interpretarea criteriilor de admisibilitate. Acesta va fi actualizat periodic. Redactat în limbile franceză și engleză, ghidul va fi tradus și într-o serie de alte limbi, cu prioritate în limbile oficiale ale statelor împotriva cărora sunt îndreptate cele mai multe cereri.

5. După definirea noțiunilor de „recurs individual” și „calitatea de victimă”, ghidul va privi motivele de inadmisibilitate (I), cele care țin de competența Curții (II) și motivele referitoare la fondul cauzelor (III).

A. Cererea individuală

Articolul 34. – Cereri individuale

„Curtea poate fi sesizată, printr-o cerere, de orice persoană fizică, organizație neguvernamentală sau grup de particulari care se pretind victime ale unei încălcări de către una din înaltele părți contractante a drepturilor recunoscute în Convenție sau în protocoalele sale. Înaltele părți contractante se angajează să nu împiedice prin nicio măsură exercițiul eficace al acestui drept.”

1. Obiectul normei

6. Art. 34, care garantează dreptul de a introduce o cerere individuală, conferă particularilor un veritabil drept de acțiune la nivel internațional. De asemenea, acesta reprezintă unul dintre pilonii fundamentali ai eficacității sistemului Convenției și face parte din „componentele de bază ale mecanismului” de apărare a drepturilor omului (*Mamatkulov și Askarov c. Turciei* [GC], §§ 100 și 122; *Loizidou c. Turciei* (excepții preliminare), § 70).

7. În calitate de instrument viu, Convenția trebuie să fie interpretată în lumina condițiilor de viață actuale; această jurisprudență constantă se aplică, de asemenea, în cazul dispozițiilor procedurale, precum art. 34 (*ibidem*, § 71).

2. Calitatea cererii

8. Sfera de aplicare: Orice persoană particulară poate invoca protecția Convenției împotriva unui stat parte atunci când pretinsa încălcare a avut loc în limitele jurisdicției

statului respectiv, în conformitate cu art. 1 din Convenție (*Van der Tang c. Spaniei*, § 53). Victima nu are obligația de a preciza articolul din Convenție care a fost încălcat (*Guzzardi c. Italiei*, § 61).

9. Titulari: Orice persoană fizică sau juridică își poate exercita dreptul de recurs individual, indiferent de cetățenie, loc de reședință, stare civilă, situație sau capacitate juridică (pentru mama decăzută din drepturile părintești, a se vedea *Scozzari și Giunta c. Italiei* [GC], § 138; pentru minor, a se vedea *A. c. Marii Britanii*; pentru incapabil fără acordul tutorelui, a se vedea *Zehentner c. Austriei*, §§ 39 și urm.).

Orice organizație neguvernamentală, în sens larg, și anume cu excepția organizațiilor care au atribuții de putere publică, își poate exercita dreptul de recurs. În ceea ce privește persoanele juridice de drept public care nu exercită atribute de putere publică, a se vedea *Sfintele mănăstiri c. Greciei*, § 49, și *Radio France și alții c. Franței* (dec.), §§ 24-26, și pentru cele care sunt independente de stat din punct de vedere juridic și financiar, *Compania maritimă a Republicii Islamice Iran c. Turciei*, § 80-81, sau *Unédic c. Franței*¹, § 48-59.

În schimb, o localitate (*Ayuntamiento de Mula c. Spaniei* (dec.)) sau o parte a unei localități care participă la exercitarea puterii publice (*Section de commune d'Antilly c. Franței* (dec.)) nu are calitatea de a introduce o cerere întemeiată pe art. 34 (a se vedea de asemenea *Döşemealtı Belediyesi c. Turciei* (dec.)).

Orice grup de particulari: cum ar fi o asociație informală, de obicei temporară, formată din mai multe persoane („cauza lingvistică belgiană”). Totuși, nici autoritățile locale și nici alte organe ale puterii publice nu pot depune cereri prin intermediul persoanelor din care sunt constituite sau care le reprezintă, pentru orice act sancționat de către statul căruia îi sunt subordonați sau în numele căruia aceștia exercită atribute legate de puterea publică. (*Demirbaş și alții c. Turciei* (dec.)).

10. Art. 34 nu permite plângerile *in abstracto* cu privire la încălcarea Convenției. Reclamantii nu se pot plânge de o dispoziție a dreptului intern doar pentru că aceasta pare să încalce Convenția (*Monnat c. Elveției*, §§ 31-32), iar Convenția nu recunoaște *actio popularis* (*Klass și alții c. Germaniei*, § 33; *Partidul Muncitoresc Georgian c. Georgiei* (dec); *Burden c. Marii Britanii* [GC], § 33).

11. Cererea introdusă prin intermediul unui reprezentant: În cazul în care reclamantul alege mai degrabă să fie reprezentat decât să introducă singur cererea, art. 45 § 3 din regulamentul Curții impune ca acesta să prezinte o procură semnată în mod corespunzător. Este esențial ca reprezentantul să demonstreze că a primit instrucțiuni specifice și explicite din partea persoanei care se pretinde victimă în sensul art. 34, în numele căreia pretinde că acționează în fața Curții (*Post c. Olandei* (dec.)). Cu privire la validitatea unei împuterniciri, a se vedea *Aliiev c. Georgiei*, §§ 44-49. Cu privire la autenticitatea unei cereri, a se vedea *Velikova c. Bulgariei*, §§ 48-52.

12. Abuzul de drept: în ceea ce privește comportamentul unui reclamant contrar vocației dreptului de recurs, a se vedea noțiunea de abuz de drept, în sensul art. 35 § 3 din Convenție (*Miroļubovs și alții c. Letoniei*, §§ 62 și urm.).

3. Libera exercitare a dreptului de recurs

13. Dreptul de a sesiza Curtea este absolut și nu face obiectul vreunei limitări. Acest principiu implică libertatea de comunicare cu instituțiile Convenției (pentru corespondența în detenție, a se vedea *Peers c. Greciei*, § 84 și *Kornakovs c. Letoniei*, §§ 157 și urm.). A se vedea, de asemenea, în acest sens, Acordul european privind persoanele participante la proceduri în fața Curții Europene a Drepturilor Omului din 1996 (**STCE nr. 161**).

1. Curtea adoptă decizii și hotărâri în limba engleză și/sau franceză, limbile sale oficiale de lucru.

14. Autoritățile naționale urmează să se abțină de la orice formă de presiune asupra reclamantilor în sensul retragerii sau modificării plângerilor acestora. Potrivit Curții, presiunea poate lua forma unor intimidări directe și a actelor flagrante de intimidare a reclamantilor, familiilor acestora sau reprezentanților legali, precum și forma unor acte sau contacte improprii (*Mamatkulov și Askarov c. Turciei* [GC], § 102).

Curtea examinează efectul disuasiv asupra exercițiului dreptului la o plângere individuală (*Colibaba c. Moldovei*, § 68).

Trebuie să se țină seama de vulnerabilitatea reclamantului și de riscul ca autoritățile să îl influențeze (*Iambor c. României (nr. 1)*, § 212). Reclamantul se poate afla într-o situație deosebit de vulnerabilă atunci când se află în arest preventiv, iar contactele sale cu familia sau cu lumea exterioară sunt supuse restricțiilor (*Cotleț c. României*, § 71).

15. Exemple de reținut:

- în ceea ce privește interogatoriile efectuate de autorități privind cererea: *Akdivar și alții c. Turciei*, § 105; *Tanrikulu c. Turciei* [GC], § 131;
- amenințarea cu începerea urmăririi penale împotriva avocatului reclamantei: *Kurt c. Turciei*, §§ 159-165, sau o plângere a autorităților împotriva avocatului din procedura internă: *McShane c. Marii Britanii*, § 151;
- interogatoriul efectuat de poliție asupra avocatului și traducătorului reclamantei cu privire la cererea de reparație echitabilă: *Fedotova c. Rusiei*, § 49-51; sau *Ryabov c. Rusiei*, §§ 53-65, pentru o anchetă dispusă de reprezentantul Guvernului;
- imposibilitatea avocatului și a medicului reclamantului de a se întâlni: *Boicenco c. Moldovei*, §§ 158-159;
- nerespectarea confidențialității discuțiilor dintre avocat și reclamant la vorbitor: *Oferta Plus SRL c. Moldovei*, § 156;
- amenințările făcute de autoritățile penitenciare: *Petra c. României*, § 44;
- refuzul administrației penitenciare de a trimite o cerere Curții, pe motiv că nu ar fi fost epuizate căile de recurs interne: *Nurmagomedov c. Rusiei*, § 61;
- presiuni exercitate asupra unui martor într-o cauză în fața Curții privind condițiile de detenție: *Novinskiy c. Rusiei*, §§ 119 și urm.;
- remarci disuasive ale autorităților penitenciare combinate cu omisiunea și întârzierea nejustificate în a pune la dispoziție deținutului materialele necesare pentru corespondența acestuia și documentele solicitate pentru susținerea cererii sale la Curte: *Gagiu c. României*, §§ 94 și urm.
- refuzul autorităților de a pune la dispoziția reclamantului copiile documentelor necesare formulării cererii sale către Curte (*Naydyon c. Ucrainei*, § 68);
- măsurile de intimidare și presiunile ale căror obiect a fost reclamantul din partea autorităților, relative la cererea sa către Curte (*Lopata c. Rusiei*, §§ 154-160).

16. Circumstanțele speței pot atenua pretinsa încălcare a dreptului la recurs individual: *Sisojeva și alții c. Letoniei* (radiere de pe rol) [GC], §§ 118 și urm.

A se vedea, de asemenea, cauza *Holland c. Suediei* (dec.), în care Curtea a considerat că distrugerea înregistrărilor audio ale unei ședințe, în aplicarea prevederilor dreptului intern, înaintea expirării termenului de 6 luni, care trebuie respectat pentru introducerea unei cereri la Curte, nu afectase exercitarea eficientă de către reclamant a dreptului de recurs, precum și cauza, *Farcaș c. României* (dec.), în care s-a considerat că imposibilitatea invocată de către reclamant, cu handicap fizic, de a epuiza căile de recurs interne, datorată lipsei amenajărilor speciale care să permită accesul la serviciile publice, nu afectase exercitarea eficace de către interesat a dreptului său de recurs.

4. Obligațiile statului pârât

(a) Art. 39 din Regulamentul Curții

17. În conformitate cu art. 39 din regulament, Curtea poate indica măsuri provizorii (*Mamatkulov și Askarov c. Turciei* [GC], §§ 99-129). Art. 34 este încălcat dacă autoritățile unui stat contractant nu iau toate măsurile care puteau fi luate în considerare în mod rezonabil în vederea respectării măsurii indicate de Curte (*Paladi c. Moldovei* [GC], §§ 87-92).

18. Câteva exemple recente:

- omisiunea autorităților de a asigura în timp util o întrevvedere între un solicitant de azil aflat în detenție și avocatul său, în ciuda măsurii provizorii indicate de Curte în acest sens, în conformitate cu art. 39 din Regulament (*D.B. c. Turciei*, § 67) ;
- predarea deținuților către autoritățile irakiene, în ciuda măsurii provizorii indicate de Curte (*Al-Saadoon și Mufdhi c. Marii Britanii*, §§ 162-165) ;
- expulzarea primului reclamant, în ciuda măsurii provizorii indicate de Curte (*Kamaliyevy c. Rusiei*, §§ 75-79).

19. Curtea controlează respectarea măsurii provizorii, în timp ce statul care consideră că este în posesia unor elemente materiale care pot convinge Curtea să anuleze măsura respectivă trebuie să o informeze în acest sens (*Paladi c. Moldovei* [GC], § 90-92; *Olaechea Cahuas c. Spaniei*, § 70; *Groni c. Albaniei*, §§ 181 și urm.).

Depunerea unei simple cereri de aplicare a art. 39 nu este suficientă pentru a obliga statul să suspende executarea unei decizii de extrădare (*Al-Moayad c. Germaniei* (dec.), §§ 122 și urm.; a se vedea, de asemenea, obligația statului pârât de a-i acorda Curții cooperarea sa de bună-credință).

(b) Stabilirea faptelor

20. În timp ce Curtea este responsabilă de stabilirea faptelor, părților le revine datoria de a o asista în mod activ, oferindu-i toate informațiile relevante, comportamentul lor putând fi luat în considerare la momentul cercetării probelor (*Irlanda c. Marii Britanii*, § 161).

În contextul sistemului de cereri individuale, este important ca statele să furnizeze asistența necesară pentru examinarea efectivă a cererilor. Neprezentarea de către Guvern a unor informații relevante aflate în posesia sa, fără o justificare satisfăcătoare, poate conduce la concluzii nu numai cu privire la temeinicia capetelor de cerere (*Maslova și Nalbandov c. Rusiei*, § 120-121), ci și cu privire la art. 38 din Convenție (lipsa de acces la actele privind arestarea: *Timurtaş c. Turciei*, § 66), sau la lipsa de acces la copiile dosarului de anchetă: *Imakayeva c. Rusiei*, § 201). Pentru nedivulgarea de către Curte a unui raport clasificat: *Nolan și K. c. Rusiei*, §§ 56 și urm.

Faptul de a nu permite unui avocat să aibă acces la dosarul medical al clientului său, dosar esențial în cadrul cererii sale în fața Curții, reprezintă o încălcare a exercitării dreptului de recurs în sensul art. 34 (*Boicenco c. Moldovei*, § 158. Pentru întâlniri între avocat și reclamantul internat într-un spital psihiatric, a se vedea *Shtukaturov c. Rusiei*, §§ 138 și urm.). Pentru comparație, întârzierea Guvernului de a furniza anumite informații suplimentare a fost considerată „regretabilă”, fără să constituie totuși un obstacol în calea dreptului de recurs individual în sensul art. 34 (*Öcalan c. Turciei* [GC], § 201).

Cu privire la legătura dintre art. 34 și 38, a se vedea *Bazorkina c. Rusiei*, §§ 170 și urm., precum și § 175. Art. 34, care urmărește să asigure o aplicare efectivă a dreptului de recurs individual, poate fi privit ca *lex generalis*, în timp ce art. 38 obligă în mod specific statele să coopereze cu instanța europeană.

Curtea poate constata o încălcare a articolului 38 chiar și în absența unei decizii separate cu privire la admisibilitate (Articolul 29 § 3): a se vedea *Enukidze și Girgylani c. Georgiei*, § 295.

(c) Misiune de anchetă

21. De asemenea, contribuția statului pârât este necesară cu ocazia derulării misiunilor de anchetă (art. 38), deoarece este de competența statului să asigure „facilitățile necesare” pentru a permite examinarea eficientă a cererilor (*Çakıcı c. Turciei* [GC], § 76), iar obstacolele în calea derulării unei anchete reprezintă o încălcare a art. 38 (*Shamayev și alții c. Georgiei și Rusiei*, § 504).

B. Calitatea de victimă

Articolul 34. – Cereri individuale

„Curtea poate fi sesizată, printr-o cerere, de orice persoană fizică, organizație neguvernamentală sau grup de particulari care se pretind victime ale unei încălcări de către una dintre înaltele părți contractante a drepturilor recunoscute în Convenție sau în protocoalele sale ...”

22. În aplicarea art. 34, doar reclamantii care se consideră victime ale unei încălcări a Convenției pot introduce o plângere în fața Curții. Este, în primul rând, sarcina autorităților naționale să repare o pretinsă încălcare a Convenției. Așadar, chestiunea de a ști dacă un reclamant se poate pretinde victimă a unei pretinse încălcări este relevantă în toate stadiile procedurii în fața Curții (*Scordino c. Italiei (nr. 1)* [GC], § 179).

1. Noțiunea de „victimă”

23. Noțiunea de „victimă” este interpretată în mod autonom și independent de principiile de drept intern, precum interesul de acțiune sau calitatea procesuală (*Gorraiz Lizarraga și alții c. Spaniei*, § 35). Noțiunea nu implică existența unui prejudiciu (*Brumărescu c. României* [GC], § 50), un act care are doar efecte juridice temporare putând fi suficient (*Monnat c. Elveției*, § 33).

24. Noțiunea de „victimă” face obiectul unei interpretări evolutive din perspectiva condițiilor din societatea contemporană și trebuie aplicată fără un formalism excesiv (*ibidem*, § 30-33; *Gorraiz Lizarraga și alții c. Spaniei*, § 38; *Stukus și alții c. Poloniei*, § 35; *Ziętal c. Poloniei*, §§ 54-59). Curtea a considerat că este posibilă conexarea chestiunii privind calitatea de victimă cu fondul cauzei (*Siliadin c. Franței*, § 63).

2. Victima directă

25. Actul sau omisiunea în litigiu trebuie să aducă atingere în mod direct reclamantului (*Amuur c. Franței*, § 36). Totuși, acest criteriu nu se poate aplica în mod mecanic și inflexibil (*Karner c. Austriei*, § 25).

26. De la caz la caz, Curtea a admis cereri din partea unor „potențiale” victime, și anume din partea unor persoane care nu s-au putut plânde de o încălcare directă.

27. De exemplu: hotărârile privind ascultările telefonice în Germania (*Klass și alții c. Germaniei*, § 34), extrădarea (*Soering c. Mari Britanii*), măsuri care restrângeau comunicarea

informațiilor cu privire la avort către femeile aflate la vârsta procreației (*Open Door și Dublin Well Woman c. Irlandei*, § 44).

28. Cu toate acestea, suspiciunile sau ipotezele nu sunt suficiente pentru a obține calitatea de victimă: lipsa unui ordin formal de expulzare (*Vijayanathan și Pusparajah c. Franței*, § 46); preținsele consecințe ale unui raport parlamentar (*Federația creștină a martorilor lui Iehova în Franța c. Franței* (dec.)); o eventuală amendă impusă unei societăți reclamante (*Senator Lines GmbH c. 15 state membre ale Uniunii Europene* [GC] (dec.)); preținsele consecințe ale unei hotărâri judecătorești cu privire la un terț aflat în comă (*Rossi și alții c. Italiei* (dec.)). Un reclamant nu se poate pretinde victimă în cazul în care este parțial răspunzător de pretinsa încălcare (*Paşa și Erkan Erol c. Turciei*).

29. În ceea ce privește legislația internă, o persoană particulară poate susține că o lege îi încalcă drepturile, în absența unor măsuri individuale de punere în aplicare, în cazul în care este obligat să își schimbe comportamentul de teama sancțiunilor (*Norris c. Irlandei; Bowman c. Marii Britanii*) sau în cazul în care face parte dintr-o categorie de persoane care riscă să fie afectate în mod direct de legislație (*Burden c. Marii Britanii* [GC], § 34; *Johnston și alții c. Irlandei*). Cu privire la Constituția unei țări, a se vedea *Sejdić și Finci c. Bosniei și Herțegovinei* [GC], § 29.

3. Victimă indirectă

30. În cazul în care există o legătură specifică și personală între victima directă și reclamant, Curtea poate accepta recursul individual din partea unei persoane considerate ca fiind victimă indirectă.

31. De exemplu: a se vedea, în temeiul art. 2, recursul soției victimei (*McCann și alții c. Marii Britanii* [GC]) sau cel al nepotului defunctului (*Yaşa c. Turciei*, § 66). În conformitate cu art. 3, recursul mamei unui bărbat care a dispărut în timpul detenției (*Kurt c. Turciei*), dar fratele unei persoane dispărute nu a fost considerat victimă (*Çakıcı c. Turciei* [GC], §§ 98-99). În temeiul art. 5 § 5, cazul soțului unei reclamante internate într-un spital psihiatric (*Houtman și Meeus c. Belgiei*, § 30). În temeiul art. 6 § 1 (proces echitabil) (*Grădinar c. Moldovei*) (imparțialitatea instanțelor), dreptul de a apăra reputația unui soț decedat (*Brudnicka și alții c. Poloniei*, §§ 26 și urm.), pentru o cauză privind echitatea și durata procedurii (*Marie-Louise Loyen și Bruneel c. Franței*). În temeiul art. 6 § 2, văduva unui acuzat care a fost victima unei încălcări a prezumției de nevinovăție (*Nölkenbockhoff c. Germaniei*, § 33). În temeiul art. 10, interesul soției reclamantului decedat (*Dalban c. României* [GC], § 39). Pe de altă parte, asociații nu se pot pretinde victime ale unei încălcări a drepturilor societății lor, din perspectiva art. 1 din Protocolul nr. 1 (*Agrotexim și alții c. Greciei*, § 62 și 64), cu excepția unor împrejurări excepționale (*Camberrow MM5 AD c. Bulgariei* (dec.)).

4. Decesul victimei

32. O cerere poate fi formulată doar de persoane în viață sau în numele acestora; o persoană decedată nu poate să introducă o cerere în fața Curții, nici măcar prin intermediul unui reprezentant (*Kaya și Polat c. Turciei* (dec.)). Cu toate acestea, decesul victimei nu presupune în mod automat radierea cauzei de pe rolul Curții.

33. În general, membrii familiei reclamantului inițial pot menține cererea, cu condiția să aibă un interes suficient în acest sens, atunci când reclamantul inițial a decedat după introducerea cererii în fața Curții: pentru cauze privind moștenitori sau rude apropiate, precum văduva și copiii (*Raimondo c. Italiei*, § 2, și *Stojkovic c. "fostei Republici Iugoslave a Macedoniei"*, § 25); părinții (*X c. Franței*, § 26); pentru o cauză de altă natură (*Malhous c.*

Cehiei [GC] (dec.)); și, *a contrario*, hotărârea *Scherer c. Elveției*, § 31-32; pentru o cauză privind un legatar universal fără legătură de rudenie cu persoana decedată: *Thévenon c. Franței* (dec.); *Léger c. Franței* [GC] (radiere de pe rol), § 50-51.

34. Situația este totuși diferită atunci când victima directă a decedat înainte de sesizarea Curții (*Fairfield c. Marii Britanii* (dec.)).

Pentru o cerere referitoare la capete de cerere cu privire la moartea unei rude apropiate: *Velikova c. Bulgariei* (dec.); sau privind dispariția unei rude apropiate: *Varnava și alții c. Turciei* [GC], § 112.

În ceea ce privește capetele de cerere întemeiate pe art. 6, a se vedea *Micallef c. Maltei* [GC], §§ 48 și urm., cu trimiterile acolo prevăzute.

Pentru rude apropiate invocând capete de șcerere întemeiate pe art. 8-11 și pe art. 3 din Protocolul nr. 1 în legătură cu proceduri și fapte cu privire la însăși persoana decedată: *Gakiyev și Gakiyeva c. Rusiei*, §§ 164-168 (cu trimiterile acolo prevăzute). Cu privire la chestiunea capetelor de cerere transferabile: *Sanles Sanles c. Spaniei* (dec.).

35. În cele din urmă, este de competența Curții să decidă cu privire la posibilitatea de a continua examinarea cauzei pentru respectarea drepturilor omului (*Karner c. Austriei*, §§ 25 și urm.). Această competență este condiționată de existența unei chestiuni de interes general (*ibidem*, § 27, și *Marie-Louise Loyen și Bruneel c. Franței*, § 29), chestiune care poate fi relevantă, în special, atunci când cererea se referă la legislație sau la un sistem juridic ori la o practică juridică a statului pârât (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Karner c. Austriei*, §§ 26 și 28; a se vedea, de asemenea, *Léger c. Franței* (radiere de pe rol) [GC], § 51).

5. Pierderea calității de victimă

36. Reclamantul trebuie să își poată dovedi calitatea de victimă pe tot parcursul procedurii (*Burdov c. Rusiei*, § 30).

37. Cu toate acestea, reducerea unei pedepse, adoptarea unei decizii ori a unei măsuri favorabile reclamantului de către autoritățile naționale îl va priva pe reclamant de calitatea sa de victimă numai dacă este însoțită de o recunoaștere explicită sau, cel puțin, în esență a încălcării și este urmată de o reparație a încălcării: *Scordino c. Italiei (nr. 1)* [GC], §§ 178 și urm. și § 193. În special, aceasta depinde de natura dreptului a cărui încălcare este invocată, de motivarea deciziei (*Jensen c. Danemarcei* (dec.)) și de persistența consecințelor negative pentru persoana în cauză după adoptarea deciziei respective: (*Freimanis și Līdums c. Letoniei*, § 68).

38. De exemplu: *Dalban c. României* [GC], § 44 (art. 10); *Brumărescu c. României* [GC], § 50 (art. 1 din Protocolul nr. 1 și art. 6). Pentru capetele de cerere întemeiate pe art. 6 cu privire la o procedură care a fost în cele din urmă anulată sau urmată de achitare, *Oleksy c. Poloniei* (dec.) (a se compara cu capătul de cerere întemeiat pe durata acestei proceduri); a se compara cu *Arat c. Turciei*, § 47 și *Bouglame c. Belgiei* (dec.); pentru alte situații specifice, a se vedea *Constantinescu c. României*, §§ 40-44; *Guisset c. Franței*, §§ 66-70; *Chevrol c. Franței*, §§ 30 și urm.; (detenție) *Moskovets c. Rusiei*, § 50; (amendă) *Moon c. Franței*, §§ 29 și urm.; (art. 2 din Protocolul nr. 4) *D.J. și A.-K. R. c. României* (dec.), §§ 77 și urm.; (art. 4 din Protocolul nr. 7) *Sergey Zolotukhin c. Rusiei* [GC], § 115.

39. Reparația trebuie să fie corespunzătoare și suficientă. Aceasta depinde de toate circumstanțele cauzei, ținând seama, în special, de natura încălcării respective a Convenției: *Gäfgen c. Germaniei* [GC], § 116.

40. De asemenea, statutul de victimă poate să depindă de quantumul despăgubirii acordate de instanța națională și de efectivitatea (inclusiv celeritatea) recursului care permite acordarea unei asemenea despăgubiri: *Normann c. Danemarcei* (dec.), și *Scordino c. Italiei*

(nr. 1), § 202, sau *Jensen și Rasmussen c. Danemarcei* (dec.), *Gäfgen c. Germaniei* [GC], § 18 și 19.

41. Precedente:

În ceea ce privește chestiunea măsurilor adecvate adoptate de autoritățile naționale în contextul art. 2 din Convenție, a se vedea *Nikolova și Velichkova c. Bulgariei*, § 49-64.

În ceea ce privește art. 3 din Convenție, a se vedea *Gäfgen c. Germaniei* [GC], § 115-129 și *Kopylov c. Rusiei*, § 150. Cu privire la încălcările invocate ale art. 3 referitoare la condițiile de detenție, a se vedea *Shilbergs c. Rusiei*, § 66-79. A se vedea de asemenea *Ciorap c. Moldovei (nr. 2)*, §§ 23-25, în care Curtea a considerat că reclamantul este în continuare „victimă” în sensul art. 34 din Convenție, deoarece compensația acordată de instanța națională a fost mult mai mică decât minimul pe care Curtea îl acordă în general în cauzele în care constată încălcarea art. 3 din Convenție.

Din perspectiva art. 6 § 1 (durata procedurii), a se vedea *Scordino c. Italiei (nr. 1)* [GC], §§ 182-207 și *Cocchiarella c. Italiei* [GC], §§ 84-107, *Delle Cave și Corrado c. Italiei*, §§ 26 și urm.; pentru întârzierea executării unei hotărâri judecătorești definitive, a se vedea *Kudić c. Bosniei și Herțegovinei*, § 7-18, *Burdov c. Rusiei (nr. 2)*.

42. De asemenea, radierea de pe rol poate interveni ca urmare a pierderii calității de victimă / *locus standi* a reclamantului (în ceea ce privește soluționarea cauzei la nivel intern după pronunțarea deciziei de admisibilitate: *Ohlen c. Danemarcei* (radiere de pe rol); pentru o convenție de cesiune a drepturilor care fac obiectul unor cereri aflate în curs de examinare de Curte: a se vedea *Dimitrescu c. României*, §§ 33-34).

43. De asemenea, Curtea analizează evenimentele care s-au produs după introducerea unei cereri pentru a verifica dacă respectiva cauză nu trebuie scoasă de pe rol pentru unul sau mai multe din motivele prevăzute la art. 37 din Convenție, în pofida faptului că reclamantul se poate pretinde în continuare „victimă” (*Pisano c. Italiei* (radiere de pe rol) [GC], § 39) sau chiar independent de chestiunea subzistenței calității de victimă a reclamantului. Pentru evenimente care survin după pronunțarea deciziei de desesizare în favoarea Marii Camere, a se vedea *El Majaoui și Stichting Touba Moskee c. Olandei* (radiere de pe rol) [GC], §§ 28-35; după declararea admisibilității cererii: *Shevanova c. Letoniei* (radiere de pe rol) [GC], §§ 44 și urm.; după pronunțarea hotărârii camerei, *Sisojeva și alții c. Letoniei* (radiere de pe rol) [GC], § 96.

I. INADMISIBILITATEA DE NATURĂ PROCEDURALĂ

A. Neepuizarea căilor de recurs interne

Articolul 35 § 1 – Condițiile de admisibilitate

“1. Curtea nu poate fi sesizată decât după epuizarea căilor de recurs interne, așa cum se înțelege din principiile de drept internațional general recunoscute, ...”

44. Condiția de admisibilitate este întemeiată pe principiile dreptului internațional, general recunoscute, după cum indică însuși textul art. 35. Obligația de epuizare a căilor de recurs interne aparține dreptului internațional cutumiar, recunoscut ca atare în jurisprudența

Curții Internaționale de Justiție (de exemplu, cauza *Interhandel (hotărârea Elveția c. Statelor Unite)*, 21 martie 1959). Aceasta este inclusă și în alte tratate internaționale privind drepturile omului: Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice (art. 41 alin. (1) lit. (c)) și Protocolul său facultativ (art. 2 și art. 5 alin. (2) lit. (b)), Convenția americană a drepturilor omului (art. 46) și Carta africană a drepturilor omului și popoarelor (art. 50 și art. 56 alin. (5)). După cum a observat Curtea în cauza *De Wilde, Ooms și Versyp c. Belgiei*, statul poate renunța la beneficiul regulii privind epuizarea căilor de recurs interne, întrucât există o îndelungată practică internațională consacrată în acest sens (pct. 55).

45. Curtea Europeană a Drepturilor Omului este menită să joace un rol subsidiar în raport cu sistemele naționale de protecție a drepturilor omului și este de dorit ca instanțele naționale să aibă inițial posibilitatea de a se pronunța cu privire la chestiunile referitoare la compatibilitatea dreptului intern cu Convenția (*A, B și C c. Irlandei* [GC], § 142). Dacă, totuși, o cerere este introdusă ulterior la Strasbourg, Curtea Europeană trebuie să poată beneficia de deciziile acestor instanțe, care se află în contact direct și permanent cu forțele vitale din propriile țări (*Burden c. Marii Britanii* [GC], § 42).

46. S-a ridicat problema dacă o cale de recurs specifică este internă sau internațională. Dacă este internă, va trebui în mod normal ca aceasta să fie epuizată înainte de introducerea unei cereri în fața Curții. Dacă este internațională, cererea poate fi respinsă în temeiul art. 35 § 2 lit. (b) din Convenție. (a se vedea secțiunea I.E. Cererea deja adresată unei alte instanțe internaționale). Este de competența Curții să stabilească natura internă sau internațională a unei anumite instanțe, luând în considerare toți factorii relevanți, și anume caracterul său juridic, instrumentul care a prevăzut înființarea acesteia, competența sa, poziția (dacă este cazul) în sistemul judiciar existent și finanțarea acesteia (*Jeličić c. Bosniei și Herțegovinei* (dec.); *Peraldi c. Franței* (dec.) (a se vedea secțiunea I.E. Cererea deja adresată unei alte instanțe internaționale)).

1. Scopul normei

47. Logica regulii privind epuizarea căilor de recurs interne este de a conferi autorităților naționale și, în principal instanțelor, oportunitatea de a preveni sau de a repara pretinsele încălcări ale Convenției. Aceasta se întemeiază pe ipoteza, reflectată la art. 13, că ordinea juridică internă va asigura o cale de recurs efectivă împotriva încălcărilor unor drepturi consacrate de Convenție. Aceasta reprezintă un aspect important al caracterului subsidiar al mecanismului introdus de Convenție: *Selmouni c. Franței* [GC], § 74; *Kudła c. Poloniei* [GC], § 152; *Andrášik și alții c. Slovaciei* (dec.). Regula se aplică independent de încorporarea prevederilor Convenției în legislația națională (*Eberhard și M. c. Sloveniei*). Curtea a reiterat recent faptul că regula neepuizării căilor de recurs interne este indispensabilă funcționării sistemului de protecție instituit de Convenție și este un principiu de bază al acesteia (*Demopoulos și alții c. Turciei* (dec.) [GC], §§ 69 și 97).

2. Aplicarea normei

(a) Flexibilitatea

48. Epuizarea căilor de recurs interne este mai curând o regulă de aur decât un principiu gravat în marmură. Comisia și Curtea au subliniat în mod frecvent necesitatea aplicării normei cu o anumită flexibilitate și fără un formalism excesiv, având în vedere contextul protecției drepturilor omului (*Ringeisen c. Austriei*, § 89; *Lehtinen c. Finlandei* (dec.)). Norma nu este absolută și nici nu se poate aplica în mod automat (*Kozacıoğlu c. Turciei* [GC], § 40). De exemplu, Curtea a decis că ar fi prea formalist să solicite reclamantilor să folosească un recurs

pe care nici măcar instanța supremă a țării nu îi obliga să îl exercite (*D.H. și alții c. Cehiei* [GC], §§ 116-118).

Curtea a luat în considerare, într-o cauză, faptul că termenele impuse reclamantului au fost foarte scurte, subliniindu-se „graba” cu care reclamanții erau nevoiți să își prezinte argumentele (*Financial Times Ltd și alții c. Marii Britanii*, §§ 43-44). Totuși, epuizarea unor căi de recurs, în conformitate cu procedura internă, și respectarea formalităților impuse de dreptul intern, au cu atât mai multă importanță cu cât principii precum claritatea și respectarea securității juridice sunt luate în calcul (*Saghinadze și alții c. Georgiei*, §§ 83-84).

(b) Respectarea normelor interne și limite

49. Cu toate acestea, reclamanții trebuie să respecte normele și procedurile aplicabile în legislația internă, în caz contrar cererea lor riscând să fie respinsă, pe motiv că nu îndeplinește condiția prevăzută la art. 35 (*Ben Salah Adraqui și Dhaima c. Spaniei* (dec.); *Merger și Cros c. Franței* (dec.); *MPP Golub c. Ucrainei* (dec.); *Agbovi c. Germaniei* (dec.)). S-a considerat că art. 35 nu a fost respectat, atunci când un recurs / apel nu a fost admis din cauza unei erori procedurale a reclamantului. (*Gäfgen c. Germaniei* [GC], § 143).

Totuși, este necesar să se observe că, atunci când o instanță de recurs examinează fondul recursului, chiar dacă îl consideră inadmisibil, art. 35 § 1 este respectat (*Voggenreiter c. Germaniei*). Este și cazul recursului care nu a respectat formele impuse de legislația internă, dacă fondul a fost totuși examinat de autoritatea competentă (*Vladimir Romanov c. Rusiei*, § 52). Același lucru este valabil pentru recursul formulat în mod foarte sumar, la limita cerințelor legale, în privința căruia instanța s-a pronunțat pe fond, chiar și pe scurt: *Verein gegen Tierfabriken Schweiz (VgT) c. Elveției (nr. 2)* [GC], §§ 43-45.

(c) Existența mai multor căi de recurs

50. Dacă reclamantul dispune de mai multe căi de recurs potențial efective, acesta are obligația de a utiliza doar una dintre ele (*Moreira Barbosa c. Portugaliei* (dec.); *Jeličić c. Bosniei și Herțegovinei* (dec.); *Karakó c. Ungariei*, § 14; *Aquilina c. Maltei* [GC], § 39). Într-adevăr, atunci când a fost folosită o cale de recurs, nu mai este impusă utilizarea alteia al cărei scop este practic același (*Riad și Idiab c. Belgiei*, § 84; *Kozacioğlu c. Turciei* [GC], §§ 40 și urm.; *Micallef c. Maltei* [GC], § 58).

Apartține reclamantului decizia asupra căii de recurs care este cea mai potrivită pentru cauza sa. În sinteză, dacă dreptul intern prevede mai multe căi de recurs paralele, din diverse domenii de drept, reclamantul care a dorit să obțină reparație pentru o pretinsă încălcare a dispozițiilor Convenției, utilizând una dintre aceste căi de recurs, nu este obligat să utilizeze și alte căi de recurs, dacă acestea urmăresc, în esență, același scop (*Jasinskis c. Letoniei*, §§ 50 și 53-54).

(d) Capete de cerere invocate în substanță

51. Nu este necesar ca dreptul consacrat de Convenție să fie invocat în mod explicit în procedura internă, cu condiția ca respectivul capăt de cerere să fie invocat „cel puțin în substanță” (*Castells c. Spaniei*, § 32; *Ahmet Sadik c. Greciei*, § 33; *Fressoz și Roire c. Franței*, § 38; *Azinas c. Ciprului* [GC], §§ 40-41). Dacă reclamantul nu a invocat prevederile Convenției, rezultă că este necesar ca acesta să fi invocat capete de cerere cu efect echivalent sau similare, fundamentate pe prevederile dreptului intern (*Gäfgen c. Germaniei* [GC], §§ 142, 144 și 146; *Karapanagiotou și alții c. Greciei*, § 29), chiar și pentru un capăt de cerere care n-a fost invocat în fața instanței naționale de ultim grad de jurisdicție, chiar și în mod subsidiar (*Asociația Martorii lui Iehova c. Franței* (dec.)).

(e) Existența și caracterul adecvat

52. Reclamanților le revine sarcina de a epuiza căile de recurs interne disponibile -care pot fi angajate de aceștia personal- și efective atât în teorie, cât și în practică la momentul faptelor, și anume cele care erau accesibile, de natură să le ofere repararea prejudiciilor și care prezentau perspective rezonabile de reușită (*Sejdovic c. Italiei* [GC], § 46; *Paksas c. Lituaniei* [GC], § 75).

53. Nu este necesară epuizarea căilor de recurs discreționare sau extraordinare, de exemplu solicitând revizuirea deciziei unei instanțe (*Çınar c. Turciei* (dec.); *Prystavka c. Ucrainei* (dec.)); sau cerând redeschiderea procedurilor, cu excepția circumstanțelor unde, de exemplu, a fost constatat potrivit legislației naționale că un astfel de demers constituie în fapt un remediu efectiv (*K.S. și K.S. AG c. Elveției* (dec.)); sau în care retractarea unei hotărâri care a intrat în puterea lucrului judecat constituie singura posibilitate prin care Statul pârât ar putea să soluționeze problemele în cadrul sistemului său legislativ intern (*Kiiskinen c. Finlandei* (dec.); *Nikula c. Finlandei* (dec.)). În mod similar, o plângere pe cale ierarhică nu reprezintă o cale de recurs efectivă (*Horvat c. Croației*, § 47; *Hartman c. c. Cehiei*, § 66); nu poate fi o cale de recurs efectivă, nici aceea care nu este direct accesibilă reclamantului și a cărei exercitare depinde de exercițiul puterii discreționare a unui intermediar (*Tănase c. Moldovei* [GC], § 122). De asemenea, cu privire la caracterul efectiv în speță al unui recurs care în principiu nu trebuie epuizat (mediator), a se vedea raționamentul în hotărârea *Egmez c. Ciprului*, §§ 66-73.

În fine, nu poate fi considerată ca fiind o cale de recurs efectivă aceea care nu este condiționată de niciun termen clar definit și, respectiv, creează o incertitudine (*Williams c. Marii Britanii* (dec.)), și referințele indicate în această cauză).

Atunci când un reclamant a încercat să utilizeze o cale de recurs pe care Curtea o consideră necorespunzătoare, perioada de timp scursă nu împiedică derularea termenului de 6 luni, ceea ce poate conduce la respingerea cererii pentru nerespectarea acestui termen (*Rezgui c. Franței* (dec.) și *Prystavka c. Ucrainei* (dec.)).

(f) Caracterul accesibil și efectiv

54. Existența recursurilor trebuie să facă obiectul unui grad suficient de certitudine, atât în teorie, cât și în practică. Pentru a stabili dacă o anumită cale de recurs îndeplinește sau nu condiția caracterului accesibil și efectiv, este necesar să se ia în considerare circumstanțele specifice ale respectivei cauze (a se vedea **punctul 4** de mai jos). Abordarea instanțelor naționale trebuie să fie suficient de consolidată în ordinea juridică internă. Astfel, Curtea a reținut că un recurs la o instanță superioară își pierde din caracterul său „efectiv” dacă există divergențe în practica acelei instanțe, precum și dacă acele inconsistențe ale practicii persistă (*Ferreira Alves c. Portugaliei (nr. 6)*, §§ 28-29).

Curtea trebuie să țină seama în mod realist, nu numai de recursurile formale prevăzute în sistemul juridic intern, ci și de contextul juridic și politic general în care acestea se situează, precum și de situația personală a reclamantului (*Akdivar și alții c. Turciei*, §§ 68-69; *Khashiyev și Akayeva c. Rusiei*, §§ 116-117). Trebuie examinat dacă, având în vedere toate circumstanțele cauzei, reclamantul a făcut tot ce putea face în mod rezonabil pentru epuizarea căilor de recurs interne (*D.H. și alții c. c. Cehiei* [GC], §§ 116-122).

Este de menționat că frontierele, de fapt sau de drept, nu sunt un obstacol *per se* pentru epuizarea căilor de recurs interne; de regulă reclamanții care locuiesc în afara jurisdicției Înaltei Părți Contractante nu sunt exonerați de la regula epuizării căilor de recurs interne în acel stat, indiferent de inconvenientele practice sau de o reticență personală de înțeles (*Demopoulos și alții c. Turciei* (dec.) [GC], §§ 98 și 101, în cazul unor reclamanți care nu se supuseseră în mod voluntar jurisdicției statului pârât).

3. Limitele aplicării normei

55. Potrivit „principiilor de drept internațional general recunoscute”, pot exista anumite circumstanțe specifice care să îl exonereze pe reclamant de obligația de epuizare a căilor de recurs interne disponibile (*Sejdovic c. Italiei* [GC], § 55), (a se vedea [punctul 4](#) mai jos).

Această normă nu se aplică nici în situația în care se face dovada unei practici administrative care constă în repetarea unor acte incompatibile cu Convenția și a toleranței oficiale a autorităților de stat, astfel încât orice procedură ar fi inutilă sau inefectivă (*Aksoy c. Turciei*, § 52).

În cazul în care condiția epuizării unei căi de recurs specifice ar fi nerezonabilă în practică pentru reclamant și ar constitui un obstacol disproporționat pentru o exercitare efectivă a dreptului de recurs individual potrivit articolului 34 din Convenție, Curtea concluzionează că reclamantul este exonerat de a îndeplini această condiție (*Veriter c. Franței*, § 27; *Gaglione și alții c. Italiei*, § 22).

Aplicarea unei amenzi pe baza rezultatului unui recurs, despre care nu se susține că ar fi greșit sau abuziv, exclude acest recurs din cadrul celor care trebuie să fie epuizate: *Prencipe c. Monaco*, §§ 95-97.

4. Sarcina probei

56. Revine guvernului care invocă neepuizarea căilor de recurs interne sarcina de a dovedi că reclamantul nu a utilizat o cale de recurs care era atât efectivă, cât și disponibilă (*Dalia c. Franței*, § 38; *McFarlane c. Irlandei* [GC], § 107). Caracterul accesibil al unei asemenea căi de recurs trebuie să fie suficient de cert în drept și în practică (*Vernillo c. Franței*). Prin urmare, baza căii de recurs în legislația internă trebuie să fie clară (*Scavuzzo-Hager și alții c. Elveției* (dec.); *Norbert Sikorski c. Poloniei*, § 117; *Sürmeli c. Germaniei* [GC], §§ 110-112). Calea de recurs internă trebuie să fie capabilă să asigure repararea pretențiilor reclamantului și să aibă șanse rezonabile de succes (*Scoppola c. Italiei (nr. 2)* [GC], § 71). Utilitatea și disponibilitatea unei căi de recurs interne nominalizate ca existentă, inclusiv a scopului și aplicabilității acesteia, trebuie să fie cert stabilite și confirmate prin practică sau jurisprudență (*Mikolajová c. Slovaciei*, § 34). Acest lucru se aplică chiar și în contextul sistemelor de drept inspirate din common law cu o constituție scrisă și care garantează implicit un drept invocat de reclamant (*McFarlane c. Irlandei* [GC], §§ 117 și 120), și care se referă la o cale de recurs internă care a fost disponibilă teoretic aproape de douăzeci și cinci de ani, dar care nu a fost niciodată utilizată.

Argumentele guvernului sunt în mod clar mai solide dacă sunt oferite exemple din jurisprudența națională (*Doran c. Irlandei*; *Andrášik și alții c. Slovaciei* (dec.); *Di Sante c. Italiei* (dec.); *Giummarra și alții c. Franței* (dec.); *Paulino Tomás c. Portugaliei* (dec.); *Johtti Sappmelaccat Ry și alții c. Finlandei* (dec.)), care se dovedesc a fi relevante (*Sakhnovskiy c. Rusiei* [GC], §§ 43-44).

57. Atunci când Guvernul susține că reclamantul ar fi putut invoca în mod direct Convenția în fața instanțelor naționale, trebuie să demonstreze cu exemple concrete gradul de certitudine a acestei căi de recurs (*Slavgorodski c. Estoniei* (dec.)).

58. Curtea a fost mai receptivă la argumentele invocate atunci când parlamentul național a introdus o cale de recurs specifică pentru a soluționa durată excesivă a procedurii judiciare (*Brusco c. Italiei* (dec.); *Slaviček c. Croației* (dec.)). A se vedea de asemenea *Scordino c. Italiei (nr. 1)* [GC], §§ 136-148. A se compara cu *Merit c. Ucrainei*, § 65.

59. Odată ce Guvernul s-a achitat de obligația sa privind sarcina probei, arătând că exista o cale de recurs adecvată și efectivă, accesibilă reclamantului, este sarcina acestuia din urmă să demonstreze că:

- această cale de recurs a fost, de fapt, epuizată (*Grässer c. Germaniei* (dec.)); sau
- era, din anumite motive, inadecvată și inefectivă în circumstanțele specifice ale cauzei (*Selmouni c. Franței* [GC], § 76; durata excesivă a derulării anchetei - *Radio France și alții c. Franței* (dec.), § 34; sau a unei căi de recurs care în mod normal este disponibilă, dar care în cauză, datorită circumstanțelor speței, s-a dovedit a fi ineficientă: *Scordino c. Italiei* (dec.); *Pressos Compania Naviera S.A. și alții c. Belgiei*, §§ 26 și 27), chiar dacă deciziile în speță au fost mai recente (*Gas și Dubois c. Franței* (dec.)). Acesta este de asemenea și cazul reclamantului căruia nu i-a fost posibilă sesizarea directă a unei instanței competente (*Tănase c. Moldovei* [GC], § 122). Poate fi vorba și despre reclamanți care se află în situații analoge, dintre care unii nu au sesizat instanța indicată de Guvern, dar nu au făcut acest lucru în mod justificat, deoarece acea cale de recurs utilizată de unii dintre ei s-a dovedit a fi ineficientă, ceea ce ar fi fost valabil și pentru restul reclamanților (*Vasilkoski și alții c. fostei Republici Iugoslave a Macedoniei*”, §§ 45-46; *Laska și Lika c. Albaniei*, §§ 45-48). Oricum aceste considerente se aplică doar pentru cazuri excepționale (a se compara cu *Saghinadze și alții c. Georgiei*); sau
- circumstanțe specifice îl dispensau de această obligație (*Akdivar și alții c. Turciei*, §§ 68-75; *Sejdovic c. Italiei* [GC], § 55; și *Veriter c. Franței*, § 60).

60. Una dintre aceste circumstanțe ar putea fi inactivitatea totală a autorităților naționale față de acuzațiile serioase, potrivit cărora reprezentanții statului au comis fapte delictuale sau au cauzat un prejudiciu, de exemplu în situația în care nu au deschis o anchetă sau nu au oferit niciun sprijin. În aceste condiții, putem susține că sarcina probei este, din nou, transferată și îi revine statului pârât sarcina de a arătat care au fost măsurile luate față de amploarea și gravitatea faptelor învederate (*Demopoulos și alții c. Turciei* (dec.) [GC], § 70).

61. Simplul fapt de a avea îndoieli cu privire la caracterul efectiv al unei căi de recurs specifice nu îl scutește pe reclamant de a încerca folosirea acesteia (*Epözdemir c. Turciei* (dec.); *Milošević c. Olandei* (dec.); *Pellegriti c. Italiei* (dec.); *MPP Golub c. Ucrainei* (dec.)). Pe de altă parte, reclamantul are interes să sesizeze instanța judiciară competentă, pentru a-i permite acesteia dezvoltarea drepturilor existente, utilizând puterea sa de interpretare (*Ciupercescu c. României*, § 169). Într-o ordine juridică în care drepturile fundamentale sunt protejate prin Constituție, îi revine individului afectat sarcina de a explora amploarea acestei protecții, cel interesat trebuind, într-un sistem de drept de tip *common law*, să dea instanțelor judiciare naționale șansa de a extinde aceste drepturi, prin interpretare (*A, B și C c. Irlandei* [GC], § 142). Cu toate acestea, atunci când, în fapt, o cale de recurs propusă nu oferă perspective rezonabile de reușită, de exemplu, în lumina jurisprudenței interne consacrate, faptul că reclamantul nu a recurs la aceasta nu constituie un obstacol în calea admisibilității (*Pressos Compania Naviera S.A. și alții c. Belgiei*, § 27; *Carson și alții c. Marii Britanii* [GC], § 58).

5. Aspecte procedurale

62. Obligația reclamantului de a epuiza căile de recurs interne se apreciază în principiu la momentul datei introducerii cererii în fața Curții (*Baumann c. Franței*, § 47), cu excepția situațiilor justificate prin circumstanțele particulare ale unei anume cauze (a se vedea mai jos [punctul 6](#)). Cu toate acestea, Curtea acceptă parcurgerea ultimei etape a unei căi de recurs

interne imediat după trimiterea cererii, dar înainte de a se pronunțe asupra admisibilității (*Karoussiotis c. Portugaliei*, § 57).

63. Guvernul care intenționează să invoce excepția neepuizării trebuie să facă acest lucru, în măsura permisă de natura excepției și de circumstanțe, în observațiile sale anterioare adoptării unei decizii privind admisibilitatea, deși pot exista circumstanțe excepționale care îl dispensează de obligația menționată: *Mooren c. Germaniei* [GC], § 57 și referințele incluse, §§ 58-59.

Nu este neobișnuit ca excepția de neepuizare să fie unită cu fondul, în special în cauzele referitoare la obligații sau garanții procedurale, de exemplu cererile privind aspectul procedural al art. 2 (*Dink c. Turciei*, §§ 56-58) sau art. 3; în ceea ce privește art. 6, *Scoppola c. Italiei (nr. 2)* [GC], § 126; articolul 8 (*A, B și C c. Irlandei* [GC], § 155); și articolul 13 (*Sürmeli c. Germaniei* [GC], § 78, și *M.S.S. c. Belgiei și Greciei* [GC], § 336).

6. Crearea unor noi căi de recurs

64. Epuizarea căilor de recurs interne este, în mod normal, evaluată în raport cu stadiul procedurii la data de introducere a cererii în fața Curții. Această regulă face totuși obiectul unor excepții; urmarea creării de noi căi de recurs (a se vedea *İçyer c. Turciei* (dec.), § 72 și urm.). Curtea a ignorat această normă în special în cauze privind durata procedurii (*Predil Anstalt c. Italiei* (dec.); *Bottaro c. Italiei* (dec.); *Andrášik și alții c. Slovaciei* (dec.); *Nogolica c. Croației* (dec.); *Brusco c. Italiei* (dec.); *Korenjak c. Sloveniei* (dec.), §§ 66-71); sau referitor la o nouă cale de recurs de compensare a unei ingerințe în dreptul de proprietate (*Charzyński c. Poloniei* (dec.) și *Michalak c. Poloniei* (dec.); *Demopoulos și alții c. Turciei* (dec.) [GC]); sau omisiunea de a executa hotărâri judecătorești interne (*Nagovitsyn și Nalgiyev c. Rusiei* (dec.), §§ 36-40); sau supraaglomerarea în penitenciare (*Łatak c. Poloniei* (dec.)).

Curtea ia în considerare eficacitatea și accesibilitatea căilor de recurs nou create (*Demopoulos și alții c. Turciei* (dec.) [GC], § 88).

Pentru un caz în care noua cale de recurs nu se dovedește efectivă în speță: *Parizov c. „fostei Republici Iugoslave a Macedoniei”*, § 41-47. Pentru un caz în care este efectiv un recurs constituțional: *Cvetković c. Serbiei*, § 41.

Cu privire la momentul după care este echitabil să-i fie opusă reclamantului o cale de recurs nou integrată în sistemul juridic al unui stat urmare a schimbării practicii judiciare a se vedea: *Depauw c. Belgiei* (dec.), și în sens mai general *McFarlane c. Irlandei* [GC], § 117; pentru o cale de recurs nouă, introdusă după o hotărâre-pilot: *Fakhretdinov și alții c. Rusiei* (dec.), §§ 36-44; iar cu privire la intervenția unei schimbări a jurisprudenței naționale: *Scordino c. Italiei (nr. 1)* [GC], § 147.

În hotărârile *Scordino c. Italiei (nr. 1)* [GC] și *Cocchiarella c. Italiei* [GC], Curtea a oferit precizări cu privire la caracteristicile pe care trebuie să le prezinte recursurile interne pentru a fi efective în cauzele privind durata procedurii (a se vedea în același sens, mai recent *Vassilios Athanasiou și alții c. Greciei*, §§ 54-56). De regulă, o cale de recurs internă, fără efect preventiv și compensatoriu în ceea ce privește durata procedurilor nu trebuie să fie utilizată (*Puchstein c. Austriei*, § 31). O cale de recurs internă în ceea ce privește durata procedurilor trebuie, în special, să funcționeze fără o tergiversare excesivă și să acorde o reparație corespunzătoare (*Scordino c. Italiei (nr. 1)* [GC], §§ 195 și 204-207).

65. În cazul în care constată lacune structurale sau generale în dreptul sau în practica națională, Curtea poate solicita statului pârât să examineze situația și, dacă este necesar, să ia măsuri efective pentru a evita sesizarea Curții în cauze similare (*Lukenda c. Sloveniei*, § 98). Curtea poate să ajungă la concluzia că statul trebuie fie să modifice gama existentă a căilor de recurs interne, sau să creeze noi căi de recurs apte să asigure o reală reparație pentru încălcarea

drepturilor consacrate de Convenție (a se vedea de exemplu, hotărârile pilot în cazurile *Xenides-Arestis c. Turciei*, § 40; și *Burdov c. Rusiei (nr. 2)*, §§ 42, 129 și urm., și 140). O atenție sporită trebuie acordată necesității asigurării unor căi de recurs interne efective (a se vedea hotărârea pilot în *Vassilios Athanasiou și alții c. Greciei*, § 41).

Atunci când statul pârât a introdus o nouă cale de recurs, Curtea s-a asigurat de caracterul efectiv al acesteia (de exemplu, *Robert Lesjak c. Sloveniei*, §§ 34-55; *Demopoulos și alții c. Turciei* (dec.) [GC], § 87). Constatând caracterul efectiv al căii de recurs, Curtea a decis că altor reclamânți aflați în cazuri similare li se poate impune să epuizeze această nouă cale de recurs, cu condiția ca aceștia să nu fie împiedicați de termen. Prin urmare, Curtea a declarat aceste cereri inadmisibile în temeiul art. 35 § 1, chiar dacă au fost introduse înainte de crearea noii căi de recurs, în măsura în care acest lucru nu a devenit imposibil din rațiuni legate de termenul de exercitare (*Grzinčić c. Sloveniei*, §§ 102-110; *İçyer c. Turciei* (dec.), §§ 74 și urm.).

Aceste raționamente au fost valabile pentru căile de recurs interne devenite accesibile după momentul depunerii cererilor. Aprecierea dacă există ori nu circumstanțe excepționale, care ar impune reclamânților să utilizeze această cale de recurs, va trebui să ia în considerație, în special, natura noilor reglementări naționale și contextul în care acestea au fost adoptate (*Fakhretdinov și alții c. Rusiei* (dec.), § 30). În acest caz recent, Curtea a susținut că recursul intern efectiv, introdus în urma unei hotărâri-pilot prin care s-a ordonat instituirea unei asemenea căi de recurs, trebuia să fie utilizat înainte de momentul în care reclamânții au depus cereri la Curte.

Curtea a specificat, de asemenea, condițiile pentru aplicare articolului 35 § 1 în raport cu data introducerii cererii la Curte (*ibidem*, §§ 31-33; a se vedea de asemenea *Nagovitsyn și Nalgiyev c. Rusiei* (dec.), §§ 29 și urm., și 42).

B. Nerespectarea termenului de șase luni

Articolul 35 § 1 – Condițiile de admisibilitate

“1. Curtea nu poate fi sesizată decât după epuizarea căilor de recurs interne, așa cum se înțelege din principiile de drept internațional general recunoscute, și într-un termen de 6 luni de la data deciziei interne definitive.”

1. Scopul normei

66. Regula termenului de 6 luni are ca scop să susțină securitatea juridică și să se asigure că acele cauze care ridică probleme privitoare la Convenție sunt examinate într-un termen rezonabil, evitând în același timp ca autoritățile și alte persoane implicate să rămână mult timp în stare de incertitudine (*P.M. c. Marii Britanii* (dec.)).

67. De asemenea, această regulă acordă potențialului reclamant o perioadă de reflecție suficientă pentru a-i permite să aprecieze oportunitatea de a introduce o cerere și, după caz, de a stabili capetele de cerere și argumentele precise care trebuie prezentate (*O’Loughlin și alții c. Marii Britanii* (dec.)) și facilitează stabilirea faptelor într-o cauză, deoarece, odată cu trecerea timpului, examinarea echitabilă a chestiunilor invocate devine problematică (*Nee c. Irlandei* (dec.)).

68. Aceasta marchează limita temporală a controlului exercitat de Curte și semnalează atât persoanelor particulare, cât și autorităților, perioada după care nu mai este posibil un asemenea control (*İpek c. Turciei* (dec.); *Di Giorgio și alții c. Italiei* (dec.)).

69. Curtea nu are posibilitatea de a nu aplica regula termenului de 6 luni (de exemplu, pe motiv că un guvern nu a formulat o excepție preliminară întemeiată pe această regulă) (*Belaousof și alții c. Greciei*, § 38).

70. Regula termenului de 6 luni nu poate fi interpretată ca obligând un reclamant să sesizeze Curtea cu cererea sa înainte ca situația referitoare la chestiunea în cauză să fi făcut obiectul unei decizii definitive la nivel intern (*Varnava și alții c. Turciei* [GC], § 157).

2. Data de la care începe să curgă termenul de șase luni

(a) Decizia definitivă

71. Termenul de 6 luni începe să curgă odată cu pronunțarea deciziei definitive în cadrul procesului de epuizare a căilor de recurs interne (*Paul și Audrey Edwards c. Marii Britanii* (dec.)). Persoana în cauză trebuie să fi recurs în mod normal la căile de recurs interne care sunt, după toate probabilitățile, eficiente și suficiente, pentru soluționarea capetelor sale de cerere (*Moreira Barbosa c. Portugaliei* (dec.)).

72. Pot fi luate în considerare doar recursurile normale și efective, întrucât un reclamant nu poate extinde termenul strict impus de Convenție, încercând să adreseze cereri inoportune sau abuzive unor instanțe sau instituții care nu au atribuțiile sau competențele necesare pentru a acorda, în temeiul Convenției, o reparație efectivă privind capătul de cerere în cauză (*Fernie c. Marii Britanii* (dec.)).

73. Nu pot fi luate în considerare recursurile a căror utilizare depinde de puterea discreționară a funcționarilor și care, în consecință, nu sunt direct accesibile reclamantilor. În mod similar, recursurile care nu au termene precise generează incertitudine și fac inoperantă regula termenului de 6 luni, prevăzută la art. 35 § 1 (*Williams c. Marii Britanii* (dec.)).

74. În principiu, art. 35 § 1 nu impune reclamantilor să fi recurs la procedura de revizuire sau la un recurs extraordinar similar și nu permite prelungirea termenului de 6 luni pe motivul utilizării unor asemenea căi de recurs (*Berdzenishvili c. Rusiei* (dec.); *Tucka c. Marii Britanii (nr. 1)* (dec.)). Cu toate acestea, dacă o cale extraordinară de atac reprezintă singurul recurs judiciar disponibil persoanei în cauză, termenul de 6 luni poate fi calculat de la data pronunțării deciziei privind recursul respectiv (*Ahtinen c. Finlandei* (dec.)).

O cerere în care un reclamant formulează o cerere în termen de 6 luni de la pronunțarea deciziei prin care îi este respinsă cererea de redeschidere a procedurii este inadmisibilă, întrucât această decizie nu este o „decizie definitivă” (*Sapeyan c. Armeniei*, § 23).

În cazul redeschiderii procedurii sau al reexaminării unei decizii definitive, curgerea perioadei de șase luni în raport cu procedura inițială sau cu decizia definitivă este întreruptă doar în ceea ce privește problemele invocate în temeiul Convenției care au stat la baza reexaminării sau a redeschiderii și care au fost examinate de instanța de recurs extraordinar (*ibidem*, § 24).

(b) Data de început a termenului

75. Perioada de șase luni începe să curgă de la data la care reclamantul și / sau reprezentantul acestuia a luat la cunoștință decizia internă definitivă (*Koç și Tosun c. Turciei* (dec.)).

76. Sarcina de a stabili data la care reclamantul a luat cunoștință de decizia internă definitivă îi revine statului care invocă nerespectarea termenului de 6 luni (*Şahmo c. Turciei* (dec.)).

(c) Comunicarea deciziei

77. Reclamantului: atunci când un reclamant are dreptul de a i se comunica din oficiu o copie a deciziei interne definitive, obiectul și scopul art. 35 § 1 din Convenție sunt respectate prin calcularea termenului de 6 luni de la data comunicării copiei deciziei (*Worm c. Austriei*, § 33).

78. Avocatului: termenul de 6 luni curge de la data la care avocatul reclamantului a luat cunoștință de decizia prin care s-au epuizat căile de recurs interne, în pofida faptului că reclamantul a luat cunoștință de aceasta ulterior (*Çelik c. Turciei* (dec.)).

(d) Absența comunicării deciziei

79. Atunci când comunicarea nu este prevăzută în legislația internă, este necesar să se țină seama de data redactării deciziei, de la care părțile pot lua efectiv cunoștință de conținutul acesteia (*Papachelas c. Greciei* [GC], § 30).

80. Reclamantul sau avocatul acestuia trebuie să dea dovadă de diligență în vederea obținerii unei copii a deciziei depuse la grefă (*Ölmez c. Turciei* (dec.)).

(e) Lipsa căilor de recurs

81. Atunci când este clar că reclamantul nu dispune de niciun recurs efectiv, termenul de 6 luni începe să curgă de la data la care au avut loc actele sau măsurile denunțate sau de la data la care persoana în cauză a luat cunoștință despre acestea sau le-a resimțit efectele ori prejudiciul (*Dennis și alții c. Marii Britanii* (dec.); *Varnava și alții c. Turciei* [GC], § 157).

82. Atunci când un reclamant recurge la un recurs aparent disponibil și nu observă decât ulterior existența unor circumstanțe care fac recursul inefectiv, poate fi indicat să se calculeze termenul de 6 luni de la data la care reclamantul a luat sau ar fi trebuit să ia cunoștință prima dată de această situație (*ibidem* [GC], § 158).

(f) Calcularea termenului de șase luni

83. Termenul începe să curgă în ziua următoare pronunțării în ședință publică a deciziei interne definitive sau, în lipsa pronunțării, în ziua următoare aducerii la cunoștință reclamantului sau reprezentantului acestuia și expiră după 6 luni calendaristice, indiferent de durata efectivă a acestora (*Otto c. Germaniei* (dec.)). Respectarea termenului de 6 luni este stabilită în conformitate cu criteriile specifice Convenției și nu în funcție de modalitățile prevăzute, de exemplu, de legislația internă a fiecărui stat pârât (*Benet Praha, spol. s r.o. c. Cehiei* (dec.); *Büyükdere și alții c. Turciei*, § 10)

84. Curtea are posibilitatea de a stabili o dată de expirare a termenului de 6 luni care să fie diferită de cea indicată de statul pârât (*İpek c. Turciei* (dec.)).

(g) Situație continuă

85. Conceptul de „situație continuă” desemnează o stare de lucruri rezultată în urma unor acțiuni continue efectuate de stat sau în numele său, ale căror victime sunt reclamanții. Faptul că un eveniment are consecințe importante în timp nu înseamnă că a generat o „situație continuă” (*Iordache c. României*, § 49).

86. Atunci când pretinsa încălcare reprezintă o situație continuă împotriva căreia nu există nicio cale de recurs în legislația internă, termenul de 6 luni începe să curgă din momentul în care această situație continuă a luat sfârșit (*Ülke c. Turciei* (dec.)). Câtă vreme situația persistă, regula termenului de 6 luni nu este aplicabilă (*Iordache c. României*, § 50). A se vedea, de asemenea, *Varnava și alții c. Turciei* [GC], §§ 161 și urm.

3. Data introducerii unei cereri²

(a) Scrisoarea inițială

87. În conformitate cu practica stabilită de organele Convenției și cu art. 47 § 5 din regulamentul Curții, ca regulă generală, data de introducere a cererii va fi considerată ca fiind data primei comunicări a reclamantului care expune – chiar și sumar – obiectul cererii, cu condiția ca un formular de cerere completat în mod corespunzător să fie prezentat în termenele stabilite de Curte (*Kemevuko c. Olandei* (dec.)).

88. Data de introducere a cererii este considerată a fi cea indicată de ștampila poștei aplicată la expedierea cererii, și nu data de primire a cererii: *Kipritci c. Turciei*, § 18. Pentru circumstanțe specifice care pot justifica o abordare diferită: *Bulinwar OOD și Hrusanov c. Bulgariei*, §§ 30 și urm.

(b) Diferența dintre data redactării și data expedierii

89. În absența oricăror explicații privind diferența mai mare de o zi dintre data la care scrisoarea a fost scrisă și data la care a fost expediată, aceasta din urmă trebuie considerată ca fiind data de introducere a cererii (*Arslan c. Turciei* (dec.); *Růžičková c. Cehiei* (dec.)).

Această normă se aplică, de asemenea, în cazul expedierii formularului de cerere în original în termenul de opt săptămâni: *Kemevuko c. Olandei* (dec.), § 24); și pentru trimitere prin fax (*Otto c. Germaniei* (dec.)).

(c) Trimiterea prin fax

90. Trimiterea formularului de cerere exclusiv prin fax, fără ca originalul să fie trimis Curții în termenele indicate de Curte, nu este suficientă: *Kemevuko c. Olandei* (dec.), §§ 22 și urm..

(d) Termen după prima comunicare

91. Ar fi contrar spiritului și scopului regulii termenului de 6 luni dacă, prin intermediul oricărei comunicări inițiale, o cerere ar putea declanșa procedura stabilită de Convenție, pentru ca ulterior să rămână inactivă pentru o perioadă de timp nejustificată și nedeterminată. Prin urmare, reclamantii trebuie să își continue cererea cu o promptitudine rezonabilă după primul contact, indiferent de natura acestuia (*P.M. c. Marii Britanii* (dec.)). Nerespectarea termenului de opt săptămâni acordat (cf. art. 47 § 5 din regulamentul Curții și alin. (4) din Instrucțiunile practice cu privire la introducerea cererii) va determina Curtea să considere că data de introducere este cea a furnizării formularului de cerere complet: *Kemevuko c. Olandei* (dec.), § 22-24.

(e) Încadrarea unui capăt de cerere

92. Un capăt de cerere se caracterizează prin faptele pe care le denunță, și nu doar prin motivele sau argumentele de drept invocate (*Scoppola c. Italiei (nr. 2)* [GC], § 54).

(f) Capete de cerere ulterioare

93. În ceea ce privește capetele de cerere care nu fac parte din cererea inițială, curgerea termenului de 6 luni nu este întreruptă decât la data primei prezentări a capătului de cerere în fața unui organ al Convenției (*Allan c. Marii Britanii* (dec.)).

---

2. A se vedea Regulamentul Curții și Directivele Practice cu privire la “Introducerea cererilor”.

94. Capetele de cerere formulate după expirarea termenului de 6 luni nu pot fi examinate decât dacă prezintă aspecte specifice ale capetelor de cerere inițiale ridicate în termen (*Parohia Greco Catolică Sâmbăta Bihor c. României* (dec.)).

95. Simplul fapt că reclamantul a invocat art. 6 în cererea sa nu este suficient pentru a constitui introducerea tuturor capetelor de cerere ulterioare, formulate în temeiul dispoziției respective, atunci când nu s-a făcut inițial nicio precizare cu privire la baza factuală și la natura pretensei încălcări (*Allan c. Marii Britanii* (dec.); *Adam și alții c. Germaniei* (dec.)).

96. Prezentarea unor documente din cadrul procedurii interne nu este suficientă pentru a constitui introducerea tuturor capetelor de cerere ulterioare, întemeiate pe această procedură. Este necesară cel puțin o precizare sumară cu privire la natura încălcării pretense în temeiul Convenției pentru a introduce un capăt de cerere și a întrerupe cursul termenului de 6 luni (*Božinovski c. „fostei Republici Iugoslave a Macedoniei”* (dec.)).

4. Exemple

(a) *Aplicabilitatea cerințelor respectării termenului în cazul obligației procedurale în temeiul art. 2 din Convenție*

97. În caz de deces, rudele reclamante au sarcina de a lua măsuri pentru a fi informate despre avansarea anchetei sau stagnarea acesteia, precum și de a introduce propriile cereri cu rapiditatea corespunzătoare, de îndată ce iau la cunoștință sau ar trebui să ia la cunoștință de lipsa oricărei anchete penale efective (*Varnava și alții c. Turciei* [GC], §§ 158 și 162).

98. În cauzele privind dispariția, este indispensabil ca rudele persoanei dispărute, care intenționează să depună plângere la Strasbourg privind lipsa caracterului efectiv al anchetei sau absența unei anchete, să nu întârzie în mod nejustificat sesizarea Curții. În materia disparițiilor, reclamantii nu trebuie să aștepte o perioadă nedeterminată pentru a sesiza Curtea. Aceștia trebuie să dea dovadă de promptitudine și de inițiativă și să introducă propriile cereri fără o întârziere excesivă (*ibidem* [GC], § 165, și, cu privire la termen, §§ 162-166).

(b) *Condiții de aplicare a regulii termenului de 6 luni în cauzele privind perioade multiple de detenție în temeiul art. 5 § 3 din Convenție*

99. Perioadele multiple și consecutive de detenție trebuie să fie privite în ansamblu, iar termenul de 6 luni ar trebui să înceapă să curgă doar de la sfârșitul ultimei perioade de detenție (*Solmaz c. Turciei*, § 36).

C. Cererea Anonimă

Articolul 35 § 2 (a) – Condițiile de admisibilitate

“2. Curtea nu reține nici o cerere individuală introdusă în virtutea art. 34, în cazul în care:
(a) ea este anonimă; ...”³

3. O cerere anonimă în sensul articolului 35 § 2 (a) din Convenție se deosebește atât de problema nedivulgării identității unui reclamant, prin derogare de la regula accesului public la informația despre procedurile în fața Curții, cât și de problema confidențialității procedurii în fața Curții (a se vedea articolele 33 și 47 § 3 din Regulamentul Curții și Directivele practice anexate la acesta din urmă).

1. Caracterul anonim al unei cereri

100. O cerere în fața Curții Europene a Drepturilor Omului este considerată anonimă atunci când nu se menționează în dosarul cauzei niciun element care să permită Curții să îl identifice pe reclamant: „*Blondje*” *c. Olandei* (dec.). Nici formularul și nici documentele prezentate nu conțin vreo mențiune a numelui, ci numai o referință și nume false, iar procura reprezentantului este semnată „X”: identitatea reclamantului nu este divulgată.

101. A fost considerată anonimă o cerere introdusă de o asociație în numele unor persoane neidentificate, întrucât asociația respectivă nu a pretins calitatea de victimă, ci s-a plâns de o încălcare a dreptului la respectarea vieții private în numele acestor persoane particulare neidentificate, devenite, astfel, reclamanții pe care asociația a declarat că îi reprezenta: *Confederația sindicatelor medicale franceze și Federația națională a asistenților medicali c. Franței* (dec.).

2. Caracterul neanonim al unei cereri

102. Nu este anonim un formular de cerere nesemnat, care conține toate detaliile personale, suficiente pentru a înlătura orice îndoială referitoare la identitatea reclamantului, urmat de o corespondență semnată în mod corespunzător de reprezentantul reclamantului: *Kuznetsova c. Rusiei* (dec.).

103. Cererea introdusă cu nume fictive: cazul unor persoane folosind pseudonime, explicând Curții că erau obligate de contextul unui conflict armat să nu își dezvăluie numele adevărate pentru a-și proteja familiile și rudele. Constatând că „dincolo de tacticile de disimulare a identităților reale din motive ușor de înțeles, se află persoane reale, concrete și care pot fi identificate printr-un număr suficient de indicii, altele decât propriile nume ...” și „existența unei legături suficient de strânse între reclamanți și evenimentele în cauză”, Curtea nu a considerat că cererea era anonimă: *Shamayev și alții c. Georgiei și Rusiei* (dec.). A se vedea, de asemenea *Shamayev și alții c. Georgiei și Rusiei*, § 275.

104. O cerere introdusă de un organ ecleziastic sau de o asociație religioasă și filozofică, în care identitatea membrilor nu este divulgată, nu este respinsă ca fiind anonimă (art. 9, 10 și 11 din Convenție): *Omkarandanda și Divine Light Zentrum c. Elveției* (dec.).

D. Cererea redundantă

Articolul 35 § 2 (b) – Condițiile de admisibilitate

“2. Curtea nu reține nici o cerere individuală introdusă în virtutea art. 34, în cazul în care

...

(b) ea este în mod esențial aceeași cu o cerere examinată anterior de către Curte sau ...”⁴

105. O cerere este considerată ca fiind „în mod esențial aceeași” în cazul în care părțile, capetele de cerere și faptele sunt identice: *Pauger c. Austriei* (dec.); *Verein gegen Tierfabriken Schweiz (VgT) c. Elveției (nr. 2)* [GC], § 63.

Atunci când se întâmplă acest lucru, cererea va fi declarată inadmisibilă.

4. Această prevedere a fost inițial indicată în articolul 27.

1. Identitatea de reclamant

106. Cererile care se referă la același obiect, dar care sunt introduse, pe de o parte, de persoane fizice care au sesizat Curtea și, de pe altă parte, de o asociație care a prezentat o comunicare Comitetului ONU pentru Drepturile Omului, nu pot fi considerate ca fiind formulate de aceiași autori: *Folgerø și alții c. Norvegiei* (dec.); sau o comunicare prezentată Înalțului Comisar al ONU pentru Drepturile Omului de către o organizație neguvernamentală, și nu de reclamant: *Celniku c. Greciei*, § 36-41. Același lucru este valabil în cazul unei cereri prezentate Grupului de lucru privind detenția arbitrară de către o organizație neguvernamentală și al unei cereri formulate de reclamant: *Illiou și alții c. Belgiei* (dec.).

107. O cerere interstatală prezentată de un guvern nu privează o persoană particulară de posibilitatea de a introduce sau de a-și susține propriile capete de cerere: *Varnava și alții c. Turciei* [GC], § 118.

2. Identitate a capetelor de cerere

108. Noțiunea de capăt de cerere este interpretată ca fiind obiectul sau fundamentul juridic al cererii.

Aceasta se caracterizează prin faptele denunțate, și nu doar prin motivele de fapt sau de drept invocate: *Guerra și alții c. Italiei*, § 44; *Scoppola c. Italiei (nr. 2)* [GC], § 54; și *Previti c. Italiei* (dec.), § 293.

109. Examinarea Curții se desfășoară separat pentru fiecare capăt de cerere.

Doar capetele de cerere care sunt în mod esențial aceleași cu cele examinate într-o altă cerere vor fi respinse în temeiul art. 35 § 2: *Dinç c. Turciei* (dec.).

110. Atunci când reclamantul reiterează capete de cerere pe care le-a formulat deja într-o cerere precedentă, cererea respectivă va fi declarată inadmisibilă: *X c. Germaniei* (dec.) (nr. 1860/63); *Duclos c. Franței* (dec.); *Clinique Mozart Sarl c. Franței* (dec.); *Rupa c. României* (dec.), § 52; și *Coscodar c. României* (dec.), § 27).

111. Deși se referă la un alt apartament și la un alt locatar, în același imobil, o nouă cerere, al cărei fond este în mod esențial același cu cel al unei cauze precedente, care a fost deja declarată inadmisibilă, prezentată de același reclamant, și care reiterează capetele de cerere formulate anterior, fără să prezinte elemente noi, este în esență identică cu cererea inițială și este, prin urmare, inadmisibilă: *X c. Germaniei* (dec.) (nr. 2606/65).

112. Astfel, cererile nu sunt în mod esențial aceleași în următoarele cazuri:

- un litigiu cu privire la condițiile de detenție a reclamantului este distinct de cel privind condamnarea acestuia de către curtea de siguranță a statului și de cel referitor la decăderea deputaților din drepturi în urma desființării partidului din care făceau parte: *Sadak c. Turciei*, §§ 32-33;
- un litigiu cu privire la condițiile de deținere și la condamnarea reclamantului de către curtea de siguranță a statului este distinct de cel privind decăderea deputaților din drepturi: *Yurttas c. Turciei*, §§ 36-37.

113. Curtea este cea care hotărăște cu privire la încadrarea juridică a faptelor și nu se consideră obligată de cea conferită de reclamant sau de guverne. În consecință, o cerere care vizează reexaminarea, din perspectiva altor dispoziții ale Convenției, a faptelor care se aflau la originea altei cereri, se întemeiază pe același capăt de cerere și trebuie, prin urmare, să fie respinsă ca inadmisibilă: *Previti c. Italiei* (dec.), §§ 293-294.

3. Identitate de fapte

114. Faptul că un capăt de cerere este identic cu un altul nu reprezintă în sine un obstacol în calea admisibilității cererii, în cazul în care sunt prezentate informații noi.

115. Atunci când reclamantul prezintă fapte noi, cererea sa nu va fi în mod esențial aceeași cu cererea precedentă: *Chappex c. Elveției* (dec.), și *Patera c. Cehiei* (dec.) (capetele de cerere cu privire la fapte deja invocate în fața unei alte instanțe internaționale sunt inadmisibile, însă faptele ulterioare, noi sunt admisibile).

116. În caz contrar, cererea va fi declarată inadmisibilă: *Hokkanen c. Finlandei* (dec.); *Adesina c. Franței* (dec.); *Bernardet c. Franței* (dec.); *Gennari c. Italiei* (dec.); și *Manuel c. Portugaliei* (dec.).

E. Cererea deja adresată unei alte instanțe internaționale

Articolul 35 § 2 (b) – Condițiile de admisibilitate

“2. Curtea nu reține nici o cerere individuală introdusă în virtutea art. 34, în cazul în care

...

(b) ea este în mod esențial aceeași cu o cerere examinată anterior de către Curte sau deja supusă unei alte instanțe internaționale de anchetă sau de reglementare și dacă nu conține fapte noi.”

117. Scopul acestei dispoziții constă în evitarea unei multitudini de proceduri internaționale referitoare la aceleași cauze.

118. Condițiile de admisibilitate prevăzute la acest alineat sunt cumulative:

- cererea nu trebuie să fie în mod esențial aceeași cu o altă cerere, și anume faptele, părțile și capetele de cerere nu trebuie să fie identice (pentru constatarea acestor elemente, a se vedea punctul I.D. Cererea redundantă); și
- cererea nu trebuie să fi fost deja supusă unei alte instanțe internaționale de anchetă sau de reglementare.

119. Atunci când constată, datorită existenței unei decizii pronunțate pe fond la momentul în care examinează cauza, că sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 35 § 2 lit. b), Curtea trebuie să declare inadmisibilă o cerere care a făcut deja obiectul unei examinări de către o altă instanță internațională.

120. Pentru a intra în domeniul de aplicare a art. 35 § 2 lit. b), cauza respectivă trebuie să prezinte caracteristici care să îi permită să fie asimilată unei cereri individuale în sensul art. 34.

1. Noțiunea de instanță

(a) Instanța trebuie să fie publică

121. Comitetul pentru drepturile omului al Uniunii Interparlamentare, care este o asociație privată, reprezintă o organizație neguvernamentală, astfel art. 27 din Convenție (devenit art. 35 § 2) este inaplicabil din moment ce acesta din urmă se referă la instituții și la proceduri interguvernamentale (*Lukanov c. Bulgariei* (dec.)).

(b) Instanța trebuie să fie internațională

122. În pofida faptului că a fost înființată printr-un tratat internațional sau că mai mulți dintre membrii săi sunt membri internaționali, Camera pentru Drepturile Omului a Bosniei și Herțegovinei nu este o instanță internațională: *Jeličić c. Bosniei și Herțegovinei* (dec.).

(c) Instanța trebuie să fie independentă

123. Acest lucru este valabil în cazul Grupului de lucru al Organizației Națiunilor Unite privind detenția arbitrară, deoarece este format din experți independenți, care sunt personalități eminente specializate în drepturile omului: *Peraldi c. Franței* (dec.).

124. În schimb, „procedura 1503” a Comisiei pentru Drepturile Omului a Organizației Națiunilor Unite este în mod esențial un organ interguvernamental, format din reprezentanți ai statelor. Aceasta nu este „o altă instanță internațională”: *Mikolenko c. Estoniei* (dec.).

(d) Instanța trebuie să fie judiciară

125. Cererea trebuie introdusă în fața unei instanțe judiciare sau cvasi-judiciare: *Zagaria c. Italiei* (dec.).

126. Nu este cazul Comitetului european pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante („CPT”), al cărui rol este de natură preventivă. Informațiile colectate de CPT au un caracter confidențial. Persoanele particulare nu dispun nici de un drept de participare la procedură, nici de cel de a fi informate cu privire la recomandările care pot fi adoptate de comitetul respectiv, cu excepția cazului în care acestea sunt făcute publice: *ibidem* (dec.); *Annunziata c. Italiei* (dec.); *Genovese c. Italiei* (dec.); și *Stolder c. Italiei*, §§ 16-19).

2. Garanțiile procedurale**(a) Contradictorialitatea**

127. Autorii comunicărilor făcute în temeiul procedurii 1503, în fața Înalțului Comisariat al Organizației Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului, nu pot participa la procedură, care este confidențială. Aceștia nu sunt informați cu privire la măsurile care pot fi luate de Organizația Națiunilor Unite, cu excepția cazului în care acestea sunt făcute publice. Prin urmare, această procedură nu poate fi asimilată, în nici un caz, unei cereri individuale în sensul art. 34: *Celniku c. Greciei*, §§ 39-41.

(b) Cerințele impuse organului jurisdicțional

128. Deciziile pronunțate de instanța în cauză trebuie să fie motivate, notificate părților și publicate: *Peraldi c. Franței* (dec.).

3. Rolul instanței

129. O instituție care are un rol preventiv nu poate fi asimilată unei instanțe internaționale: *Zagaria c. Italiei* (dec.); *De Pace c. Italiei*; sau *Gallo c. Italiei* (dec.) (în ceea ce privește CPT). În plus, informațiile colectate de acest organism sunt confidențiale, iar persoanele particulare nu dispun de un drept de a participa la procedură sau de a fi informate cu privire la recomandările acestui organism, cu excepția cazului în care acestea sunt făcute publice.

130. Același lucru este valabil în cazul unui organism care examinează o situație generală (*Mikolenko c. Estoniei* (dec.)) sau al unui raportor special, responsabil cu redactarea

unui raport privind drepturile omului pentru persoanele private de libertate (*Yağmurdereli c. Turciei* (dec.)).

Atunci când Comisia europeană se pronunță asupra unei cereri depuse de un particular, care se plânge de existența unei legislații sau a unei practici imputabile unui Stat Membru, Comisia nu acționează precum o instanță internațională de anchetă sau de reglementare. Această situație permite Comisiei să declanșeze o « procedură de încălcare » sau o « procedură precontencioasă » care are drept unic obiectiv asigurarea respectării, în mod voluntar de către statul membru, a exigențelor dreptului UE sau declanșarea unei acțiuni în neîmplinirea obligațiilor de către stat, care nu are drept consecință rezolvarea unei situații individuale. Această cerere nu poate fi, prin urmare, asimilată, nici sub aspect procedural și nici sub aspectul efectelor potențiale, unei cereri individuale în sensul art. 34 din Convenție. Prin urmare, în aceste situații, Comisia nu se pronunță în calitate de instanță internațională de anchetă sau de reglementare (*Karoussiotis c. Portugaliei*, §§ 62-77).

(a) Instanța trebuie să poată stabili răspunderea

131. Această condiție nu este îndeplinită în cazul:

- Comisiei pentru persoane dispărute din Cipru, întrucât Turcia nu este parte la procedura în fața acestei comisii, iar aceasta din urmă nu poate stabili cine este răspunzător în privința decesului persoanelor: *Varnava și alții c. Turciei* (dec.);
- Grupului de lucru pentru disparițiile forțate sau involuntare din cadrul Comisiei pentru Drepturile Omului a Organizației Națiunilor Unite, deoarece acesta nu poate să se pronunțe cu privire la răspunderea în caz de deces al unor persoane dispărute sau să constate cauza decesului: *Malsagova și alții c. Rusiei* (dec.).

132. În schimb, Grupul de lucru privind detenția arbitrară, ce poate emite recomandări care să permită stabilirea răspunderii statelor în cazuri de detenție arbitrară, poate fi considerat ca fiind o instanță internațională de anchetă: *Peraldi c. Franței* (dec.).

(b) Instanța trebuie să urmărească încetarea încălcării

133. Recomandările Grupului de lucru privind detenția arbitrară, adresate guvernelor, urmăresc să producă efecte în sensul de a pune capăt situațiilor în litigiu: *Peraldi c. Franței* (dec.); *Illi și alții c. Belgiei* (dec.).

134. Victimele unei încălcări trebuie să poată obține o reparație. Nu se aplică în cazul Comisiei pentru Drepturile Omului a Organizației Națiunilor Unite (*Mikolenko c. Estoniei* (dec.)) sau al Grupului de lucru, din cadrul acesteia, pentru disparițiile forțate sau involuntare (*Malsagova și alții c. Rusiei* (dec.)).

(c) Eficacitatea procedurii

135. Decizia trebuie să fie publicată: în fața CPT, persoanele particulare nu dispun de un drept de a fi informate cu privire la recomandările care pot fi adoptate, cu excepția cazului în care acestea sunt făcute publice: *Zagaria c. Italiei* (dec.), și *De Pace c. Italiei*.

136. Procedura în fața Grupului de lucru al Organizației Națiunilor Unite privind detenția arbitrară permite ca avizele, însoțite de recomandări, adresate guvernelor, să fie anexate la raportul anual prezentat Comisiei pentru Drepturile Omului, care poate ulterior să adreseze recomandări Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite; ca urmare a potențialelor sale efecte, această procedură poate fi asimilată unei cereri individuale: *Peraldi c. Franței* (dec.).

137. Astfel, sunt considerate ca reprezentând o „altă instanță internațională” următoarele:

- Comitetul pentru Drepturile Omului al Organizației Națiunilor Unite: *Calcerrada Fornieles și Cabeza Mato c. Spaniei* (dec.); *Pauger c. Austriei* (dec.); și *C.W. c. Finlandei* (dec.);
- Comitetul pentru Libertăți Sindicale al Organizației Internaționale a Muncii: *Cereceda Martín și alții c. Spaniei* (dec.);
- Grupul de lucru al Organizației Națiunilor Unite privind detenția arbitrară: *Peraldi c. Franței* (dec.).

F. Cererea abuzivă

Articolul 35 § 3 (a) – Condițiile de admisibilitate

“3. Curtea declară inadmisibilă orice cerere individuală introdusă în virtutea art. 34, atunci când ea consideră că:

(a) cererea este incompatibilă cu dispozițiile Convenției sau ale Protocoloalelor sale, în mod vădit nefondată, sau abuzivă; sau ...”

1. Definiția generală

138. Noțiunea de „abuz”, în sensul articolului 35 § 3 (a), trebuie să fie înțeleasă în sensul obișnuit, în conformitate cu teoria generală a dreptului – și anume exercitarea unui drept de către titularul acestuia în alte scopuri decât cele pentru care este destinat, în mod prejudiciabil. În consecință, este abuziv orice comportament al unui reclamant, care este în mod vădit contrar vocației dreptului de recurs stabilit de Convenție și care constituie un obstacol în calea bunei funcționări a Curții sau a bunei desfășurări a procedurii în fața sa (*Mirojubovs și alții c. Letoniei*, §§ 62 și 65).

139. Din punct de vedere tehnic, din formularea art. 35 § 3 (a) reiese că o cerere abuzivă trebuie mai degrabă să fie declarată inadmisibilă decât să fie radiată de pe rol. Într-adevăr, Curtea a subliniat că respingerea unei cereri pentru abuz al dreptului de recurs este o măsură excepțională (*ibidem*, § 62). Ipotezele în care Curtea a constatat caracterul abuziv al unei cereri pot fi repartizate în cinci categorii tipice: dezinformarea Curții; utilizarea unui limbaj ofensator; încălcarea obligației de confidențialitate a soluționării pe cale amiabilă; cererea cu caracter vădit șicanator sau lipsită de orice miză reală; precum și toate celelalte cazuri care nu pot face obiectul unei liste exhaustive.

2. Dezinformarea Curții

140. O cerere este abuzivă dacă se întemeiază în mod deliberat pe fapte inventate cu scopul de a induce în eroare Curtea (*Varbanov c. Bulgariei*, § 36). Cele mai grave și elocvente exemple ale unui asemenea tip de abuz de drept sunt, în primul rând, introducerea cererii sub o falsă identitate (*Drijfhout c. Olandei* (dec.), §§ 27-29), și, în al doilea rând, falsificarea documentelor trimise Curții (*Jian c. României* (dec.); *Bagheri și Maliki c. Olandei* (dec.); și *Poznanski și alții c. Germaniei* (dec.)). Acest tip de abuz poate fi comis, de asemenea, prin inacțiune, atunci când reclamantul omite de la început să informeze Curtea cu privire la un element esențial pentru examinarea cauzei (*Al-Nashif c. Bulgariei*, § 89, și *Kerechashvili c. Georgiei* (dec.)). În mod similar, dacă survin aspecte importante în cursul procedurii în fața Curții și dacă - în pofida obligației explicite care îi revine în temeiul regulamentului - reclamantul nu informează Curtea în acest sens, împiedicând-o, astfel, să se pronunțe cu

privire la cauză în deplină cunoștință a faptelor, cererea acestuia poate fi respinsă ca fiind abuzivă (*Hadrabová și alții c. c. Cehiei* (dec.), și *Predescu c. României*, §§ 25-27).

141. Intenția reclamantului de a induce Curtea în eroare trebuie să fie întotdeauna stabilită cu suficientă certitudine (*Melnik c. Ucrainei*, §§ 58-60; *Nold c. Germaniei*, § 87; și *Miszczyński c. Poloniei* (dec.)).

3. Limbajul ofensator

142. Există abuz al dreptului de recurs în cazul în care reclamantul utilizează, în corespondența sa cu Curtea, expresii deosebit de ofensatoare, jignitoare, amenințătoare sau impertinente - fie împotriva guvernului pârât, a agentului acestuia, a autorităților statului pârât, a Curții înseși, a judecătorilor acesteia, a grefei acesteia sau a agenților acesteia din urmă (*Řehák c. Cehiei* (dec.); *Duringer și Grunge c. Franței* (dec.); și *Stamoulakatos c. Marii Britanii* (dec.)).

143. Nu este suficient ca limbajul reclamantului să fie doar critic, polemic sau sarcastic; acesta trebuie să depășească „limitele unei critici normale, civice și legitime” pentru a fi considerat ofensator (*Di Salvo c. Italiei* (dec.)); pentru un exemplu contrar, a se vedea *Aleksanyan c. Rusiei*, §§ 116-118). Dacă, în cursul procedurii, reclamantul încetează să utilizeze aceste expresii, după ce a primit o avertizare formală din partea Curții, le retrage în mod expres sau, mai bine, își prezintă scuzele, cererea nu mai este respinsă ca fiind abuzivă (*Chernitsyn c. Rusiei*, §§ 25-28).

4. Încălcarea obligației de confidențialitate în cazul soluționării pe cale amiabilă

144. O încălcare intenționată din partea reclamantului a obligației de confidențialitate a negocierilor în cazul soluționării pe cale amiabilă, impusă părților în temeiul art. 38 § 2 din Convenție și al art. 62 § 2 din regulament, poate să fie considerată abuz al dreptului de recurs și să conducă la respingerea cererii (*Miroļubovs și alții c. Letoniei*, § 66; *Hadrabová și alții c. Cehiei* (dec.); și *Popov c. Moldovei*, § 48).

145. Pentru a stabili dacă reclamantul și-a încălcat obligația de confidențialitate, trebuie mai întâi să fie definite limitele acestei obligații. Într-adevăr, aceasta trebuie să fie întotdeauna interpretată ținând seama de obiectivul său general, și anume facilitarea soluționării pe cale amiabilă, prin protejarea părților și a Curții împotriva unor eventuale presiuni. În consecință, deși comunicarea către un terț a conținutului documentelor referitoare la soluționarea pe cale amiabilă poate, în principiu, să constituie un abuz în sensul art. 35 § 3 din Convenție, nu se poate ajunge astfel la o interdicție absolută și necondiționată de a arăta aceste documente unui terț sau de a-i vorbi despre acestea. Într-adevăr, o interpretare atât de generală și de riguroasă ar risca să aducă atingere apărării intereselor legitime ale reclamantului - de exemplu, atunci când încearcă să obțină informații relevante, într-o cauză în care acesta este autorizat să se reprezinte singur în fața Curții. În plus, ar fi prea dificil, dacă nu chiar imposibil, pentru Curte să controleze respectarea unei asemenea interdicții. Ceea ce art. 38 § 2 din Convenție și art. 62 § 2 din regulament interzic părților este de a face publice informațiile în litigiu, fie prin intermediul mijloacelor de informare în masă, într-o corespondență care poate fi citită de un mare număr de persoane sau în orice alt mod (*Miroļubovs și alții c. Letoniei*, § 68). Prin urmare, este considerat abuziv acest tip de comportament care prezintă un anumit grad de gravitate.

146. Pentru a fi considerată abuzivă, divulgarea informațiilor confidențiale trebuie să fie intenționată. Răspunderea directă a reclamantului în cazul acestei divulgări trebuie întotdeauna stabilită cu suficientă certitudine, o simplă suspiciune nefiind suficientă în această privință (*ibidem*, § 66 *in fine*). Pentru exemple concrete de aplicare a acestui principiu, a se

vedea, pentru un exemplu pozitiv, cauza *Hadrabová și alții c. Cehiei* (dec.), în care reclamantii au citat în mod expres propunerile de soluționare pe cale amiabilă, formulate de grefa Curții, în corespondența lor cu Ministerul Justiției din propria țară, fapt ce a condus la respingerea cererii lor ca fiind abuzivă; pentru un exemplu negativ, cauza *Miroļubovs și alții c. Letoniei*, în care nu s-a stabilit cu certitudine că toți cei trei reclamanti au fost răspunzători de divulgarea informațiilor confidențiale, fapt ce a determinat Curtea să respingă excepția preliminară a Guvernului.

5. Cerere cu caracter vădit șicanator sau lipsită de orice bază reală

147. Este abuzivă fapta reclamantului de a introduce în mod repetat, în fața Curții, cereri cu caracter șicanator și în mod vădit nefondate, similare cu o cerere a acestuia care a fost deja declarată inadmisibilă în trecut (*M. c. Marii Britanii* (dec.), și *Philis c. Greciei* (dec.)).

148. De asemenea, Curtea poate declara abuzivă o cerere care este în mod vădit lipsită de orice miză reală și / sau se referă la o sumă de bani derizorie. În cauza *Bock c. Germaniei* (dec.), reclamantul se plângea de durata unei proceduri civile pe care o inițiasese pentru a i se rambursa prețul unui supliment alimentar prescris de medicul său, preț care se ridica la suma de 7,99 euro. Curtea a subliniat că era supraîncărcată cu un număr foarte mare de cereri pendinte, care ridicau probleme grave în domeniul drepturilor omului, și că reclamantul utilizase în mod disproporționat sistemul de protecție introdus de Convenție, ținând seama, pe de o parte, de caracterul derizoriu al sumei în cauză (inclusiv în comparație cu salariul reclamantului) și, pe de altă parte, de faptul că procedura se referea nu la un medicament, ci la un supliment alimentar. De asemenea, Curtea a observat că procedurile similare acesteia contribuiau la acumularea dosarelor adresate instanțelor interne și reprezentau, astfel, una din cauzele duratei excesive a procedurilor. Prin urmare, cererea a fost respinsă ca fiind abuzivă. Din momentul intrării în vigoare a Protocolului nr. 14, începând cu 1 iunie 2010, cererile de acest tip sunt examinate prin prisma articolului 35 § 3 (b) din Convenție (lipsa unui prejudiciu minim).

6. Alte cazuri

149. Uneori, hotărârile și deciziile Curții, precum și cauzele încă pendinte în fața acesteia sunt folosite în discursul politic la nivel național din statele contractante. O cerere inspirată de o dorință de publicitate sau de propagandă nu este, numai din acest motiv, abuzivă (*McFeeley și alții c. Marii Britanii* (dec.), și de asemenea *Khadzhialiyev și alții c. Rusiei*, § 66-67). Cu toate acestea, poate exista abuz în cazul în care reclamantul, motivat de interese politice, acordă presei sau televiziunii interviuri în care exprimă o atitudine iresponsabilă și frivolă în privința procedurii din fața Curții (*Partidul Muncitoresc Georgian c. Georgiei*).

7. Atitudinea adoptată de Guvernul pârât

150. În cazul în care Guvernul pârât consideră că reclamantul a săvârșit un abuz al dreptului de recurs, trebuie să informeze Curtea în consecință și să îi comunice informațiile relevante de care dispune, astfel încât aceasta să ajungă la concluziile potrivite. În fapt, este sarcina Curții înseși, și nu a Guvernului pârât, să supravegheze respectarea obligațiilor procedurale impuse reclamantului în temeiul Convenției și al regulamentului său. În schimb, amenințările din partea Guvernului și a organismelor sale de a iniția o anchetă penală sau disciplinară împotriva unui reclamant pentru o pretinsă încălcare a obligațiilor procedurale ale acestuia în fața Curții ar putea reprezenta o problemă din perspectiva art. 34 *in fine* din

Convenție, care interzice orice ingerință în exercițiul eficace al dreptului de recurs individual (*Miroļubovs și alții c. Letoniei*, § 70).

II. INADMISIBILITATEA LEGATĂ DE COMPETENȚA CURȚII

A. Incompatibilitatea *ratione personae*

Articolul 35 § 3 (a) – Condițiile de admisibilitate

“3. Curtea declară inadmisibilă orice cerere individuală introdusă în virtutea art. 34, atunci când ea consideră că:

(a) este incompatibilă cu dispozițiile Convenției sau ale protocoalelor sale,...

Articolul 32 – Competența Curții

“1. Competența Curții acoperă toate problemele privind interpretarea și aplicarea Convenției și a protocoalelor sale, care îi sunt supuse în condițiile prevăzute de art. 33, 34, 46 și 47.

2. În caz de contestare a competenței sale, Curtea hotărăște.”

1. Principii

151. Compatibilitatea *ratione personae* presupune ca pretinsa încălcare a Convenției să fi fost comisă de un stat contractant sau ca aceasta să îi fie imputabilă într-un fel sau altul.

152. Chiar dacă statul pârât nu a ridicat obiecții cu privire la competența *ratione personae* a Curții, această chestiune necesită o examinare din oficiu din partea Curții (*Sejdić și Finci c. Bosniei și Herțegovinei* [GC], § 27).

153. Drepturile fundamentale protejate de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului trebuie garantate persoanelor care locuiesc pe teritoriul statului parte implicat, indiferent de dizolvarea sau succesiunea sa ulterioară (*Bijelić c. Muntenegrului și Serbiei*, § 69).

154. O societate comercială cu capital de stat trebuie să beneficieze de o independență instituțională și operațională suficientă față de stat, pentru a-l exonera pe acesta din urmă de răspundere, în temeiul Convenției, pentru actele sau omisiunile sale (*Mykhaylenky și alții c. Ucrainei*, §§ 43-45, și *Cooperativa Agricolă Slobozia-Hanesei c. Moldovei*, § 19).

155. Cererile vor fi declarate incompatibile *ratione personae* cu prevederile Convenției pentru următoarele motive:

- dacă reclamantul nu are calitate procesuală în sensul art. 34 din Convenție: *Section de commune d'Antilly c. Franței* (dec.); *Döşemealtı Belediyesi c. Turciei* (dec.); și *Moretti și Benedetti c. Italiei*;
- dacă reclamantul nu este în măsură să demonstreze că este victima preinsei încălcări;
- dacă cererea este îndreptată împotriva unei alte persoane private (*X c. Marii Britanii* (dec.); și *Durini c. Italiei* (dec.));
- dacă cererea este îndreptată împotriva unui stat care nu a ratificat Convenția: (*E.S. c. Germaniei* (dec.)); sau direct împotriva unei organizații internaționale care nu a aderat la Convenție (*Stephens c. Ciprului, Turciei și Organizației Națiunilor Unite* (dec.), ultimul paragraf);

- dacă cererea are ca obiect un protocol la Convenție pe care statul pârât nu l-a ratificat (*Horsham c. Marii Britanii* (dec.); și *De Saedeleer c. Belgiei*, § 68).

2. Competența

156. Constatarea lipsei de competență *ratione loci* nu dispensează Curtea de a examina dacă reclamanții se află sub jurisdicția unuia sau mai multor state contractante în sensul art. 1 din Convenție (*Drozd și Janousek c. Franței și Spaniei*, § 90). În consecință, excepțiile conform cărora reclamanții nu se află sub jurisdicția unui stat pârât vor fi cel mai adesea ridicate prin invocarea incompatibilității *ratione personae* cu Convenția (a se vedea argumentele guvernelor pârâte în *Banković și alții c. Belgiei și a altor 16 state contractante* [GC] (dec.), § 35; *Ilașcu și alții c. Moldovei și Rusiei* [GC], § 300; *Weber și Saravia c. Germaniei* (dec.)).

157. Compatibilitatea *ratione personae* necesită, de asemenea, ca pretinsa încălcare să fie imputabilă unui stat contractant (*Gentilhomme, Schaff-Benhadj și Zerouki c. Franței*, § 20). Cu toate acestea, în cauze recente, chestiunile privind imputabilitatea / răspunderea au fost examinate fără referire explicită la compatibilitatea *ratione personae* (*Assanidzé c. Georgiei* [GC], §§ 144 și urm.; *Hussein c. Albaniei și a altor 20 de state contractante* (dec.); *Isaak și alții c. Turciei* (dec.); și *Stephens c. Maltei (nr. 1)*, § 45).

3. Răspundere și imputabilitate

158. Statele pot fi considerate răspunzătoare pentru acte ale propriilor autorități care își produc efectele în afara teritoriului lor, indiferent de comiterea acestor acte în interiorul sau în exteriorul granițelor lor (a se vedea *Drozd și Janousek c. Franței și Spaniei*, § 91; *Soering c. Marii Britanii*, §§ 86 și 91; și *Loizidou c. Turciei* (excepții preliminare), § 62). Totuși, aceasta reprezintă o excepție (*Ilașcu și alții c. Moldovei și Rusiei* [GC], § 314; *Banković și alții c. Belgiei și a altor 16 state contractante* (dec.) [GC], § 71). Acest lucru este valabil în cazul în care un stat contractant exercită un control efectiv sau, cel puțin, o influență decisivă asupra unui teritoriu (*Ilașcu și alții c. Moldovei și Rusiei* [GC], § 314, 382 și 392; *Medvedyev și alții c. Franței* [GC], §§ 63-64, și pentru conceptul de „control global”, §§ 315-316; *Banković și alții c. Belgiei și a altor 16 state contractante* [GC] (dec.), §§ 67 și urm., și § 79-82; *Cipru c. Turciei* [GC], §§ 75-81; *Loizidou c. Turciei* (excepții preliminare), § 52; și *Markovic și alții c. Italiei* [GC], § 54).

159. Un stat poate fi considerat răspunzător de încălcări ale drepturilor, în temeiul Convenției, ale persoanelor aflate pe teritoriul unui alt stat, dar care se dovedesc a fi sub autoritatea sau controlul primului dintre aceste state, prin intermediul agenților săi care acționează - în mod legal sau ilegal - în al doilea stat (*Issa și alții c. Turciei*, § 71; *Sánchez Ramirez c. Franței* (dec.); *Öcalan c. Turciei* [GC], § 91; și *Medvedyev și alții c. Franței* [GC], § 66-67).

În ceea ce privește acțiunile care au avut loc într-o zonă tampon a ONU: *Isaak și alții c. Turciei* (dec.).

160. Pentru teritoriile care se află din punct de vedere juridic sub jurisdicția unui stat contractant, dar care nu se află sub autoritatea / controlul efectiv al statului respectiv, cererea poate fi considerată incompatibilă cu dispozițiile Convenției (*An și alții c. Ciprului* (dec.)), dar trebuie să se ia în considerare obligațiile pozitive ale statului în temeiul Convenției (a se vedea *Ilașcu și alții c. Moldovei și Rusiei* [GC], §§ 312-13, §§ 333 et seq.). A se vedea de asemenea *Stephens c. Ciprului, Turciei și Organizației Națiunilor Unite* (dec.).

161. Există excepții de la principiul conform căruia prezența fizică a unei persoane pe teritoriul uneia din părțile contractante are efectul de a plasa persoana sub jurisdicția statului

respectiv. De exemplu, în cazul unui stat pe teritoriul căruia se află sediul unei organizații internaționale, împotriva căreia sunt îndreptate plângerile reclamantului. Simplul fapt că sediul și clădirile Tribunalului Penal Internațional se află în Olanda nu reprezintă un motiv suficient pentru ca statului respectiv să îi fie imputate acțiuni sau omisiuni denunțate împotriva instanței internaționale care îi condamnase pe reclamânți (*Galić c. Olandei* (dec.), și *Blagojević c. Olandei* (dec.)). Pentru o cerere îndreptată împotriva statului pârât, în calitatea sa de stat pe teritoriul căruia se află sediul permanent al unei organizații internaționale, a se vedea *Lopez Cifuentes c. Spaniei* (dec.), §§ 25-26. Pentru acceptarea unei administrații civile internaționale pe teritoriul statului pârât, a se vedea *Berić și alții c. Bosniei și Herțegovinei* (dec.), § 30.

162. Participarea unui stat la o procedură îndreptată împotriva sa într-un alt stat nu presupune, în sine, exercitarea extrateritorială a jurisdicției sale (*McElhinney c. Irlandei și Marii Britanii* (dec.) [GC]; *Treska c. Albaniei și Italiei* (dec.); și *Manoilescu și Dobrescu c. României și Rusiei* (dec.), §§ 99-111).

163. Răspunderea statelor contractante pentru acțiunile persoanelor particulare, deși este, în mod obișnuit, examinată din perspectiva compatibilității *ratione personae*, poate depinde, de asemenea, de conținutul drepturilor individuale garantate de Convenție și de sfera obligațiilor pozitive asociate acestor drepturi (a se vedea, de exemplu, *Siliadin c. Franței*, §§ 77-81, și *Beganović c. Croației*, §§ 69-71). Răspunderea statului poate fi angajată în temeiul Convenției dacă autoritățile sale aprobă, în mod formal sau tacit, acțiuni ale unor persoane particulare care încalcă drepturile garantate de Convenție ale altor persoane particulare care se află sub jurisdicția sa (*Ilașcu și alții c. Moldovei și Rusiei* [GC], § 318).

164. De asemenea, Curtea a enunțat principii cu privire la răspunderea extrateritorială pentru fapte privind arestarea și detenția în contextul unei proceduri de extrădare (*Stephens c. Maltei (nr. 1)*, § 52).

4. Chestiuni privind răspunderea eventuală a statelor părți la Convenție ca urmare a unor acțiuni sau omisiuni referitoare la apartenența acestora la o organizație internațională

165. Convenția nu poate fi interpretată în sensul că ar supune controlului Curții acțiunile și omisiunile statelor contractante care sunt reglementate de rezoluții ale Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite și care au loc înainte sau în timpul misiunilor Organizației Națiunilor Unite de menținere a păcii și a securității internaționale, deoarece acest lucru s-ar interpreta ca o ingerință în îndeplinirea unei misiuni esențiale a Organizației Națiunilor Unite (*Behrami și Behrami c. Franței și Saramati c. Franței, Germaniei și Norvegiei* [GC], § 146-152).

166. În ceea ce privește deciziile instanțelor internaționale, Curtea, prin extensie, și-a declinat competența *ratione personae* pentru a se pronunța cu privire la cererile referitoare la procedura în fața Tribunalului Penal Internațional pentru Fosta Iugoslavie („TPII”), care a fost înființat în temeiul unei rezoluții a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite (*Galić c. Olandei* (dec.) și *Blagojević c. Olandei* (dec.)). Pentru revocarea funcționarilor publici prin decizia Înalțului Reprezentant pentru Bosnia și Herțegovina, a cărui autoritate decurge din rezoluțiile Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite, a se vedea *Berić și alții c. Bosniei și Herțegovinei* (dec.), §§ 26 și urm.

167. Unui stat contractant nu i se poate imputa o pretinsă încălcare a Convenției ca urmare a unei decizii sau a unei măsuri adoptate de un organ al unei organizații internaționale al cărei membru este, în măsura în care nu s-a stabilit și nici nu s-a susținut că protecția drepturilor fundamentale, conferită în general de această organizație internațională, nu ar fi „echivalentă” celei asigurate de Convenție și în măsura în care statul respectiv nu a fost

implicat nici direct, nici indirect în săvârșirea actului în litigiu (*Gasparini c. Italiei și Belgiei* (dec.)).

168. Astfel, Curtea și-a declinat competența *ratione personae* în ceea ce privește plângerile îndreptate împotriva unor decizii individuale, adoptate de organul competent al unei organizații internaționale, în contextul unui litigiu de muncă care face parte, în întregime, din ordinea juridică internă a organizației internaționale ce deține personalitate juridică distinctă de cea a statelor sale membre, care nu au intervenit în niciun fel, direct sau indirect, în litigiu și ale căror acțiuni sau omisiuni nu le-ar angaja în vreun fel răspunderea în temeiul Convenției: *Boivin c. 34 de state membre ale Consiliului European* (dec.) – litigiu individual de muncă în cadrul Eurocontrol; *Lopez Cifuentes c. Spaniei* (dec.) – procedură disciplinară inițiată în cadrul Consiliului Oleicol Internațional, § 28 și 29; *Beygo c. 46 de state membre ale Consiliului European* (dec.) - procedură disciplinară în cadrul Consiliului European. În ceea ce privește pretinse încălcări ale Convenției rezultate din revocarea unui funcționar al Comisiei Europene și procedura de recurs din fața Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene și a Curții de Justiție a Comunităților Europene: *Connolly c. 15 state membre ale Uniunii Europene* (dec). De asemenea, pentru o procedură în fața Oficiului European pentru Brevete, a se vedea *Rambus Inc. c. Germaniei* (dec.).

Este util să se compare aceste constatări cu examinarea efectuată de Curte privind pretențiile de deficiență structurală a unui mecanism intern al unei organizații internaționale - care nu ar acorda drepturilor fundamentale o protecție „echivalentă” celei asigurate de Convenție -, căreia statele părți implicate i-au transferat o parte din puterile lor suverane: *Gasparini c. Italiei și Belgiei* (dec.).

169. Curtea face distincție între situațiile care implică o intervenție directă sau indirectă a statului pârât în litigiul respectiv, a cărui răspundere internațională este, astfel, angajată (a se vedea *Bosphorus Hava Yolları Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi c. Irlandei* [GC] § 153 – a se compara cu *Behrami și Behrami c. Franței și Saramati c. Franței, Germaniei și Norvegiei*, § 151), de exemplu:

- decizia de a exclude reclamanta din corpul electoral pe baza unui tratat elaborat în cadrul Comunităților Europene (*Matthews c. Marii Britanii* [GC]);
- punerea în aplicare în detrimentul reclamantului a unei legi franceze care transpunea o directivă comunitară (*Cantoni c. Franței* [GC]);
- refuzul de acces la instanțele germane (*Beer și Regan c. Germaniei* [GC], și *Waite și Kennedy c. Germaniei* [GC]);
- sechestru instituit pe teritoriul statului pârât de autorități, în urma unei decizii a unui minister, în conformitate cu obligațiile sale juridice ce rezultă din legislația comunitară (*Bosphorus Hava Yolları Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi c. Irlandei*) (un regulament comunitar adoptat în aplicarea unei rezoluții a Consiliului de Securitate al ONU, a se vedea §§ 153-154);
- sesizarea Curții de Justiție a Comunităților Europene de o instanță internă (*Cooperatieve Producentenorganisatie van de Nederlandse Kokkelvisserij U.A. c. Olandei* (dec.)).

170. Astfel, în ceea ce privește Uniunea Europeană, cererile îndreptate împotriva unor state membre în privința modului în care acestea aplică legislația comunitară nu vor fi neapărat inadmisibile din acest motiv (*Bosphorus Hava Yolları Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi c. Irlandei* [GC], § 137, și *Matthews c. Marii Britanii* [GC], § 26-35).

171. În ceea ce privește cererile îndreptate direct împotriva instituțiilor Comunității Europene, care nu sunt parte la Convenție, o jurisprudență mai veche permite ca acestea să fie declarate inadmisibile *ratione personae* (*Confédération française démocratique du travail c. Comunităților Europene*, în mod alternativ: grupul statelor sale membre și statele membre

considerate individual; și celelalte referințe citate în *Bosphorus Hava Yolları Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi c. Irlandei*, § 152; recent, *Cooperatieve Producentenorganisatie van de Nederlandse Kokkelvisserij U.A. c. Olandei* (dec.).

Această jurisprudență este, de asemenea, valabilă în cazul Oficiului European pentru Brevete (*Lenzing AG c. Germaniei* (dec.)).

172. Cu privire la chestiunea de a ști dacă răspunderea unei țări poate fi angajată pe baza Constituției sale, care este o anexă la un tratat internațional, a se vedea *Sejdić și Finci c. Bosniei și Herțegovinei* [GC], § 30.

B. Incompatibilitatea *ratione loci*

Articolul 35 § 3 (a) – Condițiile de admisibilitate

“3. Curtea declară inadmisibilă orice cerere individuală introdusă în virtutea art. 34, atunci când ea consideră că:

(a) cererea este incompatibilă cu dispozițiile Convenției sau ale protocoalelor sale,...

Articolul 32 – Competența Curții

“1. Competența Curții acoperă toate problemele privind interpretarea și aplicarea Convenției și a protocoalelor sale, care îi sunt supuse în condițiile prevăzute de art. 33, 34, 46 și 47.

2. În caz de contestare a competenței sale, Curtea hotărăște.”

1. Principii

173. Compatibilitatea *ratione loci* presupune ca pretinsa încălcare a Convenției să fi avut loc în jurisdicția statului pârât sau pe teritoriul controlat în mod efectiv de acest stat (*Cipru c. Turciei* [GC], §§ 75-81, și *Drozd și Janousek c. Franței și Spaniei*, § 84-90).

174. Atunci când cererile se referă la fapte care s-au produs pe un teritoriu exterior celui al statului contractant și nu există nicio legătură între aceste fapte și orice autoritate aflată sub jurisdicția statului contractant, aceste cereri vor fi respinse ca fiind incompatibile *ratione loci* cu Convenția.

175. Atunci când cererile se referă la acțiuni care s-au desfășurat în afara teritoriului unui stat contractant, Guvernul poate invoca o excepție preliminară privind incompatibilitatea *ratione loci* a cererii (*Loizidou c. Turciei* (excepții preliminare), § 55) și *Rantsev c. Ciprului și Rusiei*, § 203). O asemenea excepție va fi examinată în temeiul art. 1 din Convenție (cu privire la întinderea noțiunii de „jurisdicție”, conform acestui articol, a se vedea *Banković și alții c. Belgiei și a altor 16 state contractante* [GC] (dec.), § 75).

176. Se poate întâmpla ca Guvernul pârât să ridice excepția inadmisibilității unei cereri pentru incompatibilitate *ratione loci* cu dispozițiile Convenției, pe motiv că, pe parcursul procedurii, reclamantul a fost domiciliat într-un alt stat parte și că a declanșat procedura în statul pârât, pe motivul existenței unei reglementări mai favorabile. Curtea examinează astfel de cereri și prin prisma art. 1 (*Haas c. Elveției* (dec.)).

177. Cu toate acestea, este clar că un stat este răspunzător de actele reprezentanților săi diplomatici și consulari în străinătate și că nu poate fi vorba de incompatibilitate *ratione loci* în privința misiunilor diplomatice (*X c. Germaniei* (dec.) (nr. 1611/62), și *W.M. c. Danemarcei* (dec.), § 1, și referințele incluse) sau a unor acte săvârșite la bordul unor

aeronave înmatriculate în statul respectiv sau pe nave care arborează pavilionul acestuia (*Banković și alții c. Belgiei și a altor 16 state contractante* [GC] (dec.), § 73).

178. În cele din urmă, o constatare privind incompatibilitatea *ratione loci* nu dispensează Curtea de obligația de a examina dacă reclamanții se află sub jurisdicția unuia sau a mai multora dintre statele contractante, în sensul art. 1 din Convenție (*Drozd și Janousek c. Franței și Spaniei*, § 90).

În consecință, excepțiile potrivit cărora reclamanții nu se află sub jurisdicția unui stat pârât vor fi, de regulă, ridicate invocând incompatibilitatea *ratione personae* cu prevederile Convenției (a se vedea argumentele susținute de guvernele pârâte în *Banković și alții c. Belgiei și a altor 16 state contractante* [GC] (dec.), § 35; *Ilașcu și alții c. Moldovei și Rusiei* [GC], § 300; și *Weber și Saravia c. Germaniei* (dec.)).

2. Cazuri specifice

179. În ceea ce privește cererile referitoare la teritorii dependente, în cazul în care statul contractant nu a emis o declarație în temeiul art. 56 (fostul art. 63) care să extindă aplicarea Convenției și în cazul teritoriului respectiv, cererea va fi incompatibilă *ratione loci* (*Gillow c. Marii Britanii*, §§ 60-62; *Bui Van Thanh și alții c. Marii Britanii* (dec.); și *Yonghong c. Portugaliei* (dec.)). Generalizând, aceasta se aplică, de asemenea, protocoalelor Convenției (*Quark Fishing Limited c. Marii Britanii* (dec.)).

În cazul în care statul contractant a emis o asemenea declarație, în temeiul art. 56, nu poate fi vorba de incompatibilitate în acest sens (*Tyrer c. Marii Britanii*, § 23).

180. Dacă teritoriul dependent devine independent, declarația expiră în mod automat. Cererile ulterioare îndreptate împotriva statului metropolitan vor fi declarate incompatibile *ratione personae* (*Biserica S. c. Marii Britanii* (dec.)).

181. Atunci când teritoriul dependent devine parte a teritoriului metropolitan al unui stat contractant, Convenția se aplică în mod automat teritoriului fost dependent (a se vedea *Hingitaq 53 și alții c. Danemarcei* (dec.)).

C. Incompatibilitatea *ratione temporis*

Articolul 35 § 3 (a) – Condițiile de admisibilitate

“3. Curtea declară inadmisibilă orice cerere individuală introdusă în virtutea art. 34, atunci când ea consideră că:

(a) ea este incompatibilă cu dispozițiile Convenției sau ale protocoalelor sale, ...”

Articolul 32 – Competența Curții

“1. Competența Curții acoperă toate problemele privind interpretarea și aplicarea Convenției și a protocoalelor sale, care îi sunt supuse în condițiile prevăzute de art. 33, 34, 46 și 47.

2. În caz de contestare a competenței sale, Curtea hotărăște.”

1. Principii generale

182. În conformitate cu principiile generale ale dreptului internațional (principiul neretroactivității tratatelor), dispozițiile Convenției nu obligă o parte contractantă nici în ceea ce privește un act sau un fapt care a avut loc înainte de data de intrare în vigoare a Convenției

în privința părții respective, nici în ceea ce privește o situație care a încetat să existe înainte de această dată (*Blečić c. Croației* [GC], § 70; *Šilih c. Sloveniei* [GC], § 140; și *Varnava și alții c. Turciei* [GC], § 130).

183. Competența *ratione temporis* acoperă doar perioada ulterioară ratificării Convenției sau a protocoalelor sale de către statul pârât. Convenția nu impune totuși statelor contractante vreo obligație specifică de a repara o nedreptate sau un prejudiciu cauzat înainte de data respectivă (*Kopecký c. Slovaciei* [GC], § 38).

184. De la data ratificării, toate actele sau omisiunile despre care se pretinde că sunt imputabile statului trebuie să se conformeze Convenției sau protocoalelor sale, iar faptele ulterioare sunt de competența Curții, chiar dacă reprezintă doar prelungirea unei situații deja existente (*Almeida Garrett, Mascarenhas Falcão și alții c. Portugaliei*, § 43). Cu toate acestea, Curtea poate să țină seama de fapte anterioare ratificării, cu condiția ca acestea să poată fi considerate ca fiind la originea unei situații continue, care s-a prelungit după această dată, sau să fie relevante pentru înțelegerea faptelor care au avut loc după această dată (*Hutten-Czapska c. Poloniei* [GC], § 147-153).

185. Curtea are obligația de a-și examina din oficiu și în toate etapele procedurii competența *ratione temporis*, întrucât este vorba mai degrabă de o chestiune de competență a Curții decât de admisibilitate în sensul strict al termenului (*Blečić c. Croației* [GC], § 67).

2. Aplicarea acestor principii

(a) Data critică în raport cu ratificarea Convenției sau cu acceptarea competenței organelor Convenției

186. În principiu, data critică în sensul stabilirii competenței temporale a Curții este data intrării în vigoare a Convenției și a protocoalelor în privința părții respective (de exemplu, a se vedea *Šilih c. Sloveniei* [GC], § 164).

187. Cu toate acestea, Convenția din 1950 prevedea competența Comisiei de a examina cereri individuale (art. 25), precum și competența Curții (art. 46) în temeiul declarațiilor emise în acest sens de părțile contractante. Într-adevăr, aceste declarații puteau să prevadă limitări, în special temporale. În ceea ce privește țările care au elaborat asemenea declarații după data la care au ratificat Convenția, Curtea și Comisia au acceptat limitarea temporală a competenței lor pentru faptele care au avut loc între intrarea în vigoare a Convenției și declarația relevantă (*X c. Italiei* (dec.), și *Stamoulakatos c. Greciei (nr. 1)*, § 32).

188. Atunci când nu există asemenea limitări temporale prevăzute de declarația Guvernului (a se vedea declarația Franței din 2 octombrie 1981), organele Convenției admit efectul retroactiv al acceptării competenței lor (*X c. Franței* (dec.)).

Restricțiile temporale incluse în aceste declarații rămân valabile pentru determinarea competenței Curții de a se pronunța cu privire la cererile individuale introduse în temeiul actualului art. 34 din Convenție, în conformitate cu art. 6 din Protocolul nr. 11⁵ (*Blečić c. Croației* [GC], § 72). Analizând fostul sistem în ansamblul său, Curtea apreciază că este competentă din momentul primei declarații în care se recunoaște dreptul de recurs individual în fața Comisiei, în pofida timpului scurs între declarație și recunoașterea competenței Curții (*Cankoçak c. Turciei*, § 26; *Yorgiyadis c. Turciei*, § 24; și *Varnava și alții c. Turciei* [GC], § 133).

---

5. „În cazul în care o înaltă parte contractantă a recunoscut competența Comisiei sau jurisdicția Curții, prin declarația prevăzută la fostul art. 25 sau la fostul art. 46 din Convenție, numai pentru cauzele posterioare sau pe baza unor fapte posterioare declarației respective, această restricție se va aplica în continuare jurisdicției Curții, în conformitate cu prezentul protocol.”

(b) Fapte instantanee anterioare sau posterioare intrării în vigoare sau declarației

189. Competența temporală a Curții trebuie să fie stabilită în raport cu faptele constitutive ale pretensei ingerințe. În acest sens, este esențial să se identifice în fiecare cauză specifică localizarea exactă în timp a pretensei ingerințe. În această privință, Curtea trebuie să țină seama atât de faptele de care se plânge reclamantul, cât și de sfera de aplicare a dreptului garantat de Convenție, a cărui încălcare este invocată (*Blečić c. Croației* [GC], § 82, și *Varnava și alții c. Turciei* [GC], § 131).

190. Atunci când aplică acest criteriu diferitelor decizii judecătorești anterioare și posterioare datei critice, Curtea are în vedere hotărârea definitivă susceptibilă să aducă atingere drepturilor reclamantului (hotărârea Curții Supreme care s-a pronunțat cu privire la rezilierea contractului de închiriere al reclamantei, *Blečić c. Croației* [GC], § 85; sau hotărârea curții de apel în *Mrkić c. Croației* (dec.)), în pofida existenței unor recursuri ulterioare, al căror singur efect a fost permiterea prelungirii acestei ingerințe (hotărârea ulterioară a Curții Constituționale, care confirma hotărârea Curții Supreme, în *Blečić c. Croației* [GC], § 85; sau două hotărâri pronunțate de Curtea Supremă și de Curtea Constituțională, *Mrkić c. Croației* (dec.)).

Șesul ulterior al recursurilor introduse în sensul remedierii ingerinței nu poate determina includerea acestuia în competența temporală a Curții (*Blečić c. Croației* [GC], § 77-79). Curtea a reafirmat că instanțele naționale nu au obligația de a aplica retroactiv Convenția în cazul unor încălcări care au avut loc înainte de data critică (*Varnava și alții c. Turciei* [GC], § 130).

191. Exemple de cazuri:

Ingerințe anterioare datei critice și hotărâri judecătorești definitive pronunțate ulterior: *Meltex Ltd c. Armeniei* (dec.).

Ingerințe posterioare datei critice: *Lepojić c. Serbiei*, § 45, și *Filipović c. Serbiei*, § 33.

Folosirea unor probe obținute în urma unor rele tratamente anterioare datei critice în hotărâri judecătorești pronunțate ulterior: *Harutyunyan c. Armeniei*, § 50.

Acțiunea în anulare a unui titlu de proprietate, inițiată înainte de data critică, dar finalizată ulterior (*Turgut și alții c. Turciei*, § 73). Data anulării definitive a unui titlu de proprietate: *Fener Rum Patrikliği (Patriarhatul ecumenic) c. Turciei* (dec.).

192. A se vedea de asemenea:

- condamnarea reclamantului *in absentia*, pronunțată de instanțele grecești înainte de declarația formulată de Grecia în temeiul art. 25, în pofida existenței unui recurs, respins în cele din urmă, introdus împotriva condamnării după data respectivă (*Stamoulakatos c. Greciei (nr. 1)*, § 33);
- decizia implicită, pronunțată de Comisia electorală centrală, înainte de ratificare, prin care era respinsă cererea reclamantului de a semna o petiție fără aplicarea unei ștampile pe pașaportul său, în timp ce procedura declanșată în urma acțiunii sale se desfășurase după data respectivă (*Kadiķis c. Letoniei* (dec.));
- concedierea reclamantului și acțiunea civilă declanșată de acesta înainte de ratificare, urmată de hotărârea pronunțată de Curtea Constituțională după data respectivă (*Jovanović c. Croației* (dec.));
- ordin al ministrului prin care conducerea societății reclamantilor era transferată unui consiliu numit de ministrul economiei, privându-i, astfel, pe aceștia de dreptul lor de acces la instanță, în timp ce hotărârea Curții Supreme prin care era respins recursul reclamantilor fusese pronunțată după data critică (*Kefalas și alții c. Greciei*, § 45);

- condamnarea reclamantului, după declarația relevantă emisă în temeiul art. 46, pentru afirmații făcute în fața unor jurnaliști înainte de această dată (*Zana c. Turciei*, § 42);
- percheziția sediului societății reclamantului și confiscarea unor documente, deși procedura subsecventă a avut loc după ratificare (*Veeber c. Estoniei (nr. 1)*, § 55; see also *Kikots și Kikota c. Letoniei* (dec.)).

193. Cu toate acestea, în cazul în care reclamantul prezintă un capăt de cerere separat privind compatibilitatea procedurilor ulterioare cu un articol din Convenție, Curtea își poate recunoaște competența *ratione temporis* cu privire la căile de recurs în cauză (recurs în fața Curții Supreme împotriva deciziei judecătorești de a pune capăt producției și distribuirii unui ziar, *Kerimov c. Azerbaijan* (dec.)).

194. Principiul și criteriile stabilite în hotărârea *Blečić c. Croației* [GC] sunt de ordin general; caracterul specific al anumitor drepturi, precum cele garantate de art. 2 și 3 din Convenție, trebuie avut în vedere la aplicarea acestor criterii (*Šilih c. Sloveniei* [GC], § 147).

3. Situații specifice

(a) Încălțări continue

195. Organele Convenției admit extinderea competenței lor *ratione temporis* la situațiile privind încălcări continue, care au început înainte de intrarea în vigoare a Convenției, însă persistă după această dată (*De Becker c. Belgiei* (dec.)).

196. Curtea a reținut această abordare în mai multe cauze privind dreptul de proprietate:

- ocuparea ilegală și continuă a unui teren aparținând reclamanților de către Marină, fără despăgubire (*Papamichalopoulos și alții c. Greciei*, § 40);
- imposibilitatea reclamantului de a avea acces la propriul imobil, situat în partea de nord a Ciprului (*Loizidou c. Turciei* (exceptii preliminare), §§ 46-47);
- absența unei despăgubiri definitive pentru bunuri naționalizate (*Almeida Garrett, Mascarenhas Falcão și alții c. Portugaliei*, § 43);
- imposibilitatea continuă a reclamantei de a reintra în posesia bunului său imobil și de a percepe o chirie corespunzătoare pentru închirierea casei sale, imposibilitate rezultată dintr-o legislație în vigoare înainte și după ratificarea Protocolului nr. 1 de Polonia (*Hutten-Czapska c. Poloniei* [GC], §§ 152-153).

197. Limite: simpla privare a unei persoane de domiciliul sau de bunul său este, în principiu, un „act instantaneu”, care nu produce o situație continuă de „privare” de propriile drepturi (*Blečić c. Croației* [GC], § 86 și ref.). Pentru cazul specific al deposedărilor care au urmat după anul 1945, în temeiul unui regim anterior, a se vedea referințele citate în *Preussische Treuhand GmbH & Co. Kg a. A. c. Poloniei* (dec.), §§ 55-62.

198. Caracterul continuu al unei încălcări poate fi, de asemenea, constatat în legătură cu orice alt articol din Convenție (cu privire la art. 2 și la pedeapsa capitală la care fuseseră condamnați reclamanții înainte de data critică, a se vedea *Ilașcu și alții c. Moldovei și Rusiei* [GC], §§ 406-408).

(b) Obligația procedurală „continuă”, rezultată din articolul 2 de a investiga disparițiile care au avut loc până la data decisivă

199. O dispariție nu este un act sau un eveniment „instantaneu”. Dimpotrivă, Curtea consideră că o dispariție este un fenomen distinct, caracterizat printr-o situație în care apropiatii persoanei se confruntă, de o manieră continuă cu incertitudinea și lipsa de explicații

și informații cu privire la ceea ce se întâmplă, iar elementele pertinente referitoare la situație pot uneori să fie în mod deliberat disimulate sau ascunse. Mai mult, omisiunea ulterioară de a da explicații cu privire la ceea ce s-a întâmplat cu persoana dispărută sau cu privire la locul unde aceasta se găsește creează o situație continuă. Prin urmare, atâta vreme cât situația persoanei dispărute nu a fost clarificată, obligația procedurală de anchetă subzistă în mod potențial; absența persistentă a anchetei solicitate va fi considerată ca antrenând o încălcarea continuă, chiar și când ar fi posibil ca decesul să fie prezumat (*Varnava și alții c. Turciei*, §§ 148-149). În aplicarea jurisprudenței *Varnava* (*Palić c. Bosniei și Herțegovinei*, § 46).

(c) *Obligația procedurală, în temeiul art. 2, de a investiga un deces: proceduri cu privire la fapte care ies din competența temporală a Curții*

200. Curtea face o distincție între obligația de anchetă a deceselor suspecte sau a omuciderilor și obligația de anchetă asupra unei dispariții suspecte.

Astfel Curtea consideră obligația pozitivă de a desfășura o anchetă efectivă, în temeiul art. 2 din Convenție, o obligație detașabilă care se poate impune statului, chiar și când decesul a fost anterior datei decisive (*Šilih c. Sloveniei* [GC], § 159 – cauza privește un deces anterior datei decisive, în timp ce lacunele sau omisiunile referitoare la anchetă sunt posterioare). Competența sa temporală pentru a verifica respectarea unor asemenea obligații se exercită în anumite limite pe care Curtea le-a stabilit ținând cont de principiul securității juridice (*Šilih c. Sloveniei* [GC], §§ 161-163. În primul rând, doar actele și / sau omisiunile de natură procedurală, ulterioare datei critice pot fi încadrate în competența temporală a Curții (§ 162). În al doilea rând, Curtea a precizat că, pentru a atrage aplicabilitatea obligațiilor procedurale, trebuie să existe o legătură veritabilă între deces și intrarea în vigoare a Convenției față de statul pârât. Astfel, trebuie să fie stabilit că o parte importantă a măsurilor procedurale – nu doar o anchetă efectivă asupra decesului persoanei, dar și declanșarea unei proceduri adecvate vizând determinarea cauzei decesului și obligarea responsabililor să răspundă de propriile acte- au fost sau ar fi trebuit să fie realizate după ratificarea Convenției de către statul în discuție. Curtea nu exclude totuși ca, în anumite circumstanțe, această legătură să poată fi întemeiată pe necesitatea verificării respectării garanțiilor oferite de Convenție și protejării de o manieră reală și efectivă a valorilor care stau la baza acestora (§ 163). În ceea ce privește aplicarea ulterioară a criteriului de « legătură veritabilă » a se vedea de exemplu *Șandru și alții c. României*, § 57. Pentru o aplicare a jurisprudenței *Šilih*, a se vedea *Çakir și alții c. Ciprului* (dec.).

201. În cauza *Tuna c. Turciei*, care se referă la un deces în urma torturii, Curtea a aplicat pentru prima dată principiile consacrate prin hotărârea *Šilih*, examinând capetele de cerere de natură procedurală ale reclamantilor, sub aspectul articolelor 2 și 3 combinate. Curtea a amintit și principiile legate de « caracterul detașabil » al obligațiilor de natură procedurală, mai ales, în ceea ce privește cele două criterii aplicabile în vederea determinării competenței *ratione temporis*, atunci când faptele legate de latura materială a articolelor 2 și 3 se situează, ca în prezenta cauză, în afara perioadei acoperite de competența Curții, în timp ce faptele legate de latura procedurală, și anume procedura ulterioară, se situează, cel puțin în parte, în interiorul acestei perioade.

(d) *Luarea în considerare a faptelor anterioare*

202. Curtea apreciază că poate „ține seama de fapte anterioare ratificării în măsura în care acestea pot fi considerate ca fiind la originea unei situații care s-a prelungit după această dată sau pot fi relevante pentru înțelegerea faptelor care au avut loc după această dată” (*Broniowski c. Poloniei* [GC] (dec.), § 74).

(e) Proceduri judiciare pendinte sau detenția

203. O situație specială rezultă din capetele de cerere privind durata procedurii judiciare (art. 6 § 1), inițiată înainte de ratificare, dar care continuă după această dată. Deși competența sa se limitează la perioada ulterioară datei critice, Curtea a luat în considerare, în mod frecvent, în vederea clarificării, fapte survenite înainte de această dată (de exemplu, *Humen c. Poloniei* [GC], §§ 58-59, și *Foti și alții c. Italiei*, § 53).

De asemenea, acest lucru se aplică pentru cauzele privind arestarea preventivă (art. 5 § 3; *Klyakhin c. Rusiei*, §§ 58-59) sau condițiile de detenție (art. 3) (*Kalashnikov c. Rusiei*, § 36).

204. În ceea ce privește echitatea procedurii, Curtea poate examina dacă deficiențele procesului pot fi compensate de garanțiile procedurale oferite de investigația efectuată înainte de data critică (*Barberà, Messegué și Jabardo c. Spaniei*, §§ 61 și 84). Acționând astfel, judecătorii de la Strasbourg analizează procedura în ansamblu (a se vedea, de asemenea, *Kerojärvi c. Finlandei*, § 41).

205. Capătul de cerere procedural întemeiat pe art. 5 § 5 nu poate intra sub jurisdicția temporală a Curții în cazul în care privarea de libertate a avut loc înainte de data intrării în vigoare a Convenției (*Korizno c. Letoniei* (dec.)).

(f) Dreptul la despăgubire în caz de eroare judiciară

206. Curtea s-a declarat competentă pentru a se pronunța cu privire la un capăt de cerere întemeiat pe art. 3 din Protocolul nr. 7, potrivit căruia o persoană a fost condamnată înainte de data critică, dar condamnarea a fost anulată după data respectivă (*Matveyev c. Rusiei*, § 38).

D. Incompatibilitatea ratione materiae**Articolul 35 § 3 (a) – Condițiile de admisibilitate**

“3. Curtea declară inadmisibilă orice cerere individuală introdusă în virtutea art. 34, atunci când ea consideră că:

(a) cererea este incompatibilă cu dispozițiile Convenției sau ale protocoalelor sale,...

Articolul 32 – Competența Curții

“1. Competența Curții acoperă toate problemele privind interpretarea și aplicarea Convenției și a protocoalelor sale, care îi sunt supuse în condițiile prevăzute de art. 33, 34, 46 și 47.

2. În caz de contestare a competenței sale, Curtea hotărăște.”

207. Compatibilitatea *ratione materiae* a unei cereri sau a unui capăt de cerere ține de competența materială a Curții. Pentru ca un capăt de cerere să fie compatibil *ratione materiae* cu Convenția, dreptul invocat de reclamant trebuie să fie protejat de Convenție și de protocoalele sale care au intrat în vigoare. De exemplu, sunt inadmisibile cererile privind dreptul de a i se elibera un permis de conducere (*X c. Germaniei* (dec.) (nr. 7462/76)), dreptul la autodeterminare (*X c. Olandei* (dec.)), precum și dreptul de a intra și de a avea reședința pe teritoriul unui stat contractant pentru persoane care nu sunt cetățeni ai statului respectiv (*Peñaflor Salgado c. Spaniei* (dec.)), întrucât acestea sunt drepturi care nu sunt incluse, ca atare, printre drepturile și libertățile garantate de Convenție.

208. Deși Curtea nu este competentă să examineze pretense încălcări ale drepturilor protejate prin alte instrumente internaționale, atunci când definește sensul termenilor și al noțiunilor prevăzute în textul Convenției, aceasta poate și trebuie să țină seama de alte elemente ale dreptului internațional decât Convenția (*Demir și Baykara c. Turciei* [GC], § 85).

209. Curtea are obligația de a examina competența sa *ratione materiae* la fiecare stadiu al procedurii, indiferent dacă Guvernul este sau nu decăzut din dreptul de a invoca o astfel de excepție (*Tănase c. Moldovei* [GC], § 131).

210. Sunt declarate incompatibile *ratione materiae* cu prevederile Convenției cererile privind o dispoziție a Convenției care a făcut obiectul unei rezerve a statului pârât (a se vedea, de exemplu, *Kozlova și Smirnova c. Letoniei* (dec.)), cu condiția ca rezerva respectivă să fie considerată validă de Curte, în sensul art. 57 din Convenție (pentru o declarație interpretativă care nu a fost considerată validă, a se vedea *Belilos c. Elveției*).

211. În plus, Curtea nu are competență *ratione materiae* pentru a examina dacă o parte contractantă a respectat obligațiile impuse de una din hotărârile Curții. Aceasta nu poate examina capete de cerere de acest tip, fără să aducă atingere competențelor Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei, care supraveghează executarea hotărârilor Curții, în temeiul art. 46 § 2 din Convenție. Cu toate acestea, rolul Comitetului Miniștrilor în acest domeniu nu presupune că măsurile adoptate de un stat pârât în vederea remedierii încălcării constatate de Curte nu pot să ridice o nouă problemă, asupra căreia nu s-a pronunțat o hotărâre și, prin urmare, să facă obiectul unei noi cereri asupra căreia Curtea ar putea să se pronunțe (*Verein gegen Tierfabriken Schweiz (VgT) c. Elveției (nr. 2)* [GC], § 62). Cu alte cuvinte, Curtea poate admite un capăt de cerere, conform căruia redeschiderea unei proceduri la nivel intern, în vederea executării uneia din hotărârile sale, a generat o nouă încălcare a Convenției (*ibidem* [GC], § 62; *Lyons c. Marii Britanii* (dec.)).

212. Astfel, marea majoritate a deciziilor de inadmisibilitate pe motiv de incompatibilitate *ratione materiae* se referă la limitele domeniului de aplicare a articolelor din Convenție sau din protocoalele sale, în special art. 6 (dreptul la un proces echitabil), art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie, a domiciliului și a corespondenței) și art. 1 din Protocolul nr. 1 (protecția proprietății).

1. Noțiunea de „drepturi și obligații cu caracter civil”

Articolul 6 § 1 – Dreptul la un proces echitabil

“1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil ... de către o instanță ... care va hotărî asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, ...”

(a) Condiții generale de aplicabilitate a articolului 6 § 1

213. Noțiunea de „drepturi și obligații cu caracter civil” nu poate fi interpretată doar printr-o trimitere la legislația internă a statului pârât; este vorba de o noțiune „autonomă”, care reiese din Convenție. Art. 6 § 1 din Convenție se aplică indiferent de calitatea părților sau de natura legislației ce reglementează modul de stabilire a „contestației” și al autorității competente în acest sens (*Georgiadis c. Greciei*, § 34).

214. Cu toate acestea, principiul potrivit căruia noțiunile autonome prevăzute în Convenție trebuie să fie interpretate având în vedere condițiile de viață actuale nu autorizează Curtea să interpreteze art. 6 § 1 în sensul că adjectivul „civil” (cu limitele pe care le impune acest adjectiv în mod necesar categoriei de „drepturi și obligații”, căreia i se aplică acest articol) nu ar fi menționat în text (*Ferrazzini c. Italiei* [GC], § 30).

215. Aplicabilitatea art. 6 § 1 în materie civilă depinde, în primul rând, de existența unei contestații. În al doilea rând, aceasta trebuie să se refere la „drepturi și obligații” despre care se poate afirma, cel puțin în mod rezonabil, că sunt recunoscute în legislația internă. În cele din urmă, aceste „drepturi și obligații” trebuie să aibă un „caracter civil”, în sensul Convenției, deși art. 6 nu le conferă, în sine, niciun conținut material specific în ordinea juridică a statelor contractante.

(b) Noțiunea de „contestație”

216. Este necesar ca termenului de „contestație” să i se confere o definiție mai degrabă materială decât formală (*Le Compte, Van Leuven și De Meyere c. Belgiei*, § 40). Trebuie ca, dincolo de aparențe și vocabularul utilizat, realitatea să fie evaluată după cum rezultă din circumstanțele fiecărei cauze (*ibidem*, și *Gorou c. Greciei (nr. 2)* [GC], §§ 27 și 29). Articolul 6 nu se aplică unei proceduri necontencioase și unilaterale, rezervată doar pentru cazurile de absență a unei contestații privind drepturi, deci cazurilor fără interese contradictorii în joc (*Alaverdyan c. Armeniei* (dec.), § 33).

217. Contestația trebuie să fie reală și serioasă (*Sporrong și Lönnroth c. Suediei*, § 81). Această condiție exclude, de exemplu, acțiuni civile îndreptate împotriva administrației penitenciarului doar din cauza prezenței în închisoare a unor deținuți contaminați cu HIV (*Skorobogatykh c. Rusiei* (dec.)). Astfel, Curtea a considerat reală o „contestație” într-o cauză privind cererea prin care reclamanta solicita procurorului să formuleze recurs, întrucât acest demers făcea parte integrantă din ansamblul procedurii care se referea la despăgubirea persoanei în cauză în calitate de parte civilă (*Gorou c. Greciei (nr. 2)* (nr. 2), § 35).

218. Contestația poate să se refere nu numai la existența unui drept, ci și la întinderea acestuia sau la modul în care poate fi exercitat (*Bentham c. Olandei*, § 32). De asemenea, aceasta poate să se refere la chestiuni de fapt.

219. Rezultatul procedurii trebuie să fie în mod direct decisiv pentru dreptul în cauză (de exemplu, *Ulyanov c. Ucrainei* (dec.)). În consecință, o legătură slabă sau repercusiuni îndepărtate nu sunt suficiente pentru ca art. 6 § 1 să fie aplicabil. De exemplu, Curtea a considerat că recursul prin care reclamantii au contestat legalitatea prelungirii autorizației de exploatare a unei centrale nucleare nu intra sub incidența art. 6 § 1, legătura dintre decizia de prelungire a autorizației și dreptul reclamantilor la protecția vieții, a integrității lor fizice și a bunurilor lor fiind „prea slabă și îndepărtată”, întrucât persoanele în cauză nu arătaseră că erau personal expuse unui pericol nu doar specific, ci, mai presus de orice, iminent (*Balmer-Schafroth și alții c. Elveției*, § 40, și *Athanassoglou și alții c. Elveției* [GC], §§ 46-55; a se vedea mai recent, *Sdruzeni Jihoceske Matky c. Cehiei* (dec.); pentru o cale de recurs care viza o uzină care cauza neplăceri sonore limitate (*Zapletal c. Cehiei* (dec.)), sau impactul ecologic ipotetic al exploatarea unei uzine de tratament al reziduurilor miniere (*Ivan Atanasov c. Bulgariei*, §§ 90-95). În mod similar, procedura inițiată de doi funcționari publici pentru a contesta numirea unuia dintre colegii lor într-o funcție nu putea să aibă decât repercusiuni îndepărtate asupra drepturilor lor cu caracter civil (și anume, propriul lor drept la o numire - a se vedea *Revel și Mora c. Franței* (dec.)).

220. În schimb, Curtea a hotărât că o cauză privind construcția unui baraj care ar fi implicat inundarea satului reclamantilor (*Gorraiz Lizarraga și alții c. Spaniei*, § 46) și o cauză privind acordarea unei autorizații de exploatare a unei mine de aur care utiliza o tehnică de extracție bazată pe cianuri în apropierea satelor reclamantilor (*Taşkın și alții c. Turciei*, § 133; a se vedea *Zander c. Suediei*, §§ 24-25) intrau sub incidența art. 6 § 1. Mai recent, într-o cauză privind recursul formulat de o asociație locală de protecție a mediului în vederea anulării unui permis de urbanism, Curtea a constatat că există o legătură suficientă între contestație și dreptul revendicat de persoana juridică în cauză, ținând seama, în special, de

statutul reclamantei și al membrilor săi fondatori, precum și de scopul limitat din punct de vedere material și geografic urmărit de aceasta (*L'Erablière A.S.B.L. c. Belgiei*, §§ 28-30).

(c) Existența unui drept ce poate fi considerat întemeiat în legislația internă

221. Articolul 6 nu asigură unui „drept” nici un conținut material determinat în ordinea juridică a Statelor Părți Contractante și, în principiu, Curtea trebuie să se raporteze la legislația națională pentru a determina existența dreptului. Curtea poate decide că un drept, precum dreptul la viață, sănătate, mediu înconjurător sănătos și respectarea proprietății sunt recunoscute în dreptul intern (*Athanassoglou și alții c. Elveției* [GC], § 44).

222. Dreptul în cauză trebuie să aibă o bază legală în ordinea juridică internă. Curtea nu poate să creeze, prin interpretarea articolului 6 § 1, un drept material de natură civilă care nu are un temei legal în Statul respectiv (*Fayed c. Marii Britanii*, § 65).

223. Totuși, existența unei pretenții aparent întemeiate în plan intern, poate depinde nu numai de conținutul material propriu-zis al unui drept civil astfel cum este acesta definit în dreptul intern, dar și de existența impedimentelor de ordin procedural care împiedică sau limitează posibilitățile de sesizare a unui tribunal cu potențiale cereri. În această ultimă categorie de cazuri, articolul 6 § 1 din Convenție poate fi aplicabil (*Al-Adsani c. Marii Britanii* [GC], §§ 46-47, și *Fogarty c. Marii Britanii* [GC], § 25). Totodată, în principiu, articolul 6 nu poate fi aplicat limitărilor materiale ale dreptului consacrat de legislația națională. (*Roche c. Marii Britanii* [GC], § 119).

224. Pentru a aprecia dacă există un drept de natură civilă și pentru a determina care este calificarea – materială sau procedurală – ce trebuie dată unei restricții, trebuie să se țină cont înainte de toate, de conținutul dispozițiilor legislației naționale și de modul în care instanțele naționale le-au interpretat (*Masson și Van Zon c. Olandei*, § 49). Dincolo de aparențe, trebuie examinat modul în care legislația națională califică o restricție particulară, concentrându-se asupra realității (*Van Droogenbroeck c. Belgiei*, § 38). În cele din urmă, o decizie definitivă a instanței nu privează întotdeauna în mod retroactiv plângerile reclamantilor de caracterul lor aparent întemeiat (*Le Calvez c. Franței*, § 56). De exemplu, dimensiunile limitate ale controlului jurisdicțional asupra unui act de politică externă (bombardamentele NATO în Serbia) nu pot conduce, în mod retroactiv, la pierderea caracterului aparent întemeiat al plângerilor reclamantilor împotriva statului, din moment ce instanțele erau chemate să decidă pentru prima oară asupra problemei respective. (*Markovic și alții c. Italiei* [GC], §§ 100-102).

225. Aplicând distincția între limitări materiale și obstacole procedurale, potrivit acestor criterii, Curtea a recunoscut, de exemplu, ca fiind incluse în domeniul de aplicare al articolului 6 § 1 acțiunile civile pentru acte de neglijență înaintate împotriva poliției (*Osman c. Marii Britanii*) sau împotriva autorităților administrației publice locale (*Z. și alții c. Marii Britanii* [GC]) și a examinat totodată dacă o anumită limitare (imunitatea de urmărire penală sau exonerarea de răspundere) a fost proporțională din punctul de vedere al prevederilor articolului 6 § 1. De altfel, Curtea a statuat că exonerarea de răspundere civilă a Coroanei față de membrii forțelor armate decurgea dintr-o restrângere materială și că dreptul intern nu recunoștea deci un „drept” în sensul articolului 6 § 1 din Convenție (*Roche c. Marii Britanii* [GC], § 124; a se vedea și *Hotter c. Austriei* (dec.), și *Andronikashvili c. Georgiei* (dec.)).

226. Reclamantii trebuie să poată emite o pretenție aparent întemeiată asupra drepturilor recunoscute de legislația națională. Curtea a admis faptul că asociațiile pot beneficia de protecția articolului 6 § 1 dacă acestea urmăresc să se recunoască anumite drepturi și interese membrilor lor (*Gorraiz Lizarraga și alții c. Spaniei*, § 45) sau chiar anumite drepturi a căror respectare ar putea să o solicite în calitate de persoane juridice (cum ar fi dreptul „publicului” la informație și de participare la adoptarea deciziilor referitoare la mediul înconjurător: a se vedea *Collectif national d'information et d'opposition à l'usine Melox – Collectif Stop Melox*

și *Mox c. Franței* (dec.), sau atunci când acțiunea asociației nu poate fi apreciată drept *actio popularis* (*L'Erablière A.S.B.L. c. Belgiei*).

227. Atunci când legislația subordonează ocuparea de funcții sau profesii de îndeplinirea unor condiții de admitere, un candidat care le satisface are dreptul de a fi admis în funcție sau profesie (*De Moor c. Belgiei*, § 43). De exemplu, dacă un reclamant poate pretinde în mod aparent întemeiat că el întrunește condițiile legale pentru a fi înregistrat în tabloul ordinului medicilor, articolul 6 este aplicabil (*Chevrol c. Franței*, § 55; a se vedea *a contrario*, *Bouilloc c. Franței* (dec.)). În orice caz, atunci când legalitatea unei proceduri privind un drept cu caracter civil putea face obiectul unei căi de atac, care a fost exercitată de reclamant, trebuie să se concluzioneze că a avut loc o „contestație” referitoare la un „drept cu caracter civil”, chiar dacă autoritățile interne au constatat, în cele din urmă, că reclamantul nu îndeplinea condițiile necesare (de exemplu, dreptul de a continua practicarea specializării medicale pe care reclamanta o inițiasse în străinătate: *Kök c. Turciei*, § 37).

(d) Caracterul “civil” al dreptului

228. Considerarea unui drept ca având sau nu caracter civil, în lumina Convenției, se stabilește nu în funcție de încadrarea juridică, ci de conținutul material și de efectele pe care i le conferă legislația internă a statului respectiv. În exercitarea funcției sale de control, Curtea trebuie, de asemenea, să țină seama de obiectul și de scopul Convenției, precum și de sistemele juridice naționale ale celorlalte state contractante (*König c. Germaniei*, § 89).

229. În principiu, aplicabilitatea art. 6 § 1 în cazul unor litigii între persoane particulare care sunt calificate ca fiind civile în legislația internă nu este contestată în fața Curții (pentru o cauză privind o separare de drept, a se vedea *Airey c. Irlandei*, § 21).

(e) Dreptul cu caracter privat: dimensiunea patrimonială

230. Curtea consideră că intră în domeniul de aplicare al art. 6 § 1 procedurile care, în legislația internă, sunt de competența „dreptului public” și al căror rezultat este decisiv pentru drepturi și obligații cu caracter privat. Aceste proceduri pot viza, de exemplu, autorizația de a vinde un teren (*Ringeisen c. Austriei*, § 94), exploatarea unei clinici private (*König c. Germaniei*, §§ 94-95), o autorizație de construcție (a se vedea, de exemplu, *Sporrong și Lönnroth c. Suediei*, § 79), proprietatea și folosința unui imobil religios (*Parohia Greco-Catolică Sâmbata Bihor c. României*, § 65), o autorizație administrativă privind condițiile de exercitare a unei activități (*Bentham c. Olandei*, § 36), sau o licență de comercializare a băuturilor alcoolice (*Tre Traktörer Aktiebolag c. Suediei*, § 43), sau un litigiu cu privire la plata compensațiilor pentru boli profesionale sau un accident de muncă (*Chaudet c. Franței*, § 30).

În mod similar, art. 6 se aplică procedurilor disciplinare desfășurate în fața unor organisme profesionale și în care este vorba de dreptul de a practica o profesie (*Le Compte, Van Leuven și De Meyere c. Belgiei*), de asemenea, art. 6 se aplică unei acțiuni împotriva statului pentru neglijență (*X c. Franței*), unei acțiuni în anularea unei decizii administrative care aducea atingere drepturilor reclamantului (*De Geouffre de la Pradelle c. Franței*), unei proceduri administrative privind o interdicție de a pescui în zone aparținând reclamanților (*Alatulkkila și alții c. Finlandei*, § 49) și unei proceduri de vânzare prin licitație publică în care este vorba despre un drept cu caracter civil - precum dreptul de a nu face obiectul unei discriminări întemeiate pe convingerile religioase sau pe opiniile politice cu ocazia prezentării ofertelor pentru contracte de lucrări publice (*Tinnelly & Sons Ltd și alții și McElduff și alții c. Marii Britanii*, § 61; a se vedea *a contrario* *I.T.C. Ltd c. Maltei* (dec.)).

231. Art. 6 § 1 se aplică unei plângeri cu constituire de parte civilă (*Perez c. Franței* [GC], §§ 70-71), cu excepția unei acțiuni civile inițiate doar pentru a obține o răzbunare

privată sau în scop punitiv (*Sigalas c. Greciei*, § 29, și *Mihova c. Italiei* (dec.)). Convenția nu conferă, în sine, dreptul de a începe urmărirea penală în cazul unor terți sau condamnarea penală a acestora. Pentru a intra sub incidența Convenției, un asemenea drept trebuie să fie imperativ însoțit de exercitarea de către victimă a dreptului său de a iniția acțiunea cu caracter civil, pusă la dispoziție de legislația internă, chiar și numai pentru obținerea unei reparații simbolice sau pentru protejarea unui drept cu caracter civil, precum dreptul de a beneficia de o „bună reputație” (*Perez c. Franței* [GC], § 70; a se vedea de asemenea, cu privire la o compensație simbolică, *Gorou c. Greciei (nr. 2)* [GC], § 24). Prin urmare, art. 6 se aplică unei proceduri cu constituire de parte civilă din momentul în care persoana se constituie parte civilă, cu excepția cazului în care persoana în cauză a renunțat în mod neechivoc la dreptul de a obține o reparație.

232. De asemenea, art. 6 § 1 se aplică unei acțiuni civile în despăgubire, pentru rele tratamente despre care se susține că au fost comise de agenți ai statului (*Aksoy c. Turciei*, § 92).

(f) Extinderea la alte tipuri de contestații

233. Curtea a hotărât că art. 6 § 1 este aplicabil contestațiilor privind aspecte sociale, în special unei proceduri privind concedierea unui angajat de o întreprindere privată (*Buchholz c. Germaniei*), unei proceduri referitoare la acordarea unor prestații de asigurări sociale (*Feldbrugge c. Olandei*), sau a unor alocații de ajutor social, chiar și în cadrul unui regim necontributiv (*Salesi c. Italiei*), precum și unei proceduri privind obligația de plată a unor cotizații de securitate socială (*Schouten și Meldrum c. Olandei*). În aceste cauze, Curtea a considerat că elementele de drept privat aveau prioritate asupra celor de drept public. În plus, aceasta a hotărât că existau asemănări între dreptul la alocații de ajutor social și dreptul la despăgubiri pentru persecuții naziste din partea unei fundații private (*Woś c. Poloniei*, § 76).

234. Contestațiile privind funcționarii publici se încadrează, în principiu, în domeniul de aplicare al art. 6 § 1. În hotărârea *Pellegrin c. Franței* [GC], §§ 64-71, Curtea a adoptat criteriul „funcțional”. În hotărârea *Vilho Eskelinen și alții c. Finlandei* [GC], §§ 50-62, Curtea a decis să adopte o nouă abordare. Principiul actual este că se prezumă aplicabilitatea art. 6, iar statul pârât are sarcina să demonstreze, în primul rând că, în conformitate cu legislația internă, un reclamant care este funcționar public nu are dreptul de acces la instanță și, în al doilea rând, că excluderea drepturilor garantate de art. 6 este întemeiată în privința acestui funcționar. În cazul în care reclamantul avea acces la instanță în temeiul legislației naționale, art. 6 este aplicabil (chiar și în cazul ofițerilor militari activi și al cererilor lor adresate instanțelor militare; a se vedea, în acest sens, *Pridatchenko și alții c. Rusiei*, § 47). În ceea ce privește al doilea criteriu, excluderea trebuie să fie justificată de „motive obiective în interesul statului”, ceea ce obligă statul să demonstreze că obiectul litigiului în cauză este legat de exercitarea autorității publice sau ridică o problemă privind legătura specială dintre funcționarul public și stat. Astfel, nu există, în principiu, nicio justificare pentru excluderea din cadrul garanțiilor de la art. 6 a litigiilor de muncă obișnuite, precum cele referitoare la salariu, la indemnizație sau la alte drepturi similare, pe baza caracterului special al relației dintre funcționarul respectiv și statul în cauză (a se vedea, de exemplu, un litigiu privind dreptul personalului din cadrul serviciilor de poliție la o indemnizație specială în cauza *Vilho Eskelinen și alții c. Finlandei* [GC]). Recent, având în vedere criteriile prevăzute în hotărârea *Eskelinen*, Curtea a declarat art. 6 § 1 aplicabil procedurii pentru concediere abuzivă, inițiată de o angajată a unei ambasade (secretară și centralistă la Ambasada Poloniei, a se vedea *Cudak c. Lituaniei* [GC], §§ 44-47), un înalt ofițer de poliție (*Šikić c. Croației*, §§ 18-20) sau un ofițer din tribunalul militar (*Vasilchenko c. Rusiei*, §§ 34-36), unei proceduri privind dreptul de a obține un post de asistent parlamentar (*Savino și alții c. Italiei*) și unei proceduri disciplinare împotriva unui judecător (*Olujić c. Croației*), unei contestații a unui procuror

împotriva unui decret prezidențial de transfer (*Zalli c. Albaniei* (dec.), și referințele indicate acolo), și cu privire la procedurile referitoare la cariera profesională a unui ofițer vamal (dreptul de a aplica pentru o promovare internă: a se vedea *Fiume c. Italiei*, §§ 33-36).

235 Litigiile prezentate în fața unei instanțe constituționale pot, de asemenea, să intre sub incidența art. 6, în cazul în care procedura constituțională are o incidență decisivă asupra rezultatului litigiului (cu privire la un drept „cu caracter civil”) în fața instanțelor ordinare (*Ruiz-Mateos c. Spaniei*). Aceasta nu se aplică în situația disputelor referitoare la un decret prezidențial de acordare a cetățeniei unei persoane ca o măsură excepțională, sau asupra constatării dacă Președintele a încălcat jurământul său constituțional, din moment ce aceste proceduri nu se referă la drepturi și obligații cu caracter civil (*Paksas c. Lituaniei* [GC], §§ 65-66). Pentru aplicarea articolului 6 § 1 asupra măsurii interimare aplicate de Curtea Constituțională, a se vedea *Kübler c. Germaniei*, §§ 47-48.

236. În sfârșit, art. 6 este aplicabil, de asemenea, altor aspecte care nu au caracter strict patrimonial, precum aspecte legate de mediu, în privința cărora pot fi introduse contestații privind dreptul la viață, la sănătate sau la un mediu sănătos (*Taşkın și alții c. Turciei*), plasamentul copiilor într-un centru de primire (*McMichael c. Marii Britanii*), aranjamentele pre-școlare ale copiilor (*Ellès și alții c. Elveției*, §§ 21-23); dreptul la constatarea paternității (*Alaverdyan c. Armeniei* (dec.), § 33); dreptul la libertate (*Laidin c. Franței* (nr. 2)); limitările aplicate dreptului deținuților (de exemplu litigiile referitoare la restricții impuse deținuților urmare a plasării acestora în penitenciare cu un regim de maximă securitate (a se vedea *Enea c. Italiei* [GC], §§ 97-107) sau într-o cameră de detenție de securitate maximă (*Stegarescu și Bahrin c. Portugaliei*)), proceduri disciplinare care au avut ca rezultat restricționarea vizitelor membrilor familiei deținutului (*Gülmez c. Turciei*, § 30); dreptul la reputație (*Helmerts c. Suediei*, § 27); dreptul la acces la documente administrative (*Loiseau c. Franței* (dec.)), o contestație împotriva unei înregistrări într-un dosar de poliție care a încălcat dreptul la reputație, dreptul la protecția proprietății și posibilitatea de a găsi un loc de muncă și respectiv obținerea unui venit (*Pocius c. Lituaniei*, §§ 38-46, și *Užkauskas c. Lituaniei*, §§ 32-40); dreptul de a fi membru al unei asociații (*Sakellaropoulos c. Greciei* (dec.) – similar, procedurile referitoare la înregistrarea unei asociații referitoare la drepturile civile ale asociației, chiar dacă potrivit legislației naționale chestiunea cu privire la dreptul la libera asociere aparține dreptului public: a se vedea *APEH Üldözötteinek Szövetsége și alții c. Ungariei*, §§ 34-35); și în cele din urmă dreptul la continuarea studiilor superioare (*Emine Araç c. Turciei*, §§ 18-25), o poziție care se aplică *a fortiori* în contextul educației primare (*Oršuš și alții c. Croației* [GC], § 104). Această extindere a aplicării art. 6 permite Curții să includă sub aspectul civil al acestei dispoziții nu doar drepturi patrimoniale, ci și drepturi subiective.

(g) *Materiile excluse*

237. Faptul de a demonstra că un litigiu are caracter „patrimonial” nu este, în sine, suficient pentru a genera aplicabilitatea art. 6 § 1 sub aspect civil (*Ferrazzini c. Italiei* [GC], § 25).

238. Procedurile fiscale sunt incluse în materiile care se află în afara sferei de aplicare a art. 6: materia fiscală aparține în continuare nucleului dur al prerogativelor autorității publice, caracterul public al raportului dintre contribuabil și comunitate rămânând predominant (*ibidem*, § 29). Este, de asemenea, exclusă procedura ordonanței președințiale în legătură cu plata drepturilor vamale (*Emesa Sugar N.V. c. Olandei* (dec.)).

239. Același lucru este valabil, în materie de imigrație, cu privire la intrarea, reședința și expulzarea străinilor, în cazul procedurilor de acordare a azilului politic sau privind expulzarea (cerere de anulare a unui decret de expulzare: a se vedea *Maaouia c. Franței* [GC], § 38; extrădare: a se vedea *Peñañiel Salgado c. Spaniei* (dec.), și *Mamatkulov și*

Askarov c. Turciei [GC], §§ 81-83; acțiune pentru acordarea de daune-interese, inițiată de un solicitant de azil, ca urmare a refuzului de a i se acorda azil: a se vedea *Panjeheighalehei c. Danemarcei* (dec.), în pofida unor eventuale consecințe grave asupra vieții private sau de familie sau a perspectivelor de angajare). Această inaplicabilitate se extinde asupra înregistrării unui străin în Sistemul Informațional Schengen: a se vedea *Dalea c. Franței* (dec.). Dreptul la un pașaport și dreptul la cetățenie nu sunt drepturi cu caracter civil, în sensul art. 6 (*Smirnov c. Rusiei* (dec.)). Cu toate acestea, dreptul unui străin de a solicita un permis de muncă poate intra sub incidența art. 6, atât în ceea ce privește angajatorul, cât și solicitantul, chiar dacă, potrivit legislației interne, acesta din urmă nu are calitatea de a solicita permisul, sub rezerva faptului că există doar un obstacol procedural care nu are nicio incidență asupra esenței dreptului (*Jurisc și Collegium Mehrerau c. Austriei*, § 54-62).

240. În conformitate cu hotărârea *Vilho Eskelinen și alții c. Finlandei* [GC], litigiile privind funcționarii publici nu intră sub incidența art. 6 atunci când sunt îndeplinite cele două criterii stabilite (*supra*, punctul 234). Este cazul unui soldat exclus din armată din motive disciplinare, care nu poate contesta decizia de revocare în fața instanțelor, întrucât este pusă sub semnul întrebării legătura specială dintre reclamant și stat (*Suküt c. Turciei* (dec.)). Același lucru se aplică în cazul unei contestații privind reintegrarea în funcție a unui judecător după demisie (*Apay c. Turciei* (dec.)).

241. În cele din urmă, drepturile politice, precum dreptul de a candida la alegeri și de a păstra mandatul (disputa electorală: a se vedea *Pierre-Bloch c. Franței*, § 50), dreptul la pensie a unui fost deputat (*Papon c. Franței* (dec.)) sau dreptul unui partid politic de a desfășura activități politice (pentru cazul referitor la dizolvarea unui partid a se vedea: *Refah Partisi (Partidul Prosperității) și alții c. Turciei* (dec.)) nu pot fi considerate drepturi cu caracter civil, în sensul art. 6 § 1 din Convenție. În mod similar, procedura în cadrul căreia unei organizații neguvernamentale, responsabilă cu observarea alegerilor legislative, i-a fost refuzat accesul la documente care nu includeau informații referitoare la reclamantul însuși nu intră în domeniul de aplicare a art. 6 § 1 (*Geraguyn Khorhurd Patgamavorakan Akumb c. Armeniei* (dec.)). De altfel, Curtea a reafirmat recent că dreptul de a relata chestiunile dezbătute în timpul unei audiențe publice nu este un drept civil (*Mackay și BBC Scotland c. Marii Britanii*, §§ 20-22).

(h) Aplicabilitatea art. 6 unei alte proceduri decât cea principală

242. Procedurile preliminare, precum procedura ordonanței președințiale, nu se „pronunță” în mod obișnuit cu privire la contestații privind drepturi sau obligații cu caracter civil și nu beneficiază, prin urmare, în mod normal, de protecția art. 6 (a se vedea, mai ales, *Verlagsgruppe News GmbH c. Austriei* (dec.) și *Libert c. Belgiei* (dec.)). Cu toate acestea, Curtea s-a îndepărtat recent de jurisprudența sa anterioară și a adoptat o nouă atitudine. În hotărârea *Micallef c. Maltei* [GC], §§ 83-86, Curtea a subliniat că aplicabilitatea art. 6 în cazul măsurilor provizorii depinde de respectarea anumitor condiții. În primul rând, dreptul respectiv, atât în procedura din acțiunea principală, cât și în acțiunea accesorie, trebuie să aibă „caracter civil”, în sensul Convenției. În al doilea rând, natura, obiectul și scopul măsurii provizorii, precum și efectele acesteia asupra dreptului respectiv trebuie să fie examinate cu atenție. Ori de câte ori o măsură provizorie este considerată decisivă pentru a stabili dreptul sau obligația cu caracter civil în cauză, indiferent de durata pe parcursul căreia aceasta a fost în vigoare, art. 6 va fi aplicabil.

Articolul 6 este aplicabil procedurilor provizorii care urmăresc același scop ca și procedurile principale pendinte, atunci când ordonanța este imediat executorie și implică o soluție asupra aceluiași drept (*RTBF c. Belgiei*, §§ 64-65).

243. Procedurile penale și civile consecutive. În cazul în care legislația internă a unui stat prevede o procedură care constă în două etape – prima în care instanța se pronunță cu

privire la existența dreptului la daune-interese, iar a doua în care aceasta stabilește cuantumul despăgubirii – este rezonabil, în sensul art. 6 § 1 din Convenție, să se considere că dreptul cu caracter civil nu devine „determinat” decât odată cu precizarea sumei respective: a determina un drept înseamnă a se pronunța nu numai cu privire la existența sa, dar și cu privire la sfera sau modul de exercitare a acestuia, ceea ce include, în mod evident, exprimarea în cifre a daunelor-interese (*Torri c. Italiei*, § 19).

244. Executarea deciziilor judecătorești. Art. 6 § 1 din Convenție se aplică în toate etapele procedurilor judiciare în care se hotărăște asupra „contestațiilor privind drepturi și obligații cu caracter civil”, fără să poată fi excluse etapele ulterioare deciziilor pe fond. Executarea unei hotărâri sau decizii, indiferent de instanță, trebuie, prin urmare, să fie considerată ca făcând parte integrantă din „proces”, în sensul art. 6 (*Hornsby c. Greciei*, § 40, și *Romańczyk c. Franței*, § 53, referitor la executarea unei hotărâri judecătorești care autorizează recuperarea de plăți de întreținere). Indiferent de aplicabilitatea art. 6 în cazul procedurii inițiale, nu este absolut necesar ca titlul executoriu, prin care este soluționată o contestație privind drepturi cu caracter civil, să rezulte dintr-o procedură căreia i se aplică art. 6 (*Buj c. Croației*, § 19). Hotărârea de *exequatur* a unei decizii de confiscare, pronunțată de o instanță străină, intră în domeniul de aplicare a art. 6, doar sub aspect civil (*Saccoccia c. Austriei* (dec.)).

245. Cereri de redeschidere a procedurii. Art. 6 nu este aplicabil în cazul procedurii în care este examinată o cerere de revizuire a unui proces civil, care s-a finalizat printr-o hotărâre definitivă (*Sablon c. Belgiei*, § 86). Acest raționament este valabil, de asemenea, pentru o cerere de revizuire introdusă în urma unei hotărâri a Curții, finalizate printr-o concluzie de încălcare a Convenției (a se vedea *Verein gegen Tierfabriken Schweiz (VgT) c. Elveției (nr. 2)* [GC], § 24). Rămâne un caz excepțional acela în care o procedură de revizuire, denumită astfel în ordinea juridică internă, era singura cale din dreptul intern pentru a se încerca remedierea încălcării intereselor de natură civilă, în așa fel încât rezultatul său a fost considerat determinant pentru „drepturile și obligațiile de natură civilă” ale reclamantului. (*Melis c. Greciei*, §§ 19-20).

2. Noțiunea de „acuzăție în materie penală”

Articolul 6 § 1 – Dreptul la un proces echitabil

“1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî ... asupra temeiniciei oricărei acuzații penale îndreptate c. sa. ...

(a) Principii generale

246. Conceptul de „acuzăție în materie penală” are o semnificație „autonomă”, independentă de clasificările utilizate de sistemele juridice naționale ale statelor membre (*Adolf c. Austriei*, § 30).

247. Conceptul de „acuzăție” trebuie înțeles în sensul Convenției. Prin urmare, acesta poate fi definit drept „notificarea oficială, din partea autorității competente, privind suspiciunea referitoare la comiterea unei fapte penale”, definiție care depinde, de asemenea, de existența sau absența unor „repercusiuni importante asupra situației (suspectului)” (a se vedea, de exemplu, *Deweer c. Belgiei*, §§ 42 și 46, și *Eckle c. Germaniei*, § 73). Astfel, de exemplu, declarațiile făcute de o persoană în timpul unui control rutier, fără ca aceasta să fi fost informată cu privire la motivul interogării sale, la natura și cauza suspiciunii existente în privința sa și nici cu privire la faptul că declarațiile sale puteau fi folosite împotriva sa, au

avut „repercusiuni importante” asupra situației sale, în pofida faptului că nu exista nicio acuzație formală împotriva sa pentru vreo infracțiune (*Aleksandr Zaichenko c. Rusiei*, § 43). Curtea a statuat, de asemenea, că o persoană aflată în custodia poliției și obligată să depună jurământ înainte de a fi interogată în calitate de martor, făcea obiectul unei „acuzații în materie penală” și beneficia de dreptul la tăcere. (*Brusco c. Franței*, §§ 46-50).

248. În ceea ce privește noțiunea autonomă de „penal”, Convenția nu se opune orientării către „depenalizare” în cadrul statelor contractante. Cu toate acestea, abaterile caracterizate drept „reglementare” în urma depenalizării pot intra sub incidența noțiunii autonome de faptă „penală”. A lăsa statelor puterea de a exclude aceste fapte ar putea conduce la rezultate incompatibile cu obiectul și scopul Convenției (a se vedea *Öztürk c. Germaniei*, § 49).

249. Punctul de plecare pentru evaluarea aplicabilității aspectului penal al art. 6 din Convenție se bazează pe criteriile prezentate în hotărârea *Engel* (*Engel și alții c. Olandei*, §§ 82-83): (1) încadrarea în dreptul intern; (2) natura infracțiunii; (3) gravitatea pedepsei pe care persoana în cauză riscă să o primească

250. Primul criteriu are o pondere relativă și servește doar ca punct de plecare. Ceea ce este decisiv este dacă dreptul intern încadrează sau nu o faptă penală ca infracțiune. În lipsa unei astfel de încadrări, Curtea va lua în considerare ceea ce se află dincolo de clasificarea națională, examinând realitatea substanțială a procedurii respective.

251. La evaluarea celui de-al doilea criteriu, care este considerat a fi mai important (*Jussila c. Finlandei* [GC], § 38), se poate ține seama de următorii factori:

- dacă norma juridică respectivă se adresează exclusiv unui grup specific sau are un caracter obligatoriu general (*Bendenoun c. Franței*, § 47);
- dacă procedura este declanșată de o autoritate publică cu atribuții legale de executare (*Benham c. Marii Britanii* [GC], § 56);
- dacă norma juridică are o funcție represivă sau disuasivă (*Öztürk c. Germaniei*, § 53, și *Bendenoun c. Franței*, § 47);
- dacă o condamnare depinde de constatarea vinovăției (*Benham c. Marii Britanii*, § 56);
- cum sunt clasificate în alte state membre ale Consiliului European proceduri comparabile (*Öztürk c. Germaniei*, § 53);
- faptul că o infracțiune nu determină înscrierea sa în cazierul judiciar poate fi semnificativ, dar nu este decisiv, deoarece este vorba, de obicei, de o reflectare a clasificării interne (*Ravnsborg c. Suediei*, § 38).

252. Al treilea criteriu este stabilit prin referire la pedeapsa maximă posibilă, prevăzută de legislația aplicabilă (*Campbell și Fell c. Marii Britanii*, § 72, și *Demicoli c. Maltei*, § 34).

253. Criteriile al doilea și al treilea, prevăzute în hotărârea *Engel și alții c. Olandei*, sunt alternative, și nu neapărat cumulative: pentru ca art. 6 să fie considerat aplicabil, este suficient ca infracțiunea respectivă să fie considerată, prin natura sa, „penală”, din punct de vedere al Convenției, sau ca, prin săvârșirea unei infracțiuni, o persoană să fie pasibilă de o sancțiune care, prin natura sa și prin gradul său de gravitate, aparține, în general, sferei „penale” (*Öztürk c. Germaniei*, § 54, și *Lutz c. Germaniei*, § 55). Cu toate acestea, o abordare cumulativă poate să fie adoptată atunci când o analiză distinctă a fiecărui criteriu nu permite să se ajungă la o concluzie clară cu privire la existența unei acuzații penale (*Bendenoun c. Franței*, § 47).

254. Utilizând expresiile „acuzație penală” și „acuzată de o infracțiune”, cele trei alineate ale art. 6 se referă la situații identice. Prin urmare, criteriul privind aplicabilitatea art. 6 sub aspect penal este același pentru cele trei alineate.

(b) Aplicarea principiilor generale**Proceduri disciplinare**

255. Infracțiunile la disciplina militară, care presupun trimiterea într-o unitate disciplinară pentru o perioadă de câteva luni, intră sub incidența aspectului penal al art. 6 din Convenție (*Engel și alții c. Olandei*, § 85). În schimb, pedepsele militare cu privire de libertate timp de două zile au fost considerate de o durată prea scurtă pentru a intra în sfera „dreptului penal” (*ibidem*).

256. Art. 6 din Convenție se aplică în mod clar procedurilor în fața unei curți marțiale (*Findlay c. Marii Britanii*, § 69).

257. În ceea ce privește procedurile în materie de disciplină profesională, chestiunea rămâne deschisă, deoarece Curtea a considerat inutil să se pronunțe în domeniu, concluzionând că procedura intră sub incidența sferei civile (*Albert și Le Compte c. Belgiei*, § 30). În ceea ce privește procedura disciplinară care a dus la pensionarea din oficiu a unui funcționar, Curtea nu i-a recunoscut caracterul „penal” în sensul art. 6, în măsura în care autoritățile și-au menținut decizia într-un domeniu pur administrativ (*Moulet c. Franței* (dec.)).

258. Ținând „seama în mod riguros” de condițiile din penitenciar și de regimul disciplinar special din închisori, art. 6 se poate aplica infracțiunilor la disciplina în penitenciare, având în vedere natura acuzațiilor, precum și natura și gravitatea pedepselor (acuzația de amenințare cu moartea adresată unui agent de probațiune și acuzația de săvârșirea a unor acte de violență împotriva unui gardian al închisorii, care au avut ca urmare patruzeci de zile de detenție suplimentară, respectiv șapte zile de detenție în cauza *Ezeh și Connors c. Marii Britanii* [GC], § 82; a se vedea, *a contrario*, *Štitić c. Croației*, § 51-63, unde art. 6 nu a fost considerat aplicabil unor proceduri disciplinare care au dus la aplicarea unei pedepse de șapte zile de izolare și restricții, timp de trei luni, privind deplasarea reclamantului în penitenciar, fără prelungirea perioadei de detenție).

259. Cu toate acestea, procedurile privind sistemul penitenciar ca atare nu intră în sfera penală a art. 6. Astfel, de exemplu, plasarea unui deținut într-un sector cu un nivel ridicat de supraveghere nu vizează temeinicia unei acuzații în materie penală; accesul la o instanță pentru contestarea unei astfel de măsuri și restricțiile care ar putea-o însoți trebuie analizate din perspectiva civilă a art. 6 § 1 (*Enea c. Italiei* [GC], § 98).

260. Măsurile decise de o instanță în temeiul normelor care sancționează comportamentele neadecvate în cursul ședinței de judecată (ultraj) sunt considerate ca nefăcând parte din sfera de aplicare a art. 6, deoarece seamănă mai degrabă cu exercitarea competențelor disciplinare (*Ravnsborg c. Suediei*, § 34, și *Putz c. Austriei*, §§ 33-37). Cu toate acestea, natura infracțiunii și severitatea pedepsei pot duce la aplicarea art. 6 în cazul unei condamnări pentru ultraj adus instanței de judecată, clasificată de dreptul intern în clasa condamnărilor penale (*Kyprianou c. Ciprului* [GC], §§ 61-64, unde obiectul cauzei era o pedeapsă de cinci zile de închisoare) sau în clasa contravențiilor (*Zaicevs c. Letoniei*, §§ 31-36, unde obiectul cauzei este închisoarea contravențională de trei zile).

261. În ceea ce privește violarea secretului anchetei judiciare, trebuie făcută o distincție între, pe de o parte, persoanele care, de principiu, sunt obligate să respecte secretul anchetei, precum judecătorii, avocații și toate persoanele puternic implicate în funcționarea instanțelor și, pe de altă parte, părțile care nu intră în sfera disciplinară a sistemului judiciar (*Weber c. Elveției*, §§ 33-34).

262. În ceea ce privește ultrajul adus Parlamentului, Curtea a stabilit o distincție între competențele unui organ legislativ de a adopta propriile proceduri în materie de atingeri aduse privilegiilor membrilor săi, pe de o parte, și competența extinsă de a sancționa terții pentru acte comise altundeva, pe de altă parte. Cele dintâi pot fi considerate competențe disciplinare prin natura lor, în timp ce Curtea le consideră pe cele din urmă ca fiind competențe de natură

penală, ținând seama de aplicarea generală și de severitatea pedepsei eventuale care putea fi aplicată (pedeapsa cu închisoarea pe o durată de până la 60 de zile, precum și o amendă, în cauza *Demicoli c. Maltei*, § 32).

Proceduri contravenționale, vamale, fiscale și cele cu privire la concurență neloyală

263. Următoarele contravenții pot intra sub incidența aspectului penal al art. 6:

- contravenții privind circulația rutieră, pasibile de amenzi, restricții privind permisul de conducere, precum aplicarea unor puncte de penalizare sau suspendarea sau anularea permisului de conducere (*Lutz c. Germaniei*, § 182; *Schmautzer c. Austriei*; și *Malige c. Franței*);
- contravenții pentru litigii de vecinătate (*Lauko c. Slovaciei*);
- infracțiuni privind regimul de securitate socială (nedeclararea angajării, în ciuda amenzii reduse prevăzute, *Hüseyn Turan c. Turciei*, §§ 18-21).

264. În schimb, Curtea consideră că art. 6 nu se aplică unei măsuri de prudență, precum retragerea imediată a unui permis de conducere (*Escoubet c. Belgiei* [GC]).

265. S-a considerat că art. 6 este aplicabil procedurilor privind majorărilor impozitului, pe baza următoarelor elemente: (1) legea prin care se stabileau pedepsele se aplica tuturor cetățenilor în calitatea lor de contribuabili; (2) majorarea nu reprezenta o reparație pecuniară a prejudiciului cauzat, ci urmărea în principal aplicarea unei pedepse pentru a împiedica repetarea infracțiunii; (3) aceasta a fost impusă în temeiul unei reguli generale al cărei scop este, în același timp, disuasiv și represiv; (4) majorarea era considerabilă (*Bendenoun c. Franței*). Natura penală a infracțiunii poate fi suficientă pentru ca art. 6 să fie aplicabil, în ciuda valorii scăzute a majorării impozitului (10% din datoria fiscală recuperată, în cauza *Jussila c. Finlandei* [GC], § 38).

266. Cu toate acestea, art. 6 nu se aplică nici procedurilor care vizau „doar” o rectificare fiscală, nici procedurilor referitoare la penalitățile de întârziere, în măsura în care acestea au ca unic scop repararea prejudiciului pecuniar suferit de autoritățile fiscale mai degrabă decât împiedicarea repetării infracțiunii (*Mieg de Boofzheim c. Franței* (dec.)).

267. Sub aspect penal, art. 6 a fost considerat aplicabil dreptului vamal (*Salabiaku c. Franței*), dreptului concurenței (*Société Stenuit c. Franței*) și pedepselor aplicate de instanța cu competență în probleme financiare (*Guisset c. Franței*).

Chestiuni politice

268. Sancțiunile electorale, precum pedeapsa de neeligibilitate și obligația de a plăti bugetului de stat o sumă echivalentă valorii excedentului cheltuielilor electorale, nu intră sub incidența aspectului penal al art. 6 (*Pierre-Bloch c. Franței*, § 53-60).

269. Procedurile privind dizolvarea partidelor politice vizează drepturile politice și, prin urmare, nu intră în sfera de aplicare a art. 6 § 1 (*Refah Partisi (Partidul Prosperității) și alții c. Turciei* (dec.)).

270. Art. 6 a fost declarat inaplicabil comisiilor de anchetă parlamentare, având în vedere că aceste organe anchetează chestiuni de interes general și public (a se vedea *Montera c. Italiei* (dec.)).

271. În ceea ce privește procedura de lustrare, Curtea a concluzionat recent că predominanța aspectelor cu conotații penale (natura infracțiunii - falsă declarație de lustrare - și natura și gravitatea pedepsei - interdicția de exercitare a anumitor profesii pentru o perioadă lungă) poate plasa aceste proceduri sub incidența aspectului penal al art. 6 din Convenție (*Matyjek c. Poloniei* (dec), a se vedea, *a contrario*, *Sidabras și Džiautas c. Lituaniei* (dec)).

272. Articolul 6 a fost declarat ca nefiind aplicabil sub aspectul său penal în ceea ce privește declanșarea procedurii de tragere la răspundere a Președintelui țării pentru violarea gravă a Constituției (*Paksas c. Lituaniei* [GC], §§ 66-67).

Expulzarea și extrădarea

273. Procedurile legate de expulzarea străinilor nu intră sub incidența aspectului penal al art. 6, în ciuda faptului că acestea pot fi inițiate în cadrul unor proceduri penale (*Maaouia c. Franței* [GC], § 39). Aceeași abordare exclusivă se aplică procedurilor de extrădare (*Peñaafiel Salgado c. Spaniei* (dec.)) sau procedurilor privind mandatul de arestare european (*Monedero Angora c. Spaniei* (dec.)).

274. Dar, din contră, înlocuirea pedepsei cu închisoarea cu expulzarea și interdicția de a reîntra pe un teritoriu timp de 10 ani, fără ca persoana în cauză să fi fost audiată și fără să se fi ținut seama de circumstanțele cauzei, altele decât aplicarea cvasi-automată a unei noi dispoziții penale, trebuie analizată ca o pedeapsă cu același titlu precum cea stabilită la momentul condamnării inițiale (*Gurguchiani c. Spaniei*, §§ 40 și 47-48).

Diferite etape a procedurilor penale, proceduri conexe și recursuri ulterioare

275. Măsurile adoptate pentru a împiedica tulburările sau actele criminale nu sunt acoperite de garanțiile de la art. 6 (supravegherea specială a poliției, *Raimondo c. Italiei*, § 43, sau avertismentul acordat de poliție unui minor care a comis atentate la pudoare asupra unor fete din școala sa, *R. c. Marii Britanii* (dec.)).

276. Art. 6 din Convenție se poate aplica atunci când au fost folosite măsuri coercitive pentru obținerea depozițiilor, chiar și în absența oricărei alte proceduri sau atunci când reclamantul este achitat în cadrul procedurii pe fond (de exemplu, atunci când o persoană înregistrată ca proprietar al unui vehicul este condamnată la plata unei amenzi pentru că a refuzat să furnizeze informații în vederea identificării șoferului în cazul unor alegații de încălcare a Codului rutier, chiar dacă procedura pe fond nu a fost continuată, a se vedea *O'Halloran și Francis c. Marii Britanii* [GC], § 35).

277. În principiu, art. 6 § 1 nu se aplică sub aspect penal în procedurile de solicitare de asistență juridică (*Gutfreund c. Franței*, § 36-37).

278. În principiu, măsurile de confiscare care aduc atingere drepturilor de proprietate ale unor terți, în absența oricărei amenințări de inițiere a unor proceduri penale împotriva acestora din urmă, nu sunt echivalente cu „stabilirea temeiniciei unei acuzații în materie penală” (sechestrarea unui avion, *Air Canada c. Marii Britanii*, § 54, confiscarea unor monede de aur, *AGOSI c. Marii Britanii*, § 65-66). În schimb, un avertisment administrativ și confiscarea unei publicații (care incita la ură etnică), având în vedere caracterul disuasiv, scopul punitiv și severitatea sancțiunii, intră sub incidența domeniului penal (*Balsytė-Lideikienė c. Lituaniei*, § 61).

279. În ceea ce privește faza prealabilă a procesului (ancheta, instrumentarea cazului), Curtea consideră procedurile penale ca un întreg. În consecință, anumite condiții impuse de art. 6, precum termenul rezonabil sau dreptul la apărare, pot fi, de asemenea, relevante la acest stadiu al procedurii, în măsura în care echitatea procesului poate fi grav încălcată prin nerespectarea inițială a acestor condiții impuse (*Imbrioscia c. Elveției*, § 36). Cu toate acestea, modul în care se aplică aceste garanții în cursul anchetei preliminare depinde de caracteristicile procedurii și de circumstanțele cauzei (*John Murray c. Marii Britanii* [GC], § 62).

280. Dacă judecătorul de instrucție nu trebuie să se pronunțe cu privire la temeinicia unei „acuzații în materie penală”, actele pe care le îndeplinește au o influență directă asupra desfășurării și echității procedurii ulterioare, inclusiv asupra procesului propriu-zis. Prin urmare, art. 6 § 1 poate fi considerat aplicabil procedurii de urmărire penală desfășurate de un judecător de instrucție, chiar dacă e posibil ca anumite garanții procedurale prevăzute de art. 6 § 1 să nu se aplice (*Vera Fernández-Huidobro c. Spaniei*, § 108-114).

281. Suspendarea procedurilor penale ca urmare a imunității parlamentare. Dacă art. 6 din Convenție nu consacră dreptul la obținerea unui anumit rezultat la sfârșitul unui proces penal, și prin urmare nici dreptul la pronunțarea unei decizii exprese de condamnare sau de achitare cu privire la acuzațiile formulate, este recunoscut în mod incontestabil dreptul oricărui acuzat la judecarea cauzei de către o instanță într-un termen rezonabil, după inițierea procesului judiciar. Prin urmare, imposibilitatea, pentru un deputat, de a obține ridicarea imunității sale parlamentare pentru a se apăra în procedura penală inițiată împotriva sa și suspendată până la expirarea mandatului intră în sfera de aplicare a art. 6 § 1 (*Kart c. Turciei* [GC], § 67-70).

282. Art. 6 § 1 se aplică pe tot parcursul procedurii în vederea stabilirii temeiniciei oricărei „acuzații în materie penală”, inclusiv faza de individualizare a pedepsei (de exemplu, procedurile de confiscare care permit instanțelor naționale să stabilească cuantumul la care trebuia fixată decizia de confiscare, în cauza *Phillips c. Marii Britanii*, § 39). Art. 6 se mai poate aplica, sub aspect penal, unui proces care vizează demolarea unei case construite fără autorizație, măsură care poate fi calificată drept o „pedepsă” (*Hamer c. Belgiei*, § 60, a se vedea, cu privire la art. 7, confiscarea unor terenuri pentru parcelare ilegală pe malul mării în cauza *Sud Fondi Srl și alții c. Italiei* (dec.)). Totuși, acesta nu se aplică unei proceduri care are ca obiect modificarea condamnării inițiale în temeiul noului cod penal mai favorabil (*Nurmagomedov c. Rusiei*, § 50).

283. Procedurile privind executarea pedepselor, precum procedura solicitării amnistiei (*Montcornet de Caumont c. Franței* (dec.)), procedura de liberare condiționată (*Aldrian c. Austriei* (dec.)), procedurile de transfer în temeiul Convenției privind transferul persoanelor condamnate ((*Szabó c. Suediei* (dec.)) dar a se vedea pentru constatări diferite, *Buijen c. Germaniei*, §§ 40-45, în lumina unor circumstanțe particulare), sau procedura de *exequatur* privind o decizie de confiscare pronunțată de o instanță străină (*Saccoccia c. Austriei* (dec.)) nu intră sub incidența sferei penale de aplicare al art. 6.

284. Garanțiile de la art. 6 se aplică, în principiu, recursului (*Meftah și alții c. Franței* [GC], § 40) și procedurilor constituționale (*Gast și Popp c. Germaniei*, § 65-66, *Caldas Ramírez de Arrellano c. Spaniei* (dec.)) atunci când aceste instanțe reprezintă o etapă ulterioară a procedurii penale corespunzătoare și când rezultatele lor pot fi decisive pentru persoanele condamnate.

285. În sfârșit, art. 6 nu se aplică unei proceduri care vizează redeschiderea unei proceduri, deoarece persoana care cere o astfel de redeschidere, odată ce condamnarea sa dobândește autoritatea de lucru judecat, nu este „acuzată de o infracțiune” în sensul respectivului articol (*Fischer c. Austriei* (dec.)). Doar noile proceduri, după autorizarea redeschiderii procedurii, pot fi considerate ca vizând stabilirea temeiniciei unei acuzații în materie penală (*Löffler c. Austriei*, § 18-19). Similar, Articolul 6 nu se aplică cererii de redeschidere a procedurilor penale urmare a constatării unei violări din partea Curții (*Öcalan c. Turciei* (dec.)). Cu toate acestea, procedurile de revizuire care duc la o modificare a unei decizii pronunțate în ultimă instanță intră sub incidența aspectului penal al art. 6 (*Vanyan c. Rusiei*, § 58).

(c) Relația cu alte Articole din Convenție și din Protocoale

286. Art. 5 § 1 lit. c) permite doar privirea de libertate dispusă în cadrul unei proceduri penale. Aceasta reiese din formularea sa, care trebuie coroborată, pe de o parte, cu lit. a) și, pe de altă parte, cu § 3, cu care formează un întreg (*Ciulla c. Italiei*, § 38). În consecință, noțiunea de „acuzație în materie penală” este, de asemenea, relevantă pentru aplicabilitatea garanțiilor de la art. 5 § 1 lit. a) și c) și 3 (a se vedea, de exemplu, *Steel și alții c. Marii Britanii*, § 49). Rezultă că procedurile privind detenția, întemeiate exclusiv pe unul din

celelalte alineate ale art. 5 § 1, precum detenția unui alienat (lit. e)) nu intră în sfera de aplicare a art. 6, sub aspect penal (*Aerts c. Belgiei*, § 59).

287. Deși există o legătură strânsă între art. 5 § 4 și art. 6 § 1 în domeniul procedurilor penale, trebuie reținut faptul că cele două articole urmăresc scopuri diferite și, prin urmare, aspectul penal al art. 6 nu se aplică procedurilor de control al legalității detenției, care intră sub incidența sferei de aplicare a art. 5 § 4, care este o *lex specialis* în raport cu art. 6 (*Reinprecht c. Austriei*, § 36, 39, 48 și 55).

288. Noțiunea de „pedeapsă” în temeiul art. 7 din Convenție are, de asemenea, o sferă de aplicare autonomă (*Welch c. Marii Britanii*, § 27). Curtea consideră că punctul de plecare pentru orice apreciere a existenței unei „pedeapsă” constă în a determina dacă măsura în cauză a fost dispusă în urma unei condamnări pentru o „infracțiune”. În această privință, trebuie adoptat triplul criteriu stabilit în cauza Engel (*Brown c. Marii Britanii* (dec.)).

289. În sfârșit, noțiunile de „infracțiune” și de „pedeapsă” pot fi, de asemenea, relevante pentru aplicabilitatea art. 2 și 4 din Protocolul nr. 7 (*Greco c. României*, § 81, *Sergey Zolotukhin c. Rusiei* [GC], § 52-57).

3. Conceptele de „viață privată” și „de familie”

Articolul 8 – Dreptul la respectarea vieții private și de familie

“1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului și a corespondenței sale.

2. Nu este admisă ingerința unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât dacă aceasta este prevăzută de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și a libertăților altora.”

(a) Sfera de aplicare a art. 8

290. Chiar dacă art. 8 este menit să protejeze patru domenii ale autonomiei unei persoane – viața sa privată, viața sa de familie, domiciliul și corespondența sa –, aceste domenii nu se exclud reciproc, iar o măsură poate constitui o ingerință atât în viața privată, cât și în viața de familie (*Menteş și alții c. Turciei*, § 73; *Stjerna c. Finlandei*, § 37; *López Ostra c. Spaniei*, § 51; *Burghartz c. Elveției*, § 24; și *Płoski c. Poloniei*, § 32).

(b) Sfera „vieții private”

291. Nu există o definiție exhaustivă a noțiunii de viață privată (*Niemietz c. Germaniei*, § 29), dar acesta este o noțiune vastă (*Peck c. Marii Britanii*, § 57, și *Pretty c. Marii Britanii*, § 61) care include următoarele elemente:

- integritatea fizică, morală și psihică a persoanei (*X și Y c. Olandei* <http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?action=html&documentId=695480&portal=hbkm&source=externalbydocnumber&table=F69A27FD8FB86142BF01C1166DEA398649>, § 22), inclusiv tratamentul medical și examinările psihiatrice (*Glass c. Marii Britanii*, §§ 70-72; *Y.F. c. Turciei*, § 33, referitor la o examinare ginecologică forțată; *Matter c. Slovaciei*, § 64; și *Worwa c. Poloniei*, § 80) precum și sănătatea mintală (*Bensaid c. Marii Britanii*, § 47); integritatea fizică a unei femei însărcinate în cazul avortului (*Tysiqc c. Poloniei*, §§ 107 și 110, și *A, B și C c.*

Irlandei [GC], §§ 244-46); și integritatea fizică și psihologică a victimelor violenței domestice (*Hajduová c. Slovaciei*, § 46);

- aspectele referitoare la identitatea fizică și socială (de exemplu dreptul de a obține informații pentru a afla originea sa și identitatea părinților: a se vedea *Mikulić c. Croației*, § 53, și *Odièvre c. Franței* [GC], § 29); cu privire la reținerea documentelor necesare probării identității persoanei, a se vedea *Smirnova c. Rusiei*, §§ 95-97;
- numele și prenumele persoanei fizice (*Mentzen c. Letoniei* (dec.); *Burghartz c. Elveției*, § 24; *Guillot c. Franței*, §§ 21-22; *Güzel Erdagöz c. Turciei*, § 43; și *Losonci Rose și Rose c. Elveției*, § 26);
- starea civilă ca parte integrantă a identității personale și sociale a persoanei (*Dadouch c. Maltei*, § 48);
- statuarea prevederilor legale care guvernează relațiile tatălui cu copilul putativ (de exemplu în procedurile cu privire la contestarea paternității, *Rasmussen c. Danemarcei*, § 33, și *Yildirim c. Austriei* (dec.));
- dreptul persoanei la imagine și fotografierea individului (*Von Hannover c. Germaniei*, §§ 50-53; *Sciacca c. Italiei*, § 29; și *Reklos și Davourlis c. Greciei*, § 40);
- reputația persoanei (*Chauvy și alții c. Franței*, § 70; *Pfeifer c. Austriei*, § 35; *Petrina c. României*, § 28; și *Polanco Torres și Movilla Polanco c. Spaniei*, § 40) și onoarea sa (*A. c. Norvegiei*, § 64);
- identitatea de gen (*B. c. Franței*, §§ 43-63), inclusiv și dreptul la o recunoaștere oficială a transsexualilor post-operatorii (*Christine Goodwin c. Marii Britanii* [GC], § 77);
- orientarea sexuală (*Dudgeon c. Marii Britanii*, § 41);
- viața sexuală (*ibidem*; *Laskey, Jaggard și Brown c. Marii Britanii*, § 36; și *A.D.T. c. Marii Britanii*, §§ 21-26);
- dreptul de a stabili și dezvolta relații cu semenii săi și lumea înconjurătoare (*Niemietz c. Germaniei*, § 29);
- legăturile sociale între imigranții stabiliți și comunitatea în care trăiesc, independent de existența sau absența unei vieți de familie (*Üner c. Olandei* [GC], § 59);
- relații sentimentale între două persoane de același sex (*Mata Estevez c. Spaniei* (dec.));
- dreptul la dezvoltare personală și la autonomie personală (*Pretty c. Marii Britanii*, §§ 61 și 67), referitor la alegerea persoanei de a evita un final de viață neonorabil și stresant pentru ea), care nu protejează, totuși, orice activitate publică pe care o persoană dorește să o realizeze împreună cu terți (de exemplu, vânatoarea de animale sălbatice cu ajutorul unei haite de câini de vânatoare, *Friend și alții c. Marii Britanii* (dec.), §§ 40-43);
- dreptul individului de a decide cum și unde urmează să înceteze viața sa, presupunând că aceasta este într-o poziție de a-și formula propria sa voință în acest sens și de a acționa în modul respectiv (*Haas c. Elveției* § 51);
- dreptul la respectarea deciziei de a deveni sau nu părinte, în sensul genetic al termenului (*Evans c. Marii Britanii* [GC], § 71). inclusiv dreptul de a alege circumstanțele în care să devii un părinte (*Ternovszky c. Ungariei*, § 22, referitor la nașterea la domiciliu). În schimb, Curtea a lăsat deschisă chestiunea de a ști dacă dreptul de a adopta intră sau nu în sfera de aplicare a art. 8, considerat izolat, recunoscând faptul că dreptul unei persoane celibatate de a solicita autorizarea în vederea adopției în conformitate cu legislația națională intră „sub imperiul” art. 8

(*E.B. c. Franței* [GC], § 46 și 49);; a se vedea de asemenea, cu privire la procedura de asigurare a accesului la adopție, *Schwizgebel c. Elveției*, § 73). Convenția nu garantează dreptul persoanei care a adoptat un copil de a pune punct adopției (*Goția c. României* (dec.));

- activitățile profesionale sau comerciale (*Niemietz c. Germaniei*, § 29; *Halford c. Marii Britanii*, § 44; și *Özpinar c. Turciei*, § 46) precum și restricțiile privind accesul la unele profesii sau la un loc de muncă (*Sidabras și Džiautas c. Lituaniei*, §§ 47-50; *Bigaeva c. Greciei*, §§ 22-25);
- dosarele sau datele cu caracter personal sau de natură publică (de exemplu, informații referitoare la activitatea politică a unei persoane) obținute și păstrate de serviciile de securitate sau de alte organe ale statului (*Rotaru c. României* [GC], §§ 43-44; *Amann c. Elveției* [GC], §§ 65-67; și *Leander c. Suediei*, § 48; în ceea ce privește profilurile ADN, eșantioanele celulare și amprente digitale, a se vedea *S. și Marper c. Marii Britanii* [GC], §§ 68-86; în ceea ce privește înscrierea într-o bază de date națională a autorilor de infracțiuni sexuale, a se vedea *Gardel c. Franței*, § 58);
- informațiile referitoare la sănătatea unei persoane (de exemplu, informațiile referitoare la infectarea cu virusul HIV, *Z. c. Finlandei*, § 71, și *C.C. c. Spaniei*, § 33; sau informațiile referitoare la capacitatea sa reproductivă, *K.H. și alții c. Slovaciei*, § 44), precum și informațiile privind riscul pentru sănătate (*McGinley și Egan c. Marii Britanii*, § 97, și *Guerra și alții c. Italiei*, § 60);
- identitatea etnică (*S. și Marper c. Marii Britanii* [GC], § 66, și *Ciubotaru c. Moldovei*, § 53) și dreptul membrilor unei minorități naționale de a-și păstra identitatea și a duce o viață privată și de familie conformă acestei tradiții (*Chapman c. Marii Britanii* [GC], § 73);
- informațiile privind convingerile religioase și filosofice personale (*Folgero și alții c. Norvegiei* [GC], § 98);
- anumite drepturi ale persoanelor cu handicap: art. 8 a fost considerat aplicabil obligației unei persoane declarate inapte de a plăti taxa de scutire de stagiul militar (*Glor c. Elveției*, § 54), dar nu dreptului unei persoane cu handicap de a avea acces la plajă și mare în timpul vacanței (*Botta c. Italiei*, § 35);

292. Posibile forme de ingerință în dreptul al respectarea vieții private pot include următoarele:

- percheziții și confiscări (*McLeod c. Marii Britanii*, § 36, și *Funke c. Franței*, § 48);
- interpelarea și percheziția corporală a unei persoane pe drumurile publice (*Gillan și Quinton c. Marii Britanii*, §§ 61-65);
- supravegherea comunicațiilor și a conversațiilor telefonice (a se vedea *Halford c. Marii Britanii*, § 44, și *Weber și Saravia c. Germaniei* (dec.), §§ 76-79), dar nu neapărat folosirea de agenți sub acoperire (*Lüdi c. Elveției*, § 40);
- supravegherea video a locurilor publice atunci când datele vizuale sunt înregistrate, memorate și fac obiectul unei divulgări publice (*Peck c. Marii Britanii*, §§ 57-63);
- supravegherea prin GPS a unei persoane și procesarea și utilizarea informațiilor astfel obținute (*Uzun c. Germaniei*, § 52);
- supravegherea video a angajaților de către angajator (*Köpke c. Germaniei* (dec.), referitor la o casierită suspectată de furt);
- prejudiciile aduse mediului care pot afecta bunăstarea unei persoane și să o priveze de folosința domiciliului său astfel încât să afecteze viața sa privată și de familie

(*López Ostra c. Spaniei*, § 51, și *Tătar c. României*, § 97), inclusiv disconfortul olfactiv care provine din descărcarea de gunoaie în vecinătatea unui penitenciar, care afectează celula unui deținut, considerată ca unic „spațiu de viață” al acestuia de mulți ani (*Brândușe c. României*, §§ 64-67), și poluarea auditivă (*Deés c. Ungariei*, §§ 21-24, referitor la zgomotul cauzat de traficul rutier, și *Mileva și alții c. Bulgariei*, § 97, referitor la disconfortul creat de un internet-club plasat într-un bloc);

- chestiuni referitoare la îngroparea membrilor de familie în care se aplică, de asemenea, art. 8, uneori fără ca instanța să precizeze dacă ingerința se raportează la noțiunea de viață privată sau la cea de viață de familie: întârzierea excesivă, din partea autorităților, de a restitui cadavrul unui copil în urma unei autopsii (*Pannullo și Forte c. Franței*, § 36); refuzul de a autoriza transferul urnei conținând cenușa soțului reclamantei (*Elli Poluhas Dödsbo c. Suediei*, § 24); dreptul mamei de a asista la îngroparea copilului său, mort la naștere, însoțită eventual de o ceremonie, și ca rămășițele acestuia să fie transportate într-un vehicul corespunzător (*Hadri-Vionnet c. Elveției*, § 52).
- interdicția avortului atunci când acesta este solicitat pentru interesul de a păstra sănătatea și / sau bunăstarea persoanei, deși articolul 8 nu poate fi interpretat ca o normă ce conferă un drept la avort (*A, B și C c. Irlandei* [GC], §§ 214 și 216);
- refuzul arbitrar de acordare a cetățeniei în anumite condiții, deși dreptul de a obține cetățenia nu este garantat ca atare de Convenție (*Karashev și familia c. Finlandei* (dec.)).

293. Deși art. 8 garantează unei persoane o sferă în care să poată urmări liber dezvoltarea și înflorirea personalității sale (*Brüggemann și Scheuten c. Germaniei* (dec.), § 55), acesta nu se limitează la măsurile care afectează o persoană la domiciliu sau în locuri private: există o zonă de interacțiune între individ și terț care, chiar și într-un context public, poate intra sub incidența „vieții private” (*P.G. și J.H. c. Marii Britanii*, §§ 56 și 57).

294. Actele care prejudiciază integritatea fizică sau morală a unei persoane nu duc în mod necesar la o atingere a dreptului la respectarea vieții private. Cu toate acestea, un tratament care nu atinge o gravitate suficientă pentru a intra sub incidența art. 3 poate contrazice art. 8 în aspectele sale care vizează viața privată atunci când există suficiente efecte care prejudiciază integritatea fizică și morală (*Costello-Roberts c. Marii Britanii*, § 36). Pot exista situații în care art. 8 poate acorda protecție în ceea ce privește condițiile de detenție care nu ating gravitatea impusă de art. 3 (*Raninen c. Finlandei*, § 63).

(c) Sfera „vieții familiale”

295. Noțiunea de „viață de familie” este un concept autonom (*Marckx c. Belgiei*, § 31, și *Marckx c. Belgiei*, Raportul Comisiei, § 69). Prin urmare, chestiunea existenței sau absenței unei „vieți de familie” este, în mod esențial, o chestiune de fapt care depinde de existența reală în practică a unor legături personale strânse (*K. c. Marii Britanii* (dec.)). Astfel, Curtea va examina legăturile de familie *de facto*, precum viața în comun a reclamantilor, în absența oricărei recunoașteri legale a unei vieți de familie (*Johnston și alții c. Irlandei*, § 56). Celelalte elemente vor include durata relației și, în cazul cuplurilor, faptul de a ști dacă și-au dovedit angajamentul unul față de celălalt având copii împreună (*X, Y și Z c. Marii Britanii* [GC], § 36). În acest sens, deși nu există o definiție exhaustivă a sferei vieții de familie în jurisprudența Curții, aceasta examinează următoarele elemente:

Dreptul de a deveni părinte

296. Ca și noțiunea de „viață privată”, noțiunea de „viață de familie” include dreptul la respectarea deciziei de a deveni părinți genetici (*Dickson c. Marii Britanii* [GC], § 66). Prin urmare, dreptul unui cuplu de a recurge la procreare medical asistată intră în sfera de aplicare a art. 8, ca expresie a vieții private și de familie (*S.H. și alții c. Austriei*, § 60). Cu toate acestea, dispozițiile art. 8, considerate izolat, nu garantează nici dreptul de a întemeia o familie, nici dreptul de a adopta (*E.B. c. Franței* [GC]).

Cu privire la copii

297. Legătura biologică între o mamă și copilul său (*Marckx c. Belgiei*, § 31, și *Kearns c. Franței*, § 72).

298. Un copil ce rezultă dintr-o uniune maritală se plasează de drept în această relație; prin urmare, din momentul și ca urmare a simplei sale nașteri, există între acesta și părinții săi o legătură constitutivă de „viață de familie”, pe care evenimentele ulterioare o pot distruge doar în circumstanțe excepționale (*Ahmut c. Olandei*, § 60; *Gül c. Elveției*, § 32; *Berrehab c. Olandei*, § 21; și *Hokkanen c. Finlandei*, § 54).

299. Pentru un tată natural și copilul său născut în afara căsătoriei, elementele relevante pot include conviețuirea, natura relației dintre părinți și interesul său pentru copil (*Keegan c. Irlandei*, §§ 42-45; *M.B. c. Marii Britanii* (dec.); *Nylund c. Finlandei* (dec.); *L. c. Olandei*, §§ 37-40; și *Shavdarov c. Bulgariei*, § 40).

300. Cu toate acestea, în general, coabitarea nu este o condiție *sine que non* pentru o viață de familie între părinți și copii (*Berrehab c. Olandei*, § 21).

301. Copiii adoptați și părinții lor adoptivi (*X c. Franței* (dec.); *X c. Belgiei și Olandei* (dec.); și *Pini și alții c. României*, §§ 139-140 și 143-148). O adopție legală și nefictivă poate constitui o „viață de familie”, chiar în absența conviețuirii sau a oricărei legături concrete între un copil adoptat și părinții adoptivi (*ibidem*, §§ 143-148).

302. Curtea poate recunoaște existența unei „vieți de familie” *de facto* între o familie și un copil aflat în plasament, ținând seama de timpul petrecut împreună, de calitatea relațiilor, precum și de rolul asumat de adult față de copil (*Moretti și Benedetti c. Italiei*, §§ 48-52).

303. Legăturile dintre copil și rudele apropiate, precum cele dintre bunici și nepoți, pentru că astfel de rude pot juca un rol considerabil în viața de familie (*Price c. Marii Britanii* (dec.), și *Bronda c. Italiei*, § 51).

304. Viața de familie nu se încheie atunci când se ia măsura plasamentului copilului (*Johansen c. Norvegiei*, § 52) sau dacă părinții divorțează (*Mustafa și Armağan Akın c. Turciei*, § 19).

305. În cazul imigrației, nu există viață de familie între părinți și copii adulți decât dacă aceștia pot prezenta elemente suplimentare de dependență, altele decât legăturile afective normale (*Kwakyee-Nti și Dufie c. Olandei* (dec.) și *Slivenko c. Letoniei* [GC], § 97). Totuși, aceste legături pot fi considerate în cadrul „vieții private” (*ibidem*, § 97). Curtea a admis într-o serie de cauze privind tinerii adulți care nu își întemeiaseră încă propriile familii că legăturile lor cu părinții și alți membri ai familiei lor imediate se consideră „viață de familie” (*Maslov c. Austriei* [GC], § 62).

Cu privire la cupluri

306. Noțiunea de „familie” vizată de art. 8 nu se limitează doar la relațiile bazate pe căsătorie, ci poate îngloba alte legături de „familie” *de facto*, atunci când părțile conviețuiesc în afara oricărei legături maritale (*Johnston și alții c. Irlandei*, § 56).

307. Chiar și în absența conviețuirii, pot exista suficiente legături care să constituie o viață de familie (*Kroon și alții c. Olandei*, § 30).

308. Căsătoriile care nu sunt recunoscute potrivit legislației naționale nu sunt un impediment pentru viața familială (*Abdulaziz, Cabales și Balkandali c. Marii Britanii*, § 63). Un cuplu care a încheiat o căsătorie pur religioasă și nerecunoscută de legea națională ar putea intra în domeniul de aplicare a noțiunii de „viață familială” în sensul articolului 8. Oricum, articolul 8 nu poate fi interpretat ca instituind o obligație pentru state de a recunoaște mariajele religioase, de exemplu în raport cu drepturile succesorilor și pensiile supraviețuitorilor (*Şerife Yiğit c. Turciei* [GC], §§ 97-98 și 102).

309. Logodna nu creează în sine o viață de familie (*Wakefield c. Marii Britanii* (dec.)).

310. Cuplurile de homosexuali care au o legătură stabilă intră sub incidența noțiunii de „viață de familie”, cu același titlu ca și relația unui cuplu de sex opus (*Schalk și Kopf c. Austriei*, §§ 92-94, și *P.B. și J.S. c. Austriei*, § 30).

Cu privire la alte relații

311. Viața de familie poate exista și între frați și surori (*Moustaquim c. Belgiei*, § 36, și *Mustafa și Armağan Akin c. Turciei*, § 19) și între mătuși / unchi și nepoate / nepoți (*Boyle c. Marii Britanii*, §§ 41-47). Cu toate acestea, conform abordării tradiționale, relațiile strânse în afara „vieții de familie” intră, de obicei, în sfera „vieții private” (*Znamenskaya c. Rusiei*, § 27).

Interese materiale

312. „Viața de familie” nu include doar relații cu caracter social, moral sau cultural, ci și interese materiale, după cum arată în special obligațiile alimentare și locul atribuit rezervei succesoriale în ordinea juridică internă a majorității statelor contractante. Prin urmare, Curtea a recunoscut că drepturile succesoriale între copii și părinți, precum și între nepoți și bunici, sunt atât de strâns legate de viața de familie încât intră sub cadrul art. 8 (*Marckx c. Belgiei*, § 52, și *Pla și Puncernau c. Andorei*, § 26). Art. 8 nu impune, totuși, ca un copil să aibă dreptul de a fi recunoscut, în scopuri succesoriale, ca moștenitor al unei persoane decedate (*Haas c. Olandei*, § 43).

313. Curtea a recunoscut că oferirea ajutoarelor bănești pentru familii permite Statului să „demonstreze respectul său față de viața de familie” în sensul articolului 8 din Convenție și intră, deci, în sfera de aplicare a prevederilor art.8 (*Fawsie c. Greciei*, § 28).

314. Noțiunea de „viață de familie” nu se aplică unei acțiuni în despăgubire împotriva unui terț, ulterioară decesului logodnicei reclamantului (*Hofmann c. Germaniei* (dec.)).

4. Conceptele de „domiciliu” și „corespondență”

Articolul 8 – Dreptul la respectarea vieții private și de familie

“1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului și a corespondenței sale.

2. Nu este admisă ingerința unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât dacă aceasta este prevăzută de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și a libertăților altora.”

(a) Sfera de aplicare a art. 8

315. Deși art. 8 vizează protejarea a patru domenii ale autonomiei personale – viața privată, viața de familie, domiciliul și corespondența – aceste domenii nu se exclud reciproc, iar o măsură poate constitui, simultan, o ingerință în dreptul la respectarea vieții private și de familie și în dreptul la respectarea domiciliului sau a corespondenței (*Menteş și alții c. Turciei*, § 73; *Klass și alții c. Germaniei*, § 41; *López Ostra c. Spaniei*, § 51; și *Margareta și Roger Andersson c. Suediei*, § 72).

(b) Întinderea noțiunii de „domiciliu”

316. Noțiunea de domiciliu este un concept autonom, chiar dacă răspunsul la întrebarea de a ști dacă o anumită locuință reprezintă un „domiciliu” care intră sub protecția art. 8 § 1 depinde de circumstanțele de fapt, în special de existența unor legături suficiente și continue cu un anumit loc (*Prokopovich c. Rusiei*, § 36; *Gillow c. Marii Britanii*, § 46; și *McKay-Kopecka c. Poloniei* (dec.)). În plus, cuvântul „home”, care apare în versiunea engleză a art. 8, este un termen care nu are o interpretare strictă, având în vedere faptul că echivalentul francez „domicile” are o conotație mai largă (*Niemietz c. Germaniei*, § 30). Această noțiune:

- vizează ocuparea unei case care aparține altei persoane dacă aceasta are loc pe perioade lungi de timp în fiecare an (*Menteş și alții c. Turciei*, § 73). Nu este obligatoriu ca reclamantul să fie proprietarul „domiciliului” în sensul art. 8;
- nu se limitează la reședințele legal stabilite (*Buckley c. Marii Britanii*, § 54, și *Prokopovich c. Rusiei*, § 36);
- deci, se poate aplica unei locuințe sociale pe care reclamantul o ocupă în calitate de locatar, chiar dacă, conform dreptului intern, dreptul de folosire încetase (*McCann c. Marii Britanii*, § 46);
- nu se limitează la reședințele tradiționale și include astfel, printre altele, caravane și alte domiciliu mobile (*Buckley c. Marii Britanii* (Raportul Comisiei), § 64, și *Chapman c. Marii Britanii* [GC], §§ 71-74);
- se poate aplica și reședințelor secundare sau caselor de vacanță (*Demades c. Turciei*, §§ 32-34);
- se poate aplica și sediilor profesionale în absența unei distincții clare între birou și reședință privată sau între activități private și profesionale (*Niemietz c. Germaniei*, §§ 29-31);
- se aplică și sediului social, filialelor sau altor sedii profesionale ale unei societăți (*Société Colas Est și alții c. Franței*, § 41);
- nu se aplică intenției de construire a unei case pe un teren, nici faptului de a-și avea originea într-o anumită regiune (*Loizidou c. Turciei*, § 66);
- nu se aplică unei spălătorii, bun comun aflat în coproprietate, care are destinația unei utilizări ocazionale (*Chelu c. României*, § 45), unei cabine de artist (*Hartung c. Franței* (dec.)), sau terenurilor pe care proprietarii practică un sport sau celor pe care permit practicarea unui sport (de exemplu, vânătoarea, *Friend și alții c. Marii Britanii* (dec.), § 45).

Atunci când un reclamant pretinde că „domiciliul” său se află într-o locație pe care nu a ocupat-o niciodată sau doar rar sau pe care nu o mai ocupă de o perioadă considerabilă de timp, este posibil ca legăturile pe care le are cu acest loc să fie atât de neimportante încât nu mai pun probleme, sau cel puțin nu probleme distincte, din perspectiva art. 8 (a se vedea, de exemplu, *Andreou Papi c. Turciei*, § 54). Posibilitatea de a moșteni proprietatea asupra

acestui bun nu reprezintă o legătură suficient de concretă pentru a putea stabili existența unui „domiciliu” (*Demopoulos și alții c. Turciei* (dec.) [GC], §§ 136-137).

(c) Exemple de ingerințe

317. Printre posibilele ingerințe în dreptul la respectarea domiciliului, pot fi citate:

- distrugerea domiciliului (*Selçuk și Asker c. Turciei*, § 86);
- refuzul de a autoriza persoanele plecate să revină la domiciliu (*Cipru c. Turciei* [GC], §§ 165-177);
- perchezițiile (*Murray c. Marii Britanii*, § 88; *Chappell c. Marii Britanii*, §§ 50 și 51; și *Funke c. Franței*, § 48) și alte vizite la domiciliu, efectuate de poliție (*Evcen c. Olandei* (dec.), și *Kanthak c. Germaniei* (dec.));
- deciziile în materie de urbanism (*Buckley c. Marii Britanii*, § 60) și deciziile de expropriere (*Howard c. Marii Britanii* (dec.));
- problemele de mediu (*López Ostra c. Spaniei*, § 51; *Powell și Rayner c. Marii Britanii*, § 40; și *Deés c. Ungariei*, §§ 21-24);
- ascultările telefonice (a se vedea, *Klass și alții c. Germaniei*, § 41);
- lipsa de protecție a bunurilor personale care fac parte din domiciliu (*Novoseletskiy c. Ucrainei*).

318. Cu toate acestea, există măsuri care aduc atingere folosinței domiciliului, care trebuie examinate din perspectiva art. 1 din Protocolul nr. 1. Poate fi vorba, în special, de cauze clasice de expropriere (*Mehmet Salih și Abdulsamet Çakmak c. Turciei*, § 22; *Mutlu c. Turciei*, § 23) sau de anumite aspecte legate de contractele de închiriere, precum nivelul chiriilor (*Langborger c. Suediei*, § 39).

319. De asemenea, anumite măsuri care reprezintă o încălcare a art. 8 nu duc neapărat la constatarea unei încălcări a art. 1 din Protocolul nr. 1 (*Surugiu c. României*).

320. În ceea ce privește obligațiile pozitive, respectarea domiciliului poate presupune și adoptarea de către autoritățile publice a unor măsuri care vizează respectarea acestui drept, chiar și în relațiile dintre persoane, în special pentru a preveni violarea și ingerința în domiciliul reclamantului (*ibidem*, § 59 și trimiterile acolo prevăzute; *Novoseletskiy c. Ucrainei*, § 68).

(d) Sfera de aplicare a noțiunii de „corespondență”

321. Dreptul la respectarea corespondenței vizează protejarea caracterului confidențial al comunicațiilor private (*B.C. c. Elveției* (dec.)) și, ca atare, a fost interpretat ca aplicându-se următoarelor domenii:

- scrisori între persoane, inclusiv atunci când expeditorul sau destinatarul este un deținut (*Silver și alții c. Marii Britanii*, § 84, și *Mehmet Nuri Özen și alții c. Turciei*, § 41), inclusiv pachetele sechestrate de oficialitățile vamale (*X c. Marii Britanii* (dec.));
- convorbirile telefonice (*Klass și alții c. Germaniei*, §§ 21 și 41; *Malone c. Marii Britanii*, § 64; și *Margareta și Roger Andersson c. Suediei*, § 72), inclusiv informațiile care se referă la aceste convorbiri, în special data și durata lor, precum și numerele apelate (*P.G. și J.H. c. Marii Britanii*, § 42);
- mesajele prin pager (*Taylor-Sabori c. Marii Britanii*);

- formele mai vechi de comunicare electronică, precum telexul (*Christie c. Marii Britanii* (dec.));
- mesajele electronice (e-mail), ca și elementele obținute prin supravegherea utilizării Internetului de către o persoană (*Copland c. Marii Britanii*, §§ 41-42);
- un post de radio privat (*X și Y c. Belgiei* (dec.)), dar nu atunci când emite pe o frecvență publică și, deci, accesibilă altor persoane (*B.C. c. Elveției* (dec.));
- corespondența interceptată în cadrul activităților profesionale sau provenind din sedii profesionale (*Kopp c. Elveției*, § 50, și *Halford c. Marii Britanii*, §§ 44-46);
- datele electronice obținute cu ocazia percheziției efectuate la biroul unui avocat (*Wieser și Bicos Beteiligungen GmbH c. Austriei*, § 45).

322. Conținutul corespondenței nu are nicio incidență asupra chestiunii ingerinței (*A. c. Franței*, §§ 35-37, și *Frérot c. Franței*, § 54).

323. Nu există un principiu *de minimis* pentru existența unei ingerințe: este suficientă deschiderea unei singure scrisori (*Narinen c. Finlandei*, § 32).

324. Până în prezent, Curtea a acceptat să rețină obligațiile pozitive de mai jos în mod expres în cadrul corespondenței:

- obligația de a împiedica divulgarea conversațiilor private în domeniul public (*Craxi c. Italiei (nr. 2)*, §§ 68-76);
- obligația de a ajuta deținuții să scrie, asigurându-le cele necesare (*Cotlet c. României*, §§ 60-65)

5. Noțiunea de „bun”

Articolul 1 din Protocolul nr. 1 – Protecția proprietății

“1. Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale...”

(a) Bunuri protejate

325. Un reclamant nu poate pretinde existența unei încălcări a art. 1 din Protocolul nr. 1 decât în măsura în care hotărârile pe care le contestă se raportează la „bunurile” sale în sensul acestei dispoziții. Noțiunea de „bunuri” poate acoperi atât „bunurile actuale”, cât și valorile patrimoniale, inclusiv creanțele, în virtutea cărora reclamantul poate pretinde că are cel puțin o „speranță legitimă” de a beneficia efectiv de un drept de proprietate (*J.A. Pye (Oxford) Ltd și J.A. Pye (Oxford) Land Ltd c. Marii Britanii* [GC], § 61; *Maltzan și alții c. Germaniei* (dec.) [GC], § 74 (c); și *Kopecký c. Slovaciei* [GC], § 35 (c)).

O „speranță” este „legitimă” dacă aceasta este bazată fie pe o prevedere legală, fie pe un act juridic cu privire la interesul patrimonial respectiv (*Saghinadze și alții c. Georgiei*, § 103).

(b) Sfera de aplicare autonomă

326 Noțiunea de „bunuri” prevăzută în prima parte a art. 1 din Protocolul nr. 1 are o sferă de aplicare autonomă care nu se limitează la proprietatea bunurilor corporale și care este independentă în raport cu clasificările formale din dreptul intern: anumite drepturi și dobânzi care reprezintă active pot, de asemenea, fi considerate „drepturi de proprietate” și, deci, „bunuri” în sensul acestei dispoziții. Ceea ce contează este să se verifice dacă circumstanțele unei anumite cauze, considerate în ansamblu, pot fi interpretate ca făcându-l pe reclamant

titularul unui interes substanțial protejat de art. 1 din Protocolul nr. 1, (*Depalle c. Franței* [GC], § 62; *Anheuser-Busch Inc. c. Portugaliei* [GC], § 63; *Öneryıldız c. Turciei* [GC], § 124; *Broniowski c. Poloniei* [GC], § 129; *Beyeler c. Italiei* [GC], § 100; și *Iatridis c. Greciei* [GC], § 54).

În cazul bunurilor necorporale, Curtea a considerat, în special, chestiunea dacă situația juridică în cauză genera drepturi de natură financiară și dobânzi și avea, astfel, o valoare economică (*Paeffgen GmbH c. Germaniei* (dec.)).

(c) Bunuri actuale

327. Art. 1 din Protocolul nr. 1 se aplică doar bunurilor actuale (*Marckx c. Belgiei*, § 50, și *Anheuser-Busch Inc. c. Portugaliei* [GC], § 64). Acesta nu garantează dreptul de a dobândi bunuri (*Slivenko și alții c. Letoniei* (dec.) [GC], § 121, și *Kopecný c. Slovaciei* [GC], § 35 (b)).

328. O persoană care denunță o încălcare a dreptului la respectarea bunurilor sale trebuie, în primul rând, să demonstreze existența unui astfel de drept (*Pištárová c. Cehiei*, § 38; *Des Fours Walderode c. Cehiei* (dec.); și *Zhigalev c. Rusiei*, § 131).

329. Atunci când există o controversă cu privire la chestiunea dacă un reclamant are un interes patrimonial putând pretinde protecția art. 1 din Protocolul nr. 1, Curtea trebuie să definească situația juridică a persoanei în cauză (*J.A. Pye (Oxford) Ltd și J.A. Pye (Oxford) Land Ltd c. Marii Britanii* [GC], § 61).

(d) Creanțe

330. Atunci când interesul patrimonial în cauză îl constituie o creanță, acesta nu poate fi considerat „valoare patrimonială” decât atunci când are o bază suficientă în dreptul intern, de exemplu atunci când este confirmat de jurisprudența constantă a instanțelor (*Plechanow c. Poloniei*, § 83; *Vilho Eskelinen și alții c. Finlandei* [GC], § 94; *Anheuser-Busch Inc. c. Portugaliei* [GC], § 65; *Kopecný c. Slovaciei* [GC], § 52; și *Draon c. Franței* [GC], § 68).

331. O creanță recunoscută printr-o hotărâre judecătorească reprezintă un „bun” dacă este suficient de determinată pentru a fi exigibilă (*Stran Greek Refineries și Stratis Andreadis c. Greciei*, § 59, și *Burdov c. Rusiei*, § 40).

332. Jurisprudența Curții nu impune existența unei „contestații reale” sau a unei „pretenții justificate” ca un criteriu care să permită stabilirea existenței unei „speranțe legitime” protejate de art. 1 din Protocolul nr. 1 (*Kopecný c. Slovaciei* [GC], § 52, și *Vilho Eskelinen și alții c. Finlandei* [GC], § 94).

333. Nu se poate ajunge la concluzia că există o speranță legitimă atunci când există controverse cu privire la modul de interpretare și aplicare a dreptului intern și când argumentele prezentate de reclamant în această privință sunt respinse definitiv de instanțele naționale (*Anheuser-Busch Inc. c. Portugaliei* [GC], § 65, și *Kopecný c. Slovaciei* [GC], § 50).

(e) Restituirea bunurilor

334. Art. 1 din Protocolul nr. 1 nu poate fi interpretat ca impunând statelor contractante o obligație generală de restituire a bunurilor care le-au fost transferate înainte de ratificarea Convenției. De asemenea, art. 1 din Protocolul nr. 1 nu le impune statelor contractante nicio restricție cu privire la libertatea de a determina domeniul de aplicare a legislațiilor pe care le pot adopta în materie de restituire a bunurilor și de alegere a condițiilor în care acceptă să restituie un drept de proprietate persoanelor deposedate.

335. În special, statele contractante dispun de o marjă amplă de apreciere privind oportunitatea de a exclude anumite categorii de foști proprietari de la un astfel de drept de restituire. Acolo unde categorii de proprietari sunt astfel excluse, o cerere de restituire din

partea unei persoane care face parte din una dintre aceste categorii nu poate oferi baza unei „speranțe legitime” care să impună protecția art. 1 din Protocolul nr. 1.

336. În schimb, atunci când, după ratificarea Convenției, inclusiv a Protocolului nr. 1, un stat contractant adoptă o legislație care prevede restituirea totală sau parțială a bunurilor confiscate în temeiul unui regim anterior, o astfel de legislație poate fi considerată ca generând un nou drept de proprietate protejat de art. 1 din Protocolul nr. 1 pentru persoanele care îndeplinesc condițiile de restituire. Același principiu se poate aplica în ceea ce privește dispozitivele de restituire sau de despăgubire stabilite în temeiul unei legislații adoptate înainte de ratificarea Convenției, în cazul în care o astfel de legislație rămâne în vigoare după ratificarea Protocolului nr. 1 (*Maltzan și alții c. Germaniei* (dec.) [GC], § 74 (d), și *Kopecký c. Slovaciei* [GC], § 35 (d)).

337. Speranța de a i se recunoaște un drept de proprietate a cărui exercitare efectivă este imposibilă nu poate fi considerată un „bun” în sensul art. 1 din Protocolul nr. 1; de asemenea, nici o creanță condițională care se stinge prin neîndeplinirea condiției (*Malhous c. Cehiei* (dec.) [GC], și *Kopecký c. Slovaciei* [GC], § 35 (c)).

338. Convingerea că o lege anterior în vigoare va fi modificată în favoarea reclamantului nu poate fi considerată o formă de speranță legitimă din perspectiva art. 1 din Protocolul nr. 1. Există o diferență între o simplă speranță, oricât de evidentă ar fi, și o speranță legitimă, care trebuie să fie mai concretă și să se bazeze pe o dispoziție legală sau un act juridic, precum o hotărâre judecătorească (*Gratzinger și Gratzingerova c. Cehiei* (dec.) [GC], § 73, și *Maltzan și alții c. Germaniei* (dec.) [GC], § 112).

(f) Venituri viitoare

339. Veniturile viitoare nu reprezintă „bunuri” decât atunci când au fost obținute sau când există o creanță care poate fi apărută în justiție (*Ian Edgar (Liverpool) Ltd c. Marii Britanii* (dec.); *Wendenburg c. Germaniei* (dec.); *Levänen și alții c. Finlandei* (dec.); și *Anheuser-Busch Inc. c. Portugaliei* [GC], § 64).

(g) Clientela

340. Art. 1 din Protocolul nr. 1 se aplică profesiilor liberale și clienților acestora, deoarece este vorba de entități cu o anumită valoare. Având, în multe privințe, caracteristicile unui drept privat, acestea se analizează ca o valoare patrimonială, deci ca un bun în sensul primei teze a art. 1 din Protocolul nr. 1 (*Lederer c. Germaniei* (dec.); *Buzescu c. României*, § 81; *Wendenburg și alții c. Germaniei* (dec.); *Olbertz c. Germaniei* (dec.); *Döring c. Germaniei* (dec.); și *Van Marle și alții c. Olandei*, § 41).

(h) Licențele de desfășurare a unei activități comerciale

341. O licență pentru desfășurarea unei activități comerciale reprezintă un bun; retragerea acesteia se analizează ca o atingere adusă dreptului la respectarea bunurilor, astfel cum este garantat de art. 1 din Protocolul nr. 1 (*Megadat.com SRL c. Moldovei*, §§ 62-63; *Bimer S.A. c. Moldovei*, § 49; *Rosenzweig și Bonded Warehouses Ltd c. Poloniei*, § 49; *Capital Bank AD c. Bulgariei*, § 130; și *Tre Traktörer Aktiebolag c. Suediei*, § 53).

(i) Inflația

342. Art. 1 din Protocolul nr. 1 nu creează o obligație generală pentru state de a menține, printr-o indexare sistematică a economiilor, puterea de cumpărare a sumelor depuse la organismele financiare (*Rudzińska c. Poloniei* (dec.); *Gayduk și alții c. Ucrainei* (dec.); și *Ryabykh c. Rusiei*, § 63).

În plus, acesta nu obligă statul nici să mențină valoarea creanțelor sau să aplice creanțelor private o rată a dobânzii care să țină seama de inflație (*Todorov c. Bulgaria* (dec.)).

(j) Proprietatea intelectuală

343. Art. 1 din Protocolul nr. 1 se aplică proprietății intelectuale ca atare (*Anheuser-Busch Inc. c. Portugalia* [GC], § 72).

344. De asemenea, acesta se aplică unei cereri de înregistrare a unei mărci (*ibidem*, § 78).

(k) Acțiunile

345. Acțiunile care au valoare economică pot fi considerate bunuri (*Olczak c. Polonia* (dec.), § 60, și *Sovtransavto Holding c. Ucraina*, § 91).

(l) Prestațiile de securitate socială

346. Nimic nu justifică distincția între prestațiile contributive și cele non-contributive din punctul de vedere al aplicabilității art. 1 din Protocolul nr. 1.

347. Dacă art. 1 din Protocolul nr. 1 nu presupune dreptul de a obține prestații sociale, indiferent de tipul lor, atunci când un stat contractant adoptă o legislație care prevede acordarea automată a unei prestații sociale – fie că acordarea acestei prestații depinde sau nu de plata prealabilă a contribuțiilor – respectiva legislație trebuie considerată ca dând naștere unui interes patrimonial care intră în domeniul de aplicare al art. 1 din Protocolul nr. 1 în ceea ce privește persoanele care îndeplinesc condițiile prevăzute de lege (*Stec și alții c. Mării Britanii* (dec.) [GC], §§ 53-55; *Andrejeva c. Letoniei* [GC], § 77; și *Moskal c. Poloniei*, § 38).

III. TEMEIURILE DE INADMISIBILITATE LEGATE DE EXAMINAREA ÎN FOND

A. Vădit nefondată

Articolul 35 § (a) – Condiții de admisibilitate

“3. Curtea declară inadmisibilă orice cerere individuală introdusă în virtutea Articolului 34, atunci când ea consideră că:

(a) ea este incompatibilă cu dispozițiile Convenției sau ale Protocoalelor sale, în mod vădit nefondată, sau abuzivă; ...”

1. Introducere generală

348. Chiar dacă o cerere este compatibilă cu Convenția și toate condițiile formale de admisibilitate au fost îndeplinite, Curtea poate, totuși, să o declare inadmisibilă pentru motive ce țin de examinarea fondului. Printre aceste motive, ipoteza cea mai des întâlnită este respingerea cererii pentru lipsa vădită de fundament. Este adevărat că folosirea termenului de „vădit” în art. 35 § 3 lit. a) poate genera confuzii: înțeles în sens literal, s-ar putea crede că acest motiv de inadmisibilitate se aplică doar cererilor al căror caracter fantezist și neîntemeiat este imediat evident pentru orice cititor obișnuit. Cu toate acestea, din jurisprudența constantă și foarte bogată a organelor Convenției (adică a Curții și, înainte de 1 noiembrie 1998, a Comisiei Europene a Drepturilor Omului) reiese că acest termen trebuie să facă obiectul unei

interpretări mai vaste, în sensul rezultatului definitiv al cauzei. În adevăr, este „vădit nefondată” orice cerere care, în urma unei examinări preliminare a conținutului său material, nu indică nicio încălcare a drepturilor garantate de Convenție, astfel încât aceasta să poată fi declarată inadmisibilă din start, fără a trece la stadiul formal al examinării fondului cauzei (care duce în mod normal la pronunțarea unei hotărâri).

349. Faptul că, pentru a stabili o lipsă vădită de fundament, Curtea are uneori nevoie să obțină observații din partea părților și să recurgă la un raționament lung și minuțios în decizia sa, nu schimbă nimic din caracterul „vădit” nefondat al cererii (*Mentzen c. Letoniei* (dec.)).

350. Majoritatea absolută a cererilor vădit nefondate sunt declarate inadmisibile *de plano* de către un judecător unic sau de un comitet format din trei judecători (art. 27 și 28 din Convenție). Totuși, anumite cereri de acest tip sunt examinate de camere sau chiar – în cazuri excepționale – de Marea Cameră (*Gratzinger și Gratzingerova c. Cehiei* (dec.) [GC], și *Demopoulos și alții c. Turciei* [GC] (dec.)).

351. Atunci când se vorbește despre o cerere „vădit nefondată” poate fi vorba fie despre o cerere în ansamblu, fie despre un anumit capăt de cerere formulat în cadrul mai larg al unei cauze. Astfel, în anumite cazuri, o parte a cererii poate fi respinsă ca fiind de competența unei instanțe de gradul 4 de jurisdicție, în timp ce restul cererii poate fi declarat admisibil și poate duce chiar la constatarea încălcării Convenției. Prin urmare, trebuie să vorbim mai exact de „capete de cerere vădit nefondate”.

352. Pentru a înțelege sensul și întinderea noțiunii de „lipsă vădită de fundament”, trebuie reamintit că unul dintre principiile fundamentale care susțin întregul sistem al Convenției este cel al subsidiarității. În contextul deosebit al Curții Europene a Drepturilor Omului, aceasta înseamnă că sarcina de asigurare a respectării drepturilor consacrate de Convenție, aplicarea și sancționarea lor revine, în primul rând, autorităților statelor contractante, nu Curții. Aceasta din urmă poate interveni doar în cazul în care autoritățile naționale nu își îndeplinesc această sarcină (*Scordino c. Italiei (nr. 1)* [GC], § 140). Prin urmare, este preferabil ca investigațiile cu privire la faptele cauzei și examinarea chestiunilor pe care le ridică să fie făcute, în măsura posibilului, la nivel național, pentru ca autoritățile interne, care, fiind în contact direct și permanent cu forțele vii ale țării lor, sunt mai bine plasate pentru a face acest lucru, să ia măsuri pentru remedierea pretinselor încălcări ale Convenției (*Varnava și alții c. Turciei* [GC], § 164).

353. Capetele de cerere vădit nefondate pot fi grupate în patru categorii distincte: capete de cerere tip „instanță de gradul patru de jurisdicție”, capete de cerere cu privire la care există o lipsă aparentă sau evidentă de încălcare, capete de cerere nesusținute și, în sfârșit, capete de cerere confuze și fanteziste.

2. „Instanță de gradul patru de jurisdicție”⁶

354. O categorie deosebită de capete de cerere formulate în fața Curții sunt în general numite „capete de cerere tip instanță de gradul patru de jurisdicție”. Acest termen – care nu apare în textul Convenției și care a fost introdus de jurisprudența organelor Convenției (*Kemmache c. Franței (nr. 3)*, § 44) – este într-o oarecare măsură paradoxal, deoarece insistă asupra a ceea ce nu este Curtea: aceasta nu este o instanță de apel, de casare sau de revizuire în raport cu instanțele statelor părți la Convenție și nu poate reexamina cauza în același mod în care ar face-o instanța națională supremă. Astfel, cauzele de tip instanță de gradul patru de jurisdicție provin dintr-o concepție eronată, din partea reclamantilor, cu privire la rolul Curții și la natura mecanismului judiciar instituit de Convenție.

355. În adevăr, în ciuda particularităților sale, Convenția rămâne un tratat internațional care se supune aceluiași reguli ca și celelalte tratate interstatuale, în special cele ale Convenției

6. Actualizată la 13 septembrie 2010.

de la Viena cu privire la dreptul tratatelor (*Demir și Baykara c. Turciei* [GC], § 65). Prin urmare, Curtea nu poate depăși limitele competențelor generale pe care statele contractante, prin voința lor suverană, i le-au delegat. Or, aceste limite sunt definite de art. 19 din Convenție, care dispune:

„Pentru a asigura respectarea angajamentelor ce decurg pentru înaltele părți contractante din prezenta Convenție și din protocoalele sale, se înființează o Curte europeană a Drepturilor Omului ...”

356. Prin urmare, competența Curții se limitează la controlul respectării, de către statele contractante, a angajamentelor în materie de drepturile omului, angajamente asumate prin aderarea la Convenție (și la protocoalele sale). În plus, neavând puterea de a interveni direct în sistemele juridice ale statelor contractante, ea trebuie să respecte autonomia acestor sisteme juridice. Aceasta înseamnă că, de regulă, Curtea nu este competentă să se pronunțe cu privire la erorile de fapt sau de drept pretins comise de o instanță internă, cu excepția cazului și în măsura în care acestea au adus atingere drepturilor și libertăților garantate de Convenție. Curtea nu poate examina ea însăși elementele de fapt sau de drept care au condus o instanță națională la adoptarea unei anumite decizii, și nu a alteia; în caz contrar, aceasta s-ar erija în judecător de gradul trei sau patru de jurisdicție și ar încălca limitele misiunii sale (*García Ruiz c. Spaniei* [GC], § 28, și *Perlala c. Greciei*, § 25).

357. Având în vedere cele de mai sus, ca regulă generală, Curtea nu poate contesta următoarele constatări și concluzii la care au ajuns instanțele naționale:

- stabilirea faptelor cauzei;
- interpretarea și aplicarea dreptului intern;
- admisibilitatea și aprecierea probelor la proces;
- echitatea substanțială a rezultatului unui litigiu civil;
- vinovăția sau nevinovăția a unui acuzat într-o cauză penală.

358. Singura situație în care Curtea poate, în mod excepțional, să conteste aceste constatări și concluzii, este aceea în care acestea au un caracter arbitrar flagrant și evident, contrar justiției și bunului simț și atrag, prin acesta, o încălcare a Convenției (*Sisojeva și alții c. Letoniei* (radiere de pe rol) [GC], § 89).

359. Un capăt de cerere tip instanță de gradul patru de jurisdicție poate fi formulat cu privire la orice dispoziție materială a Convenției și indiferent de domeniul de drept în care se încadrează litigiul la nivel național. Doctrina referitoare la instanța de gradul patru de jurisdicție se aplică, printre altele, în cauze:

- civile (*García Ruiz c. Spaniei* [GC], § 28, și *Pla și Puncernau c. Andorra*, § 26);
- penale (*Perlala c. Greciei*, § 25, și *Khan c. Marii Britanii*, § 34);
- fiscale (*Dukmedjian c. Franței*, § 71);
- sociale (*Marion c. Franței*, § 22);
- administrative (*Agathos și alții c. Greciei*, § 26);
- electorale (*Ādamsons c. Letoniei*, § 118);
- în ceea ce privește intrarea, șederea și îndepărtarea străinilor (*Sisojeva și alții c. Letoniei* (radiere de pe rol) [GC]).

360. Cu toate acestea, capete de cerere tip instanță de gradul patru de jurisdicție sunt cel mai adesea formulate în temeiul art. 6 § 1 din Convenție privind dreptul la un „proces echitabil” în materie civilă și penală. Trebuie reținut – deoarece aici se află sursa a numeroase neînțelegeri din partea reclamantilor – că „echitatea” dorită de art. 6 § 1 nu este echitatea

„substanțială”, noțiune care se află la limita dintre drept și etică și pe care doar judecătorul de fond o poate aplica. Art. 6 § 1 nu garantează decât echitatea „procedurală”, care, în plan practic, se traduce printr-o procedură contradictorie, în cursul căreia părțile sunt ascultate și plasate pe o poziție de egalitate în fața judecătorului (*Star Cate Epilekta Gevmata și alții c. Greciei* (dec.)).

361. Prin urmare, atunci când un capăt de cerere tip instanță de gradul patru de jurisdicție este formulat în temeiul art. 6 § 1 din Convenție, Curtea îl respinge, constatând că reclamantul a beneficiat de o procedură contradictorie, că a putut, în diferitele etape ale acesteia, să prezinte argumentele și probele pe care le considera relevante pentru apărarea cauzei sale, că a putut contesta efectiv argumentele și probele prezentate de partea adversă, că toate argumentele sale obiectiv relevante pentru soluționarea litigiului au fost audiate și examinate de instanță în mod corespunzător, că decizia în litigiu este amplu motivată, atât în fapt, cât și în drept, și că, în consecință, procedura considerată în ansamblul său a fost echitabilă (*García Ruiz c. Spaniei* [GC], și *Khan c. Marii Britanii*).

3. Lipsa aparentă sau evidentă a încălcării

362. De asemenea, există o lipsă vădită de fundament în cazul în care capătul de cerere al reclamantului care îndeplinește toate condițiile formale de admisibilitate, care este compatibil cu Convenția și care nu este un capăt de cerere tip instanță de gradul patru de jurisdicție, nu indică, totuși, nicio încălcare a drepturilor garantate de Convenție. Într-o astfel de situație, demersul Curții constă în a examina fondul capătului de cerere, în a stabili că nu există nicio încălcare și în a declara acest capăt de cerere inadmisibil fără a fi nevoie să meargă mai departe. Pot fi identificate trei tipuri de capete de cerere care necesită un astfel de demers.

(a) Nicio aparență de arbitrar sau inequită

363. Conform principiului subsidiarității autoritățile naționale trebuie să asigure, în primul rând, respectarea drepturilor fundamentale consacrate de Convenție. În consecință, ca regulă generală, stabilirea faptelor cauzei și interpretarea dreptului intern intră doar sub incidența competenței instanțelor și a altor autorități naționale, ale căror constatări și concluzii în aceste domenii se impun Curții. Totuși, conform principiului caracterului efectiv al drepturilor, inerent întregului sistem al Convenției, Curtea poate și trebuie să se asigure că procesul decizional care a condus la actul denunțat de reclamant a fost echitabil și lipsit de un caracter arbitrar (procesul decizional vizat aici poate fi administrativ sau judiciar, sau ambele, după caz).

364. În consecință, Curtea poate declara vădit nefondat un capăt de cerere care a fost examinat în esență de instanțele naționale competente în cursul unei proceduri care îndeplinește, *a priori*, următoarele condiții (și în absența unor elemente care pot dovedi contrariul):

- procedura s-a desfășurat în fața organelor abilitate în acest scop de dispozițiile dreptului național;
- procedura s-a desfășurat conform dispozițiilor procedurale din dreptul național;
- partea interesată și-a putut prezenta argumentele și elementele de probă, care au fost ascultate corespunzător de autoritatea în cauză;
- organele competente au examinat și luat în considerare toate elementele de fapt și de drept care sunt obiectiv relevante pentru soluționarea echitabilă a cauzei;
- procedura s-a finalizat printr-o decizie suficient motivată.

(b) Nicio aparență de disproporție între scopuri și mijloace

365. Atunci când dreptul invocat în temeiul Convenției nu este absolut și impune limitări explicite (indicate expres în Convenție) sau implicite (definite de jurisprudența Curții), Curtea este adesea pusă în situația de a analiza proporționalitatea ingerinței denunțate.

366. Printre dispozițiile care enunță în mod explicit restricțiile autorizate, trebuie să identificăm un subgrup specific alcătuit din patru articole: art. 8 (Dreptul la respectarea vieții private și de familie), art. 9 (Libertatea de gândire, de conștiință și de religie), art. 10 (Libertatea de exprimare), art. 11 (Libertatea de întrunire și de asociere). Toate aceste articole au aceeași structură: paragraful 1 enunță dreptul fundamental în cauză, în timp ce paragraful 2 prevede condițiile în care statul poate restrânge exercitarea acestui drept. Textele celor două paragrafe nu sunt complet identice, dar au aceeași structură. De exemplu, în ceea ce privește dreptul la respectarea vieții private și de familie, art. 8 § 2 prevede:

„Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirii faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora.”

Și art. 2 din Protocolul nr. 4 (Libertatea de circulație) aparține acestei categorii de dispoziții, deoarece paragraful 3 este redactat în același mod.

367. Atunci când trebuie să examineze ingerința autorităților publice în exercitarea unuia dintre drepturile menționate anterior, Curtea efectuează întotdeauna o analiză în trei timpi. Dacă a existat într-adevăr o „ingerință” din partea statului (și aceasta este o întrebare preliminară distinctă, ce trebuie soluționată, deoarece răspunsul nu este întotdeauna evident), Curtea încearcă să răspundă la trei întrebări consecutive:

- Este ingerința prevăzută de o „lege” suficient de accesibilă și previzibilă?
- În cazul unui răspuns afirmativ, urmărește ingerința cel puțin unul dintre „scopurile legitime” enumerate exhaustiv (și al căror registru variază ușor în funcție de articol)?
- În cazul unui răspuns afirmativ, este ingerința „necesară într-o societate democratică” pentru atingerea scopului legitim urmărit? Cu alte cuvinte, există un raport de proporționalitate între acest scop și restricțiile în cauză?

368. Doar în cazul unui răspuns afirmativ la fiecare dintre aceste trei întrebări, ingerința este considerată conformă Convenției, în timp ce un răspuns negativ atrage constatarea încălcării. Examinând ultima dintre aceste trei întrebări, Curtea trebuie să țină seama de marja de apreciere de care dispune statul și a cărei sferă de aplicare variază sensibil în funcție de circumstanțe, de natura dreptului protejat și de cea a ingerinței (*Stoll c. Elveției* [GC], § 105; *Demir și Baykara c. Turciei* [GC], § 119; *S. și Marper c. Marii Britanii* [GC], § 102; și *Mentzen c. Letoniei* (dec.)).

369. Aceeași schemă se aplică nu doar articolelor menționate anterior, ci și majorității celorlalte dispoziții ale Convenției – inclusiv atunci când este vorba de limitări implicite, care nu sunt înscrise în textul articolului în cauză. De exemplu, dreptul de acces la o instanță, recunoscut de art. 6 § 1 din Convenție, nu este absolut: admite limitări implicite, deoarece, prin natura sa, impune chiar o reglementare din partea statului. Statele contractante se bucură, în domeniu, de o anumită marjă de apreciere. În schimb, Curtea trebuie să se pronunțe în ultimă instanță cu privire la respectarea cerințelor Convenției; aceasta trebuie să verifice dacă limitările aplicate nu restrâng accesul oferit persoanei într-un mod sau la un astfel de nivel încât să se aducă atingere dreptului chiar în esența sa. În plus, o astfel de limitare a dreptului de acces la o instanță nu este conformă art. 6 § 1 decât dacă vizează un scop legitim și dacă

există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit (*Cudak c. Lituania* [GC], § 55).

370. Dacă, la o examinare preliminară a cererii, Curtea este convinsă că toate condițiile prezentate anterior au fost îndeplinite și că, având în vedere toate circumstanțele relevante ale cauzei, nu există o disproporție evidentă între scopurile urmărite prin ingerința statului și mijloacele utilizate, aceasta declară capătul de cerere inadmisibil pentru lipsă vădită de fundament. Motivarea deciziei de inadmisibilitate este în acest caz identică sau similară celei pe care Curtea ar adopta-o într-o hotărâre care se finalizează cu o concluzie de neîncălcare pe fond (*Mentzen c. Letoniei* (dec.)).

(c) *Alte chestiuni de fond relativ simple*

371. Chiar și în afara situațiilor descrise anterior, Curtea declară un capăt de cerere vădit nefondat dacă este convinsă că, din motive de fond, nu există nicio încălcare a dispoziției invocate din Convenție. Aceasta are loc doar în două situații:

- atunci când există o jurisprudență constantă și abundentă a Curții, formulată în cauze identice sau similare și care permite stabilirea unei neîncălcări a Convenției în speță (*Galev și alții c. Bulgariei* (dec.));
- chiar și în absența unei jurisprudențe care abordează chestiunea ridicată în mod direct și precis, elementele de jurisprudență existente permit stabilirea faptului că nu există nicio încălcare a Convenției (*Hartung c. Franței* (dec.)).

372. În cele două cazuri citate, Curtea poate fi adusă în situația de a examina îndelung și minuțios faptele cauzei și toate celelalte elemente de fapt relevante (*Collins și Akaziebie c. Suediei* (dec.)).

4. *Capete de cerere nesustținute: lipsa probelor*

373. Procedura în fața Curții are un caracter contradictoriu. Astfel, părțile – adică reclamantul și guvernul pârât – trebuie să își susțină argumentele atât în fapt (furnizând Curții elementele factuale de probă necesare), cât și în drept (explicând de ce, în opinia lor, dispoziția invocată din Convenție a fost sau nu încălcată).

374. În măsura în care este relevant în speță, art. 47 din regulamentul Curții, care reglementează conținutul cererilor individuale, prevede că:

„1. Orice cerere depusă în temeiul art. 34 din Convenție este prezentată pe un formular furnizat de grefă, cu excepția cazului în care președintele secției respective decide altfel. Formularul indică:

...

d) o prezentare succintă a faptelor;

o prezentare succintă a pretensei sau pretenzelor încălcări ale Convenției și a argumentelor relevante;

...

g) obiectul cererii; și este însoțit:

h) de copii ale tuturor documentelor relevante și, în special, de hotărâri judecătorești sau altele, privind obiectul cererii.

...

4. În cazul nerespectării obligațiilor enumerate (la § 1 ... din prezentul articol, cererea poate să nu fie examinată de Curte.”

375. În plus, conform art. 44C § 1 din regulamentul Curții,
 „Atunci când o parte nu prezintă probele sau informațiile solicitate de Curte sau nu divulgă din proprie inițiativă informații relevante, sau atunci când dă dovadă, în alt fel, de lipsă de participare efectivă la procedură, Curtea poate trage, din acest comportament, concluziile pe care le consideră potrivite.”

376. Atunci când condițiile citate anterior nu sunt îndeplinite, Curtea declară cererea inadmisibilă pentru lipsă vădită de fundament. În special, aceasta se poate întâmpla în următoarele situații:

- atunci când reclamantul se limitează la a cita una sau mai multe dispoziții ale Convenției, fără a explica modul în care acestea au fost încălcate, cu excepția cazului în care acest lucru este evident având în vedere faptele cauzei (*Trofimchuk c. Ucrainei* (dec.), și *Baillard c. Franței* (dec.));
- atunci când reclamantul omite sau refuză să prezinte probe documentare în sprijinul afirmațiilor sale (este vorba, în special, de decizii ale instanțelor și ale altor autorități naționale), cu excepția existenței unor situații excepționale, independente de voința sa și care îl împiedică să facă acest lucru (de exemplu, atunci când administrația penitenciarului refuză să transmită Curții documente din dosarul unui deținut).

5. Capete de cerere confuze sau fanteziste

377. Curtea respinge ca vădit nefondate capetele de cerere care sunt atât de confuze încât acesteia îi este obiectiv imposibil să înțeleagă faptele pe care reclamantul le denunță și doleanțele pe care dorește să i le adreseze. Același lucru este valabil și pentru capetele de cerere fanteziste, adică pentru cele care vizează fapte obiectiv imposibile, vădit inventate sau vădit contrare bunului simț. În astfel de cazuri, lipsa oricărei încălcări a Convenției este evidentă pentru orice observator obișnuit, chiar lipsit de pregătire juridică.

B. Prejudiciu nesemnificativ

Articolul 35 § (b) – Condiții de admisibilitate

“3. Curtea declară inadmisibilă orice cerere individuală introdusă în virtutea Articolului 34, atunci când ea consideră că:

...

(b) reclamantul nu a suferit niciun prejudiciu important, cu excepția cazului în care respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție și protocoalele sale impune o examinare a fondului cererii, și cu condiția de a nu respinge din acest motiv nici o cauză care nu a fost examinată corespunzător de o instanță națională.”

1. Contextul adoptării noului criteriu

378. Odată cu intrarea în vigoare a Protocolului nr. 14, la 1 iunie 2010, un nou criteriu de admisibilitate s-a adăugat criteriilor prevăzute la art. 35. Conform art. 20 din Protocol, noua dispoziție se aplică tuturor cererilor pendinte în fața Curții, cu excepția celor declarate admisibile înainte de intrarea în vigoare a protocolului. Până în prezent, Curtea a aplicat noul criteriu în nouă decizii cu privire la admisibilitate (*Ionescu c. României* (dec.), §§ 28-41; *Korolev c. Rusiei* (dec.); *Vasilchenko c. Rusiei*, §§ 49-51; *Rinck c. Franței* (dec.); *Holub c.*

Cehiei (dec.); *Bratři Zátkové, A.S. c. Cehiei* (dec.); *Gaftoniuc c. României* (dec.); *Matoušek c. Cehiei* (dec.); și *Čavajda c. Cehiei* (dec.)).

Mai mult, în două hotărâri, Curtea respins excepția de inadmisibilitate ridicată de Guvern în temeiul acestui nou criteriu (*Gaglione și alții c. Italiei*, §§ 14-19, și *Sancho Cruz și alte 14 cauze privind reforma agrară c. Portugaliei*, §§ 22-36).

Introducerea acestui nou criteriu a fost considerată necesară având în vedere volumul de lucru mereu crescând al Curții. Acesta îi acordă un instrument suplimentar, care ar trebui să îi permită să se concentreze pe cauzele care justifică o examinare pe fond. Cu alte cuvinte, acesta îi permite Curții să respingă cauzele considerate „minore” în temeiul principiului conform căruia judecătorii nu ar trebui să examineze astfel de cauze („*de minimis non curat praetor*”).

379. Chiar dacă nu a fost înscrisă în mod formal în textul Convenției pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale înainte de 1 iunie 2010, noțiunea „*de minimis*” a fost cel puțin invocată în numeroase opinii disidente ale membrilor Comisiei (a se vedea *Eyoum-Priso c. Franței* (dec.); *H.F. K.-F. c. Germaniei* (dec.); și *Lechesne c. Franței* (dec.)) și a Curții (a se vedea de exemplu *Dudgeon c. Marii Britanii*; *O'Halloran și Francis c. Marii Britanii* [GC]; și *Micallef c. Maltei* [GC]), precum și de guverne în observațiile prezentate Curții (a se vedea, de exemplu, *Koumoutsea și alții c. Greciei* (dec.)).

2. Obiect

380. Art. 35 § 3 lit. b) include trei elemente distincte. În primul rând, acesta enunță criteriul de admisibilitate în sine: Curtea poate declara inadmisibilă orice cerere individuală atunci când consideră că reclamantul nu a suferit niciun prejudiciu important. Urmează apoi două clauze de salvagardare. În primul rând, Curtea nu poate declara inadmisibilă o cerere dacă respectarea drepturilor omului impune o examinare pe fond. În al doilea rând, aceasta nu poate respinge, în baza acestui nou criteriu, o cauză care nu a fost examinată în mod corespunzător de o instanță internă.

381. Curtea este singura instanță competentă să interpreteze noul criteriu și să decidă asupra aplicabilității acestuia. Timp de doi ani de la intrarea în vigoare a protocolului, aplicarea acestui nou criteriu de admisibilitate va fi rezervată camerelor și Marii Camere (art. 20 § 2 din Protocolul nr. 14), care vor stabili principii jurisprudențiale clare cu privire la funcționarea noului criteriu în cazuri concrete.

3. Cu privire la chestiunea dacă reclamantul a suferit un prejudiciu important

382. Expresia „prejudiciu important” poate și trebuie să facă obiectul unei interpretări prin care se stabilesc criterii obiective prin intermediul dezvoltării progresive a jurisprudenței Curții. Aceasta îi acordă Curții o anumită flexibilitate în plus față de cea de care beneficiază deja prin efectul criteriilor de admisibilitate existente (a se vedea Raportul explicativ care însoțește Protocolul nr. 14, STCE nr. 194, §§ 78 și 80 („Raportul explicativ”). Noul criteriu se bazează pe ideea că încălcarea unui drept, indiferent de realitatea sa din punct de vedere pur juridic, trebuie să atingă un nivel minim de gravitate pentru a justifica examinarea sa de către o instanță internațională (*Korolev c. Rusiei* (dec.)).

383. Formularea criteriului ține seama de prejudiciul deja suferit de reclamant la nivel național. Printre factorii care pot fi luați în considerare se numără, dar nu în mod exclusiv, impactul financiar pentru reclamant (a se vedea *Bock c. Germaniei* (dec), pentru un exemplu recent al unei cauze inadmisibile ca urmare a caracterului minim al sumei în cauză). În cauza *Ionescu c. României*, Curtea a concluzionat că prejudiciul financiar suferit de reclamant nu era important. În fapt, prejudiciul se ridica la 90 EUR și nimic nu indica faptul că pierderea

acestei sume ar fi avut urmări importante asupra vieții personale a reclamantului. În decizia pronunțată în cauza *Korolev c. Rusiei* (dec.), Curtea nu a identificat niciun motiv imperios de ordin public care să justifice examinarea cauzei pe fond. În speța *Vasilchenko c. Rusiei*, reclamantul s-a plâns de neexecutarea unei decizii prin care i se acorda suma de 12 euro. În cauza *Rinck c. Franței* (dec.), în care suma în litigiu reprezenta 150 euro, plus 22 euro de cheltuieli de procedura, Curtea a estimat că nu exista nicio dovadă care să indice că această sumă ar avea repercusiuni semnificative asupra vieții personale a reclamantului. În cauza *Gaftoniuc c. României* (dec.) suma pe care reclamantul ar fi trebuit să o ridice era de 25 euro. Totuși, Curtea nu va pierde din vedere faptul că urmările unei pierderi materiale nu trebuie măsurate în mod abstract; chiar și un prejudiciu material modic poate fi important în lumina situației specifice a persoanei și a situației economice a țării sau regiunii în care locuiește.

384. Prin urmare, Curtea este, în același timp, conștientă de faptul că miza patrimonială nu reprezintă singurul element care trebuie luat în considerare pentru a stabili dacă un reclamant a suferit un prejudiciu important. Într-adevăr, încălcarea Convenției poate avea legătură cu chestiuni de principiu importante și, prin urmare, poate cauza un prejudiciu important fără a aduce totuși atingere unui interes patrimonial (*Korolev c. Rusiei* (dec.)). Sentimentul subiectiv al reclamantului cu privire la efectele pretinsei încălcări trebuie să poată fi justificat prin motive obiective.

Astfel, în cauza *Rinck c. Franței* (dec.), Curtea a apreciat că pierderea unui punct de pe permisul de conducere al reclamantului nu era suficient pentru a se concluziona că problema în discuție ar avea consecințe semnificative cu privire la persoana reclamantului, chiar dacă acesta percepea situația ca o chestiune de principiu.

În cauzele *Holub c. c. Cehiei* (dec.), *Matoušek c. Cehiei* (dec.), și *Čavajda c. c. Cehiei* (dec.), Curtea și-a fondat deciziile pe faptul că observațiile celorlalte părți, necomunicate reclamantilor, nu conțineau niciun element nou sau pertinent și că, în niciuna din cauze, Curtea Constituțională nu s-a bazat pe acele observații, precum și pe faptul că reclamantii nu au suferit un prejudiciu semnificativ în sensul articolului 35 § 3 b).

În schimb, în cauza *Gaglione și alții c. Italiei*, Curtea nu a subscris argumentului prezentat de guvern potrivit căruia reclamantii nu au suferit un prejudiciu important, dat fiind că întârzierea intervenită în acordarea indemnizațiilor era egală sau mai mare de 19 luni în 65% din cauze. De asemenea, în cauza *Sancho Cruz și alte 14 cauze privind reforma agrară c. Portugaliei*, Curtea a estimat că în cele două cauze în care guvernul a ridicat o excepție întemeiată pe noul criteriu, reclamantii suferiseră un prejudiciu important, dat fiind cuantumul ridicat al indemnizațiilor în joc.

4. Două clauze de salvagardare

(a) Cu privire la chestiunea dacă respectarea drepturilor omului impune examinarea cererii pe fond

385. Al doilea element este o clauză de salvagardare (Raportul explicativ, § 81), în temeiul căreia cererea nu este declarată inadmisibilă dacă respectarea drepturilor omului, garantată de Convenție și de protocoalele sale, impune examinarea cauzei pe fond. Formularea acestui element se inspiră din a doua teză a art. 37 § 1 din Convenție, unde îndeplinește o funcție similară în contextul deciziei de a radia o cerere de pe rolul Curții. Aceeași formulare este folosită și la art. 39 § 1 ca bază pentru obținerea unei soluționări amiabile între părți.

386. Organele Convenției au interpretat întotdeauna aceste dispoziții în sensul că le obligau să continue examinarea unei cauze, indiferent de soluționarea sa de către părți sau de existența unui alt motiv de radiere a cererii de pe rol. Curtea a considerat necesar să efectueze

o examinare aprofundată într-o cauză care ridică chestiuni cu caracter general care vizau respectarea Convenției (*Tyrer c. Marii Britanii*, § 2).

387. Astfel de întrebări cu caracter general se pun, de exemplu, atunci când trebuie precizate obligațiile statelor în temeiul Convenției sau când trebuie stimulat statul pârât să rezolve o problemă structurală care afectează și alte persoane în aceeași situație ca și reclamantul. Prin urmare, Curtea a trebuit adesea să verifice, din perspectiva fostelor articole 37 și 38⁷, dacă problema generală ridicată de cauză a fost sau era pe cale să fie soluționată și dacă, în alte cauze, chestiuni juridice similare fuseseră soluționate de Curte (a se vedea, printre multe altele, *Can c. Austriei*, §§ 15-18, și *Léger c. Franței* (radiere de pe rol) [GC], § 51). Astfel, atunci când Curtea a avut deja posibilitatea să se pronunțe cu privire la aplicarea normelor procedurale de către autoritățile interne, iar capătul de cerere are un caracter pur istoric, respectarea drepturilor omului nu necesită continuarea examinării acestui capăt de cerere (*Ionescu c. României*). În cauza *Holub c. Cehiei* (dec.), chestiunea ridicată, respectiv necomunicarea către reclamantii a observațiilor celorlalte părți în procedura în fața Curții Constituționale, fusese deja examinată în cauzele precedente (a se vedea, de exemplu, *Milatová și alții c. Cehiei*; *Mareš c. Cehiei*; și *Vokoun c. Cehiei*). În decizia pronunțată în cauza *Korolev c. Rusiei* (dec), Curtea nu a identificat niciun motiv imperios de ordin public care să justifice examinarea cauzei pe fond. Astfel, Curtea a concluzionat, în primul rând, că s-a pronunțat în repetate rânduri cu privire la chestiuni similare celor invocate în cauză și, în al doilea rând, că problema structurală a neexecutării hotărârilor judecătorești pronunțate de instanțele interne din Federația Rusă fusese abordată de Curte și de Comitetul Miniștrilor.

(b) Cu privire la examinarea respectivei cauze în mod corespunzător de o instanță internă

388. Curtea nu va putea niciodată respinge o cerere pe motiv de banalitate, dacă respectiva cauză nu a fost examinată în mod corespunzător de o instanță internă, după cum este în special menționat în Articolul 13 din Convenție, care obligă instituirea unui recurs efectiv împotriva încălcărilor la nivel național (*Korolev c. Rusiei* (dec.)). În cauza *Holub c. Cehiei* (dec.), Curtea a precizat că obiectul examinării de către o instanță națională trebuie să fie „cauza” în sens larg (în Franceză, „l'affaire”, în Engleză „case”) și nu „cererea” (în Franceză, „la requête”, în Engleză „application”) introdusă în fața sa.

389. În ceea ce privește interpretarea termenului „corespunzător”, acest nou criteriu nu va face obiectul unei interpretări la fel de stricte precum cerința unui proces echitabil impusă de art. 6 din Convenție (*Ionescu c. României* (dec.)).

---

7. Textul Convenției, astfel cum a fost în vigoare până la Protocolul nr. 14.

INDICELE HOTĂRĂRILOR ȘI DECIZIILOR

(numerele indică pagina)

Curtea adoptă hotărârile și deciziile sale în limba engleză și/sau franceză, cele două limbi oficiale de lucru ale instanței. Adresele electronice (hiperlinks) a cazurilor citate în Ghid se referă la textul original a hotărârii sau a deciziei. Hotărârile și Deciziile Curții pot fi găsite în baza de date HUDOC de pe pagina electronică a Curții (www.echr.coe.int). HUDOC conține, de asemenea, traduceri ale mai multor cauze importante în aproximativ douăzeci de alte limbi, în afară de cele două oficiale, precum și referințe la circa o sută de colecții formate de terțe persoane și accesibile on-line.

Cu excepția mențiunilor particulare indicate între paranteze, referința citată privește o hotărâre pe fond a unei camere a Curții. Mențiunea „(dec.)” trimite la o decizie și mențiunea „[GC]” semnifică o cauză tratată de Marea Cameră.

—A—

<i>A, B și C c. Irlandei</i> [GC], nr. 25579/05, ECHR 2010	16, 20, 21, 60, 62
<i>A. c. Franței</i> , 23 noiembrie 1993, Seria A nr. 277-B.....	67
<i>A. c. Marii Britanii</i> , 23 septembrie 1998, <i>Reports of Judgments and Decisions</i> 1998-VI.....	9
<i>A. c. Norvegiei</i> , nr. 28070/06, 9 aprilie 2009.....	60
<i>A.D.T. c. Marii Britanii</i> , nr. 35765/97, ECHR 2000-IX.....	60
<i>Abdulaziz, Cabales și Balkandali c. Marii Britanii</i> , 28 Mai 1985, Seria A nr. 94.....	64
<i>Adam și alții c. Germaniei</i> (dec.), nr. 290/03, 1 septembrie 2005	26
<i>Adamsons c. Letoniei</i> , nr. 3669/03, 24 iunie 2008.....	72
<i>Adesina c. Franței</i> (dec.), nr. 31398/96, 13 septembrie 1996.....	29
<i>Adolf c. Austriei</i> , 26 martie 1982, Seria A nr. 49.....	53
<i>Aerts c. Belgiei</i> , 30 iulie 1998, <i>Reports</i> 1998-V	59
<i>Agathos și alții c. Greciei</i> , nr. 19841/02, 23 septembrie 2004.....	72
<i>Agbovi c. Germaniei</i> (dec.), nr. 71759/01, 25 septembrie 2006	17
<i>AGOSI c. Marii Britanii</i> , 24 octombrie 1986, Seria A nr. 108	57
<i>Agrotexim și alții c. Greciei</i> , 24 octombrie 1995, Seria A nr. 330-A	13
<i>Ahmet Sadik c. Greciei</i> , 15 noiembrie 1996, <i>Reports</i> 1996-V.....	17
<i>Ahmut c. Olandei</i> , 28 noiembrie 1996, <i>Reports</i> 1996-VI.....	63
<i>Ahtinen c. Finlandei</i> (dec.), nr. 48907/99, 31 mai 2005	23
<i>Air Canada c. Marii Britanii</i> , 5 Mai 1995, Seria A nr. 316-A	57
<i>Airey c. Irlandei</i> , 9 octombrie 1979, Seria A nr. 32	49
<i>Akdivar și alții c. Turciei</i> , 16 septembrie 1996, <i>Reports</i> 1996-IV	10, 18, 20
<i>Aksoy c. Turciei</i> , 18 decembrie 1996, <i>Reports</i> 1996-VI.....	19, 50
<i>Al-Adsani c. Marii Britanii</i> [GC], nr. 35763/97, ECHR 2001-XI.....	48
<i>Alatulkkila și alții c. Finlandei</i> , nr. 33538/96, 28 iulie 2005	49
<i>Alaverdyan c. Armeniei</i> (dec.), nr. 4523/04, 24 august 2010.....	47, 51
<i>Albert și Le Compte c. Belgiei</i> , 10 februarie 1983, Seria A nr. 58.....	55
<i>Aldrian c. Austriei</i> (dec.), nr. 16266/90, Decizia Comisiei din 7 mai 1990, <i>Decisions and Reports</i> 65	58
<i>Aleksandr Zaichenko c. Rusiei</i> , nr. 39660/02, 18 februarie 2010	54
<i>Aleksanyan c. Rusiei</i> , nr. 46468/06, 22 decembrie 2008	33
<i>Aliev c. Georgiei</i> , nr. 522/04, 13 ianuarie 2009.....	9
<i>Allan c. Marii Britanii</i> (dec.), nr. 48539/99, 28 august 2001.....	25, 26
<i>Almeida Garrett, Mascarenhas Falcão și alții c. Portugaliei</i> , nr. 29813/96 și 30229/96, ECHR 2000-I.....	41, 43
<i>Al-Moayad c. Germaniei</i> (dec.), nr. 35865/03, 20 februarie 2007	11
<i>Al-Nashif c. Bulgariei</i> , nr. 50963/99, 20 iunie 2002	32
<i>Al-Saadoon și Mufdhi c. Marii Britanii</i> , nr. 61498/08, ECHR 2010	11
<i>Amann c. Elveției</i> [GC], nr. 27798/95, ECHR 2000-II.....	61

GHID PRACTIC CU PRIVIRE LA ADMISIBILITATE

<i>Amuur c. Franței</i> , 25 iunie 1996, <i>Reports</i> 1996-III.....	12
<i>An și alții c. Ciprului</i> , nr. 18270/91, Decizia Comisiei din 8 octombrie 1991.....	36
<i>Andrášik și alții c. Slovaciei</i> (dec.), nr. 57984/00 și altele, ECHR 2002-IX.....	16, 19, 21
<i>Andrejeva c. Letoniei</i> [GC], nr. 55707/00, ECHR 2009.....	70
<i>Andreou Papi c. Turciei</i> , nr. 16094/90, 22 septembrie 2009.....	65
<i>Andronikashvili c. Georgiei</i> (dec.), nr. 9297/08, 22 iunie 2010.....	48
<i>Anheuser-Busch Inc. c. Portugaliei</i> [GC], nr. 73049/01, ECHR 2007-I.....	68, 69, 70
<i>Annunziata c. Italiei</i> , nr. 24423/03, 7 iulie 2009.....	30
<i>Apay c. Turciei</i> (dec.), nr. 3964/05, 11 decembrie 2007.....	52
<i>APEH Üldözötteinek Szövetsége și alții c. Ungariei</i> , nr. 32367/96, ECHR 2000-X.....	51
<i>Aquilina c. Maltei</i> [GC], nr. 25642/94, ECHR 1999-III.....	17
<i>Arat c. Turciei</i> , nr. 10309/03, 10 noiembrie 2009.....	14
<i>Arslan c. Turciei</i> (dec.), nr. 36747/02, ECHR 2002-X.....	25
<i>Assanidzé c. Georgiei</i> [GC], nr. 71503/01, ECHR 2004-II.....	36
<i>Association Les témoins de Jéhovah c. Franței</i> (dec.), nr. 8916/05, 21 septembrie 2010.....	17
<i>Athanassoglou și alții c. Elveției</i> [GC], nr. 27644/95, ECHR 2000-IV.....	47, 48
<i>Ayuntamiento de Mula c. Spaniei</i> (dec.), nr. 55346/00, ECHR 2001-I.....	9
<i>Azinas c. Ciprului</i> [GC], nr. 56679/00, ECHR 2004-III.....	17

—B—

<i>B. c. Franței</i> , 25 martie 1992, Seria A nr. 232-C.....	60
<i>B.C. c. Elveției</i> (dec.), nr. 21353/93, Decizia Comisiei din 27 februarie 1995.....	66, 67
<i>Bagheri și Maliki c. Olandei</i> (dec.), nr. 30164/06, 15 mai 2007.....	32
<i>Baillard c. Franței</i> (dec.), nr. 6032/04, 25 septembrie 2008.....	76
<i>Balmer-Schafroth și alții c. Elveției</i> , 26 august 1997, <i>Reports</i> 1997-IV.....	47
<i>Balsytė-Lideikienė c. Lituaniei</i> , nr. 72596/01, 4 noiembrie 2008.....	57
<i>Banković și alții c. Belgiei și a altor 16 state contractante</i> (dec.) [GC], nr. 52207/99, ECHR 2001-XII.....	36, 39, 40
<i>Barberà, Messegué și Jabardo c. Spaniei</i> , 6 decembrie 1988, Seria A nr. 146.....	45
<i>Baumann c. Franței</i> , nr. 33592/96, ECHR 2001-V.....	20
<i>Bazorkina c. Rusiei</i> , nr. 69481/01, 27 iulie 2006.....	11
<i>Beer și Regan c. Germaniei</i> [GC], nr. 28934/95, 18 februarie 1999.....	38
<i>Beganović c. Croației</i> , nr. 46423/06, 25 iunie 2009.....	37
<i>Behrami și Behrami c. Franței și Saramati c. Franței, Germaniei și Norvegiei</i> (dec.) [GC], nr. 71412/01 și 78166/01, 2 mai 2007.....	37, 38
<i>Belaousof și alții c. Greciei</i> , nr. 66296/01, 27 mai 2004.....	23
<i>Belilos c. Elveției</i> , 29 aprilie 1988, Seria A nr. 132.....	46
<i>Ben Salah Adraqui și Dhaime c. Spaniei</i> (dec.), nr. 45023/98, ECHR 2000-IV.....	17
<i>Bendenoun c. Franței</i> , 24 februarie 1994, Seria A nr. 284.....	54, 56
<i>Benet Praha, spol. s r.o. c. Cehiei</i> (dec.), nr. 38354/06, 28 septembrie 2010.....	24
<i>Benham c. Marii Britanii</i> [GC], 10 iunie 1996, <i>Reports</i> 1996-III.....	54
<i>Bensaid c. Marii Britanii</i> , nr. 44599/98, ECHR 2001-I.....	59
<i>Bentham c. Olandei</i> , 23 octombrie 1985, Seria A nr. 97.....	47, 49
<i>Berdzenishvili c. Rusiei</i> (dec.), nr. 31697/03, ECHR 2004-II.....	23
<i>Berić și alții c. Bosniei și Herțegovinei</i> (dec.), nr. 36357/04 și altele, 16 octombrie 2007.....	37
<i>Bernardet c. Franței</i> (dec.), nr. 31406/96, 27 noiembrie 1996.....	29
<i>Berrehab c. Olandei</i> , 21 iunie 1988, Seria A nr. 138.....	63
<i>Beyeler c. Italiei</i> [GC], nr. 33202/96, ECHR 2000-I.....	68
<i>Beygo c. 46 de state membre ale Consiliului Europei</i> (dec.), nr. 36099/06, 16 iunie 2009.....	38
<i>Bigaeva c. Greciei</i> , nr. 26713/05, 28 Mai 2009.....	61
<i>Bijelić c. Muntenegrului și Serbiei</i> , nr. 11890/05, 28 aprilie 2009.....	35
<i>Bimer S.A. c. Moldovei</i> , nr. 15084/03, 10 iulie 2007.....	69
<i>Biserica S. c. Marii Britanii</i> , nr. 3798/68, Decizia Comisiei din 17 decembrie 1968, Collection 29.....	40
<i>Blagojević c. Olandei</i> (dec.), nr. 49032/07, 9 iunie 2009.....	37
<i>Blečić c. Croației</i> [GC], nr. 59532/00, ECHR 2006-III.....	41, 42, 43
<i>„Blondje” c. Olandei</i> (dec.), nr. 7245/09, ECHR 2009.....	27
<i>Bock c. Germaniei</i> (dec.), nr. 22051/07, 19 ianuarie 2010.....	34, 77
<i>Boicenco c. Moldovei</i> , nr. 41088/05, 11 iulie 2006.....	10, 11
<i>Boivin c. 34 de state membre ale Consiliului Europei</i> (dec.), nr. 73250/01, ECHR 2008.....	38
<i>Bosphorus Hava Yolları Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi c. Irlandei</i> [GC], nr. 45036/98, ECHR 2005-VI.....	38, 39
<i>Botta c. Italiei</i> , 24 februarie 1998, <i>Reports</i> 1998-I.....	61
<i>Bottaro c. Italiei</i> (dec.), nr. 56298/00, 23 mai 2002.....	21
<i>Bouglame c. Belgiei</i> (dec.), nr. 16147/08, 2 martie 2010.....	14

GHID PRACTIC CU PRIVIRE LA ADMISIBILITATE

<i>Bouilloc c. Franței</i> (dec.), nr. 34489/03, 28 noiembrie 2006	49
<i>Bowman c. Marii Britanii</i> , 19 februarie 1998, <i>Reports</i> 1998-I.....	13
<i>Boyle c. Marii Britanii</i> , 28 februarie 1994, opinia Comisiei, Seria A nr. 282-B	64
<i>Božinovski c. „fostei Republici Iugoslave a Macedoniei”</i> (dec.), nr. 68368/01, 1 februarie 2005	26
<i>Brândușe c. României</i> , nr. 6586/03, 7 aprilie 2009	62
<i>Bratři Zátkové, A.S. c. Cehiei</i> (dec.), nr. 20862/06, 8 februarie 2011.....	77
<i>Bronda c. Italiei</i> , 9 iunie 1998, <i>Reports</i> 1998-IV	63
<i>Broniowski c. Poloniei</i> (dec.) [GC], nr. 31443/96, ECHR 2002-X	44
<i>Broniowski c. Poloniei</i> [GC], nr. 31443/96, ECHR 2004-V.....	68
<i>Brown c. Marii Britanii</i> (dec.), nr. 38644/97, 24 noiembrie 1998.....	59
<i>Brudnicka și alții c. Poloniei</i> , nr. 54723/00, ECHR 2005-II	13
<i>Brüggemann și Scheuten c. Germaniei</i> , nr. 6959/75, Raportul Comisiei, 12 iulie 1977, DR 10	62
<i>Brumărescu c. României</i> [GC], nr. 28342/95, ECHR 1999-VII.....	12, 14
<i>Brusco c. Franței</i> , n° 1466/07, 14 octombrie 2010.....	54
<i>Brusco c. Italiei</i> (dec.), nr. 69789/01, ECHR 2001-IX	19, 21
<i>Buchholz c. Germaniei</i> , 6 mai 1981, Seria A nr. 42	50
<i>Buckley c. Marii Britanii</i> , 25 septembrie 1996, <i>Reports</i> 1996-IV	65, 66
<i>Bui Van Thanh și alții c. Marii Britanii</i> (dec.), nr. 16137/90, 12 martie 1990	40
<i>Buijen c. Germaniei</i> , nr. 27804/05, 1 aprilie 2010	58
<i>Buj c. Croației</i> , nr. 24661/02, 1 iunie 2006	53
<i>Bulinwar OOD și Hrusanov c. Bulgariei</i> , nr. 66455/01, 12 aprilie 2007	25
<i>Burden c. Marii Britanii</i> [GC], nr. 13378/05, ECHR 2008	9, 13, 16
<i>Burdov c. Rusiei</i> (nr. 2), nr. 33509/04, ECHR 2009.....	15, 22
<i>Burdov c. Rusiei</i> , nr. 59498/00, ECHR 2002-III	14, 68
<i>Burghartz c. Elveției</i> , 22 februarie 1994, Seria A nr. 280-B.....	59, 60
<i>Büyükdere și alții c. Turciei</i> , nr. 6162/04 și i altele, 8 iunie 2010	24
<i>Buzescu c. României</i> , nr. 61302/00, 24 Mai 2005	69

—C—

<i>C.C. c. Spaniei</i> , nr. 1425/06, 6 octombrie 2009.....	61
<i>C.W. c. Finlandei</i> , nr. 17230/90, Decizia Comisiei din 9 octombrie 1991	32
<i>Çakıcı c. Turciei</i> [GC], nr. 23657/94, ECHR 1999-IV	12, 13
<i>Çakir și alții c. Ciprului</i> (dec.), nr. 7864/06, 29 aprilie 2010	44
<i>Calcerrada Fornieles și Cabeza Mato c. Spaniei</i> (dec.), nr. 17512/90, 6 iulie 1992.....	32
<i>Caldas Ramirez de Arrellano c. Spaniei</i> (dec.), nr. 68874/01, ECHR 2003-I	58
<i>Camberrow MM5 AD c. Bulgariei</i> (dec.), nr. 50357/99, 1 aprilie 2004	13
<i>Campbell și Fell c. Marii Britanii</i> , 28 iunie 1984, Seria A nr. 80	54
<i>Can c. Austriei</i> , 30 septembrie 1985, Seria A nr. 96	79
<i>Cankoçak c. Turciei</i> , nr. 25182/94 și 26956/95, 20 februarie 2001	41
<i>Cantoni c. Franței</i> [GC], 15 noiembrie 1996, <i>Reports</i> 1996-V	38
<i>Capital Bank AD c. Bulgariei</i> , nr. 49429/99, ECHR 2005-XII	69
<i>Carson și alții c. Marii Britanii</i> [GC], nr. 42184/05, ECHR 2010	20
<i>Castells c. Spaniei</i> , 23 aprilie 1992, Seria A nr. 236	17
<i>Čavajda c. Cehiei</i> (dec.), nr. 17696/07, 29 martie 2011	77, 78
<i>Çelik c. Turciei</i> (dec.), nr. 52991/99, ECHR 2004-X	24
<i>Celniku c. Greciei</i> , nr. 21449/04, 5 iulie 2007.....	28, 30
<i>Cereceda Martín și alții c. Spaniei</i> , nr. 16358/90, Decizia Comisiei din 12 octombrie 1992.....	32
<i>Chapman c. Marii Britanii</i> [GC], nr. 27238/95, ECHR 2001-I.....	61, 65
<i>Chappell c. Marii Britanii</i> , 30 martie 1989, Seria A nr. 152-A.....	66
<i>Chappex c. Elveției</i> (dec.), nr. 20338/92, 12 octombrie 1994.....	29
<i>Charzyński c. Poloniei</i> (dec.), nr. 15212/03, ECHR 2005-V	21
<i>Chaudet c. Franței</i> , nr. 49037/06, 29 octombrie 2009.....	49
<i>Chauvy și alții c. Franței</i> , nr. 64915/01, ECHR 2004-VI.....	60
<i>Chelu c. României</i> , nr. 40274/04, 12 ianuarie 2010	65
<i>Chernitsyn c. Rusiei</i> , nr. 5964/02, 6 aprilie 2006	33
<i>Chevol c. Franței</i> , nr. 49636/99, ECHR 2003-III	14, 49
<i>Christie c. Marii Britanii</i> , nr. 21482/93, Decizia Comisiei din 27 iunie 1994, DR 78-B	67
<i>Christine Goodwin c. Marii Britanii</i> [GC], nr. 28957/95, ECHR 2002-VI	60
<i>Çinar c. Turciei</i> (dec.), nr. 28602/95, 13 noiembrie 2003	18
<i>Ciorap c. Moldova</i> (nr. 2), nr. 7481/06, 20 iulie 2010	15
<i>Cipru c. Turciei</i> [GC], nr. 25781/94, ECHR 2001-IV	36, 39, 66
<i>Ciubotaru c. Moldovei</i> , nr. 27138/04, 27 aprilie 2010.....	61

GHID PRACTIC CU PRIVIRE LA ADMISIBILITATE

<i>Ciulla c. Italiei</i> , 22 februarie 1989, Seria A nr. 148	58
<i>Ciupercescu c. Romania</i> , nr. 35555/03, 15 iunie 2010	20
<i>Clinique Mozart Sarl c. Franței</i> (dec.), nr. 46098/99, 1 iulie 2003	28
<i>Cocchiarella c. Italiei</i> [GC], nr. 64886/01, ECHR 2006-V	15, 21
<i>Colibaba c. Moldova</i> , nr. 29089/06, 23 octombrie 2007	10
<i>Collectif national d'information et d'opposition à l'usine Melox – Collectif Stop Melox și Mox c. Franței</i> (dec.), nr. 75218/01, 28 martie 2006	49
<i>Collins și Akaziebie c. Suediei</i> (dec.), nr. 23944/05, 8 martie 2007	75
<i>Compania maritimă a Republicii Islamice Iran c. Turciei</i> , nr. 40998/98, ECHR 2007-V	9
<i>Confederația sindicatelor medicale franceze și Federația națională a asistenților medicali c. Franței</i> (dec.), nr. 10983/84, Decizia Comisiei din 12 mai 1986, DR 47	27
<i>Confédération française démocratique du travail c. Comunității Europene</i> (dec.), nr. 8030/77, Decizia Comisiei din 10 iulie 1978, DR 13	38
<i>Connolly c. 15 state membre ale Uniunii Europene</i> (dec.), nr. 73274/01, 9 decembrie 2008	38
<i>Constantinescu c. României</i> , nr. 28871/95, ECHR 2000-VIII	14
<i>Cooperatieve Producentenorganisatie van de Nederlandse Kokkelvisserij U.A. c. Olandei</i> (dec.), nr. 13645/05, ECHR 2009	38, 39
<i>Cooperativa Agricola Slobozia-Hanesei c. Moldovei</i> , nr. 39745/02, 3 aprilie 2007	35
<i>Copland c. Marii Britanii</i> , nr. 62617/00, ECHR 2007-I	67
<i>Coscodar c. României</i> (dec.), nr. 36020/06, 9 martie 2010	28
<i>Costello-Roberts c. Marii Britanii</i> , 25 martie 1993, Seria A nr. 247-C	62
<i>Cotleț c. României</i> , nr. 38565/97, 3 iunie 2003	10, 67
<i>Craxi c. Italiei</i> (nr. 2), nr. 25337/94, 17 iulie 2003	67
<i>Cudak c. Lituaniei</i> [GC], nr. 15869/02, ECHR 2010	50, 75
<i>Cvetković c. Serbiei</i> , nr. 17271/04, 10 iunie 2008	21

—D—

<i>D.B. c. Turciei</i> , nr. 33526/08, 13 iulie 2010	11
<i>D.H. și alții c. Cehiei</i> [GC], nr. 57325/00, ECHR 2007-IV	17, 18
<i>D.J. și A.-K. R. c. României</i> (dec.), nr. 34175/05, 20 octombrie 2009	14
<i>Dadouch c. Maltei</i> , nr. 38816/07, 20 iulie 2010	60
<i>Dalban c. României</i> [GC], nr. 28114/95, ECHR 1999-VI	13, 14
<i>Dalea c. Franței</i> (dec.), nr. 964/07, 2 februarie 2010	52
<i>Dalia c. Franței</i> , 19 februarie 1998, Reports 1998-I	19
<i>De Becker c. Belgiei</i> (dec.), nr. 214/56, 9 iunie 1958	43
<i>De Geouffre de la Pradelle c. Franței</i> , 16 decembrie 1992, Seria A nr. 253-B	49
<i>De Moor c. Belgiei</i> , 23 iunie 1994, Seria A nr. 292-A	49
<i>De Pace c. Italiei</i> , nr. 22728/03, 17 iulie 2008	30, 31
<i>De Saedeleer c. Belgiei</i> , nr. 27535/04, 24 iulie 2007	36
<i>De Wilde, Ooms și Versyp c. Belgiei</i> , 18 iunie 1971, Seria A nr. 12	16
<i>Deés c. Ungariei</i> , nr. 2345/06, 9 noiembrie 2010	62, 66
<i>Delle Cave și Corrado c. Italiei</i> , nr. 14626/03, 5 iunie 2007	15
<i>Demades c. Turciei</i> , nr. 16219/90, 31 iulie 2003	65
<i>Demicoli c. Maltei</i> , 27 august 1991, Seria A nr. 210	54, 56
<i>Demir și Baykara c. Turciei</i> [GC], nr. 34503/97, ECHR 2008	46, 72, 74
<i>Demirbaş și alții c. Turciei</i> (dec.), nr. 1093/08 și altele, 9 noiembrie 2010	9
<i>Demopoulos și alții c. Turciei</i> (dec.) [GC], nr. 46113/99 și altele, ECHR 2010	16, 18, 20, 21, 22, 66, 71
<i>Dennis și alții c. Marii Britanii</i> (dec.), nr. 76573/01, 2 iulie 2002	24
<i>Depalle c. Franței</i> [GC], nr. 34044/02, ECHR 2010	68
<i>Depauw c. Belgiei</i> (dec.), nr. 2115/04, 15 mai 2007	21
<i>Des Fours Walderode c. Cehiei</i> (dec.), nr. 40057/98, ECHR 2004-V	68
<i>Deweer c. Belgiei</i> , 27 februarie 1980, Seria A nr. 35	53
<i>Di Giorgio și alții c. Italiei</i> (dec.), nr. 35808/03, 29 septembrie 2009	22
<i>Di Salvo c. Italiei</i> (dec.), nr. 16098/05, 11 ianuarie 2007	33
<i>Di Sante c. Italiei</i> (dec.), nr. 56079/00, 24 iunie 2004	19
<i>Dickson c. Marii Britanii</i> [GC], nr. 44362/04, ECHR 2007-V	63
<i>Dimătescu c. României</i> , nr. 5629/03 și 3028/04, 3 iunie 2008	15
<i>Dinç c. Turciei</i> (dec.), nr. 42437/98, 22 noiembrie 2001	28
<i>Dink c. Turciei</i> , nr. 2668/07 și altele, 14 septembrie 2010	21
<i>Doran c. Irlandei</i> , nr. 50389/99, ECHR 2003-X	19
<i>Döring c. Germaniei</i> (dec.), nr. 37595/97, ECHR 1999-VIII	69
<i>Döşemealtı Belediyesi c. Turciei</i> (dec.), nr. 50108/06, 23 martie 2010	9, 35

GHID PRACTIC CU PRIVIRE LA ADMISIBILITATE

<i>W.M. c. Danemarcei</i> , nr. 17392/90, Decizia Comisiei din 14 octombrie 1992	39
<i>Draon c. Franței</i> [GC], nr. 1513/03, 6 octombrie 2005	68
<i>Drijfhout c. Olandei</i> (dec.), nr. 51721/09, 22 februarie 2011	32
<i>Drozd și Janousek c. Franței și Spaniei</i> , 26 iunie 1992, Seria A nr. 240	36, 39, 40
<i>Duclos c. Franței</i> (dec.), nr. 23661/94, 6 aprilie 1995	28
<i>Dudgeon c. Marii Britanii</i> , 22 octombrie 1981, Seria A nr. 45	60, 77
<i>Dukmedjian c. Franței</i> , nr. 60495/00, 31 ianuarie 2006	72
<i>Düringer și Grunze c. Franței</i> (dec.), nr. 61164/00 și 18589/02, ECHR 2003-II	33
<i>Durini c. Italiei</i> , nr. 19217/91, Decizia Comisiei din 12 ianuarie 1994, DR 76-B	35

—E—

<i>E.B. c. Franței</i> [GC], nr. 43546/02, 22 ianuarie 2008	61, 63
<i>E.S. c. Germaniei</i> , nr. 262/57, Decizia Comisiei din 28 august 1957, Yearbook 1	35
<i>Eberhard et M. c. Sloveniei</i> , nr. 8673/05 și 9733/05, 1 decembrie 2009	16
<i>Eckle c. Germaniei</i> , 15 iulie 1982, Seria A nr. 51	53
<i>Egmez c. Ciprului</i> , nr. 30873/96, ECHR 2000-XII	18
<i>El Majjaoui și Stichting Touba Moskee c. Olandei</i> (radiere de pe rol) [GC], nr. 25525/03, 20 decembrie 2007	15
<i>Ellès și alții c. Switzerland</i> , nr. 12573/06, 16 decembrie 2010	51
<i>Elli Poluhas Dödsbo c. Suediei</i> , nr. 61564/00, ECHR 2006-I	62
<i>Emesa Sugar N.V. c. Olandei</i> (dec.), nr. 62023/00, 13 ianuarie 2005	51
<i>Emine Araç c. Turciei</i> , nr. 9907/02, 23 septembrie 2008	51
<i>Enea c. Italiei</i> [GC], nr. 74912/01, ECHR 2009	51, 55
<i>Engel și alții c. Olandei</i> , 8 iunie 1976, Seria A nr. 22	54, 55
<i>Enukidze și Girgvlani c. Georgia</i> , nr. 25091/07, 26 aprilie 2011	12
<i>Epözdemir c. Turciei</i> (dec.), nr. 57039/00, 31 ianuarie 2002	20
<i>Escoubet c. Belgiei</i> [GC], nr. 26780/95, ECHR 1999-VII	56
<i>Evans c. Marii Britanii</i> [GC], nr. 6339/05, ECHR 2007-I	60
<i>Evcen c. Olandei</i> (dec.), nr. 32603/96, Decizia Comisiei din 3 decembrie 1997	66
<i>Eyoun-Priso c. Franței</i> (dec.), nr. 24352/94, 4 septembrie 1996	77
<i>Ezeh și Connors c. Marii Britanii</i> [GC], nr. 39665/98 și 40086/98, ECHR 2003-X	55

—F—

<i>Fairfield c. Marii Britanii</i> (dec.), nr. 24790/04, ECHR 2005-VI	14
<i>Fakhretdinov și alții c. Rusiei</i> (dec.), nr. 26716/09, 67576/09 și 7698/10, 23 septembrie 2010	21, 22
<i>Farcaș c. României</i> (dec.), nr. 32596/04, 14 septembrie 2010	10
<i>Fawstie c. Greciei</i> , nr. 40080/07, 28 octombrie 2010	64
<i>Fayed c. Marii Britanii</i> , 21 septembrie 1994, Seria A nr. 294-B	48
<i>Federația creștină a martorilor lui Iehova în Franța c. Franței</i> (dec.), nr. 53430/99, ECHR 2001-XI	13
<i>Fedotova c. Rusiei</i> , nr. 73225/01, 13 aprilie 2006	10
<i>Feldbrugge c. Olandei</i> , 29 mai 1986, Seria A nr. 99	50
<i>Fener Rum Patriklîği (Patriarhatul ecumenic) c. Turciei</i> (dec.), nr. 14340/05, 12 iunie 2007	42
<i>Fernie c. Marii Britanii</i> (dec.), nr. 14881/04, 5 ianuarie 2006	23
<i>Ferrazzini c. Italiei</i> [GC], nr. 44759/98, ECHR 2001-VII	46, 51
<i>Ferreira Alves c. Portugaliei</i> (nr. 6), nr. 46436/06 și 55676/08, 13 aprilie 2010	18
<i>Filipović c. Serbiei</i> , nr. 27935/05, 20 noiembrie 2007	42
<i>Financial Times Ltd și alții c. Marii Britanii</i> , n° 821/03, 15 decembrie 2009	17
<i>Findlay c. Marii Britanii</i> , 25 februarie 1997, Reports 1997-I	55
<i>Fischer c. Austriei</i> (dec.), nr. 27569/02, ECHR 2003-VI	58
<i>Fiume c. Italiei</i> , nr. 20774/05, 30 iunie 2009	51
<i>Fogarty c. Marii Britanii</i> [GC], nr. 37112/97, ECHR 2001-XI	48
<i>Folgerø și alții c. Norvegiei</i> (dec.), nr. 15472/02, 14 februarie 2006	28
<i>Folgerø și alții c. Norvegiei</i> [GC], nr. 15472/02, ECHR 2007-III	61
<i>Foti și alții c. Italiei</i> , 10 decembrie 1982, Seria A nr. 56	45
<i>Freimanis și Līdums c. Letoniei</i> , nr. 73443/01 și 74860/01, 9 februarie 2006	14
<i>Frérot c. Franței</i> , nr. 70204/01, 12 iunie 2007	67
<i>Fressoz și Roire c. Franței</i> [GC], nr. 29183/95, ECHR 1999-I	17
<i>Friend și alții c. Marii Britanii</i> (dec.), nr. 16072/06 și 27809/08, 24 noiembrie 2009	60, 65
<i>Funke c. Franței</i> , 25 februarie 1993, Seria A nr. 256-A	61, 66

—G—

<i>Gäfgen c. Germaniei</i> [GC], nr. 22978/05, ECHR 2010.....	14, 15, 17
<i>Gaftoniuc c. României</i> (dec.), nr. 30934/05, 22 februarie 2011.....	77, 78
<i>Gagiu c. României</i> , nr. 63258/00, 24 februarie 2009.....	10
<i>Gaglione și alții c. Italiei</i> , nr. 45867/07 și altele, 21 decembrie 2010.....	19, 77, 78
<i>Gakiyev și Gakiyeva c. Rusiei</i> , nr. 3179/05, 23 aprilie 2009.....	14
<i>Galev și alții c. Bulgariei</i> (dec.), nr. 18324/04, 29 septembrie 2009.....	75
<i>Galić c. Olandei</i> (dec.), nr. 22617/07, 9 iunie 2009.....	37
<i>Gallo c. Italiei</i> (dec.), nr. 24406/03, 7 iulie 2009.....	30
<i>García Ruiz c. Spaniei</i> [GC], nr. 30544/96, ECHR 1999-I.....	72, 73
<i>Gardel c. Franței</i> , nr. 16428/05, 17 decembrie 2009.....	61
<i>Gas și Dubois c. Franței</i> (dec.), nr. 25951/07, 31 august 2010.....	20
<i>Gasparini c. Italiei și Belgiei</i> (dec.), nr. 10750/03, 12 mai 2009.....	38
<i>Gast și Popp c. Germaniei</i> , nr. 29357/95, ECHR 2000-II.....	58
<i>Gayduk și alții c. Ucrainei</i> (dec.), nr. 45526/99 și altele, ECHR 2002-VI.....	69
<i>Gennari c. Italiei</i> (dec.), nr. 46956/99, 5 octombrie 2000.....	29
<i>Genovese c. Italiei</i> (dec.), nr. 24407/03, 10 noiembrie 2009.....	30
<i>Gentilhomme, Schaff-Benhadi și Zerouki c. Franței</i> , nr. 48205/99, 48207/99 și 48209/99, 14 mai 2002.....	36
<i>Georgiadis c. Greciei</i> , 29 mai 1997, <i>Reports</i> 1997-III.....	46
<i>Geraguyın Khorhurd Patgamavorakan Akumb c. Armeniei</i> (dec.), nr. 11721/04, 14 aprilie 2009.....	52
<i>Gillan și Quinton c. Marii Britanii</i> , nr. 4158/05, ECHR 2010.....	61
<i>Gillow c. Marii Britanii</i> , 24 noiembrie 1986, Seria A nr. 109.....	40, 65
<i>Giummarra și alții c. Franței</i> (dec.), nr. 61166/00, 12 iunie 2001.....	19
<i>Glass c. Marii Britanii</i> , nr. 61827/00, ECHR 2004-II.....	59
<i>Glor c. Elveției</i> , nr. 13444/04, ECHR 2009.....	61
<i>Gorou c. Greciei</i> (nr. 2) [GC], nr. 12686/03, 20 martie 2009.....	47, 50
<i>Gorraiz Lizarraga și alții c. Spaniei</i> , nr. 62543/00, ECHR 2004-III.....	12, 47, 48
<i>Goția c. Romania</i> (dec.), nr. 24315/06, 5 octombrie 2010.....	61
<i>Grădinar c. Moldovei</i> , nr. 7170/02, 8 aprilie 2008.....	13
<i>Grässer c. Germaniei</i> (dec.), nr. 66491/01, 16 septembrie 2004.....	20
<i>Gratzinger și Gratzingerova c. Cehiei</i> (dec.) [GC], nr. 39794/98, ECHR 2002-VII.....	69, 71
<i>Greco c. României</i> , nr. 75101/01, 30 noiembrie 2006.....	59
<i>Groni c. Albaniei</i> , nr. 25336/04, 7 iulie 2009.....	11
<i>Grzinčič c. Sloveniei</i> , nr. 26867/02, 3 mai 2007.....	22
<i>Guerra și alții c. Italiei</i> , 19 februarie 1998, <i>Reports</i> 1998-I.....	28, 61
<i>Guillot c. Franței</i> , 24 octombrie 1996, <i>Reports</i> 1996-V.....	60
<i>Guisset c. Franței</i> , nr. 33933/96, ECHR 2000-IX.....	14, 56
<i>Gül c. Elveției</i> , 19 februarie 1996, <i>Reports</i> 1996-I.....	63
<i>Gülmez c. Turciei</i> , nr. 16330/02, 20 mai 2008.....	51
<i>Gurguchiani c. Spaniei</i> , nr. 16012/06, 15 decembrie 2009.....	57
<i>Gutfreund c. Franței</i> , nr. 45681/99, ECHR 2003-VII.....	57
<i>Güzel Erdagöz c. Turciei</i> , nr. 37483/02, 21 octombrie 2008.....	60
<i>Guzzardi c. Italiei</i> , 6 noiembrie 1980, Seria A nr. 39.....	9

—H—

<i>H.F. K.-F. c. Germaniei</i> , nr. 25629/94, Decizia Comisiei din 16 ianuarie 1996.....	77
<i>Haas c. Elveției</i> (dec.), nr. 31322/07, 20 mai 2010.....	39
<i>Haas c. Elveției</i> , nr. 31322/07, 20 ianuarie 2011.....	60
<i>Haas c. Olandei</i> , nr. 36983/97, ECHR 2004-I.....	64
<i>Hadrabová și alții c. Cehiei</i> (dec.), nr. 42165/02 și 466/03, 25 septembrie 2007.....	33, 34
<i>Hadri-Vionnet c. Elveției</i> , nr. 55525/00, 14 februarie 2008.....	62
<i>Hajduová c. Slovacia</i> , nr. 2660/03, 30 noiembrie 2010.....	60
<i>Halford c. Marii Britanii</i> , 25 iunie 1997, <i>Reports</i> 1997-III.....	61, 67
<i>Hamer c. Belgiei</i> , nr. 21861/03, ECHR 2007-V.....	58
<i>Hartman c. Cehiei</i> , nr. 53341/99, ECHR 2003-VIII.....	18
<i>Hartung c. Franței</i> (dec.), nr. 10231/07, 3 noiembrie 2009.....	65, 75
<i>Harutyunyan c. Armeniei</i> , nr. 36549/03, ECHR 2007-III.....	42
<i>Helmers c. Suediei</i> , 29 octombrie 1991, Seria A nr. 212-A.....	51
<i>Hingitaq 53 și alții c. Danemarcei</i> (dec.), nr. 18584/04, ECHR 2006-I.....	40
<i>Hofmann c. Germaniei</i> (dec.), nr. 1289/09, 23 februarie 2010.....	64
<i>Hokkanen c. Finlandei</i> (dec.), nr. 25159/94, 15 mai 1996.....	29

GHID PRACTIC CU PRIVIRE LA ADMISIBILITATE

<i>Hokkanen c. Finlandei</i> , 23 septembrie 1994, Seria A nr. 299-A	63
<i>Holland c. Suediei</i> (dec.), nr. 27700/08, 9 februarie 2010	10
<i>Holub c. Cehiei</i> (dec.), nr. 24880/05, 14 decembrie 2010	77, 78, 79
<i>Hornsby c. Greciei</i> , 19 martie 1997, <i>Reports</i> 1997-II	53
<i>Horsham c. Marii Britanii</i> , nr. 23390/94, Decizia Comisiei din 4 septembrie 1995	36
<i>Horvat c. Croației</i> , nr. 51585/99, ECHR 2001-VIII	18
<i>Hotter c. Austriei</i> (dec.), nr. 18206/06, 7 octombrie 2010	48
<i>Houtman și Meeus c. Belgiei</i> , nr. 22945/07, 17 martie 2009	13
<i>Howard c. Marii Britanii</i> , nr. 10825/84, Decizia Comisiei din 18 octombrie 1985, DR 52	66
<i>Humen c. Poloniei</i> [GC], nr. 26614/95, 15 octombrie 1999	45
<i>Hüseyin Turan c. Turciei</i> , nr. 11529/02, 4 martie 2008	56
<i>Hussein c. Albaniei și a altor 20 de state contractante</i> (dec.), nr. 23276/04, 14 martie 2006	36
<i>Hutten-Czapska c. Poloniei</i> [GC], nr. 35014/97, ECHR 2006-VIII	41, 43

— I —

<i>I.T.C. Ltd c. Maltei</i> (dec.), nr. 2629/06, 11 decembrie 2007	49
<i>Iambor c. României</i> (nr. 1), nr. 64536/01, 24 iunie 2008	10
<i>Ian Edgar (Liverpool) Ltd c. Marii Britanii</i> (dec.), nr. 37683/97, ECHR 2000-I	69
<i>Iatridis c. Greciei</i> [GC], nr. 31107/96, ECHR 1999-II	68
<i>İçyer c. Turciei</i> (dec.), nr. 18888/02, ECHR 2006-I	21, 22
<i>Ilașcu și alții c. Moldovei și Rusiei</i> [GC], nr. 48787/99, ECHR 2004-VII	36, 37, 40, 43
<i>Illiu și alții c. Belgiei</i> (dec.), nr. 14301/08, 19 mai 2009	28, 31
<i>Imakayeva c. Rusiei</i> , nr. 7615/02, ECHR 2006-XIII	11
<i>Imbrioscia c. Elveției</i> , 24 noiembrie 1993, Seria A nr. 275	57
<i>Ionescu c. României</i> (dec.), nr. 36659/04, 1 iunie 2010	76, 77, 79
<i>Iordache c. României</i> , nr. 6817/02, 14 octombrie 2008	24
<i>Ipek c. Turciei</i> (dec.), nr. 39706/98, 7 noiembrie 2000	22, 24
<i>Irlanda c. Marii Britanii</i> , 18 ianuarie 1978, Seria A nr. 25	11
<i>Isaak și alții c. Turciei</i> (dec.), nr. 44587/98, 28 septembrie 2006	36
<i>Issa și alții c. Turciei</i> , nr. 31821/96, 16 noiembrie 2004	36
<i>Ivan Atanassov c. Bulgariei</i> , nr. 12853/03, 2 decembrie 2010	47

— J —

<i>J.A. Pye (Oxford) Ltd și J.A. Pye (Oxford) Land Ltd c. Marii Britanii</i> [GC], nr. 44302/02, ECHR 2007-III	67, 68
<i>Jasinskis c. Letoniei</i> , nr. 45744/08, 21 decembrie 2010	17
<i>Jeličić c. Bosniei și Herțegovinei</i> (dec.), nr. 41183/02, ECHR 2005-XII	16, 17, 30
<i>Jensen c. Danemarcei</i> (dec.), nr. 48470/99, ECHR 2001-X	14
<i>Jensen și Rasmussen c. Danemarcei</i> (dec.), nr. 52620/99, 20 martie 2003	15
<i>Jian c. României</i> (dec.), nr. 46640/99, 30 martie 2004	32
<i>Johansen c. Norvegiei</i> , 7 august 1996, <i>Reports</i> 1996-III	63
<i>John Murray c. Marii Britanii</i> , 8 februarie 1996, <i>Reports</i> 1996-I	57
<i>Johnston și alții c. Irlandei</i> , 18 decembrie 1986, Seria A nr. 112	13, 62, 63
<i>Johtti Sapmelaccat Ry și alții c. Finlandei</i> (dec.), nr. 42969/98, 18 ianuarie 2005	19
<i>Jovanović c. Croației</i> (dec.), nr. 59109/00, ECHR 2002-III	42
<i>Jurisc și Collegium Mehrerau c. Austriei</i> , nr. 62539/00, 27 iulie 2006	52
<i>Jussila c. Finlandei</i> [GC], nr. 73053/01, ECHR 2006-XIII	54, 56

— K —

<i>K. c. Marii Britanii</i> , nr. 11468/85, Decizia Comisiei din 15 octombrie 1986, DR 50	62
<i>K.H. și alții c. Slovaciei</i> , nr. 32881/04, ECHR 2009	61
<i>K.S. și K.S. AG c. Elveției</i> , nr. 19117/91, Decizia Comisiei din 12 ianuarie 1994, DR 76-B	18
<i>Kadiķis c. Letoniei</i> (dec.), nr. 47634/99, 29 iunie 2000	42
<i>Kalashnikov c. Rusiei</i> , nr. 47095/99, ECHR 2002-VI	45
<i>Kamaliyevy c. Rusiei</i> , nr. 52812/07, 3 iunie 2010	11
<i>Kanthak c. Germaniei</i> , nr. 12474/86, Decizia Comisiei din 11 octombrie 1988, DR 58	66
<i>Karakó c. Ungariei</i> , nr. 39311/05, 28 aprilie 2009	17
<i>Karapanagiotou și alții c. Greciei</i> , nr. 1571/08, 28 octombrie 2010	17
<i>Karassev și family c. Finlandei</i> (dec.), nr. 31414/96, 1999 ECHR 1999-II	62
<i>Karner c. Austriei</i> , nr. 40016/98, ECHR 2003-IX	12, 14
<i>Karoussiotis c. Portugaiei</i> , nr. 23205/08, 1 februarie 2011	21, 31

GHID PRACTIC CU PRIVIRE LA ADMISIBILITATE

<i>Kart c. Turciei</i> [GC], nr. 8917/05, 3 decembrie 2009.....	58
<i>Kaya și Polat c. Turciei</i> (dec.), nr. 2794/05 și 40345/05, 21 octombrie 2008	13
<i>Kearns c. Franței</i> , nr. 35991/04, 10 ianuarie 2008.....	63
<i>Keegan c. Irlandei</i> , 26 Mai 1994, Seria A nr. 290.....	63
<i>Kefalas și alții c. Greciei</i> , 8 iunie 1995, Seria A nr. 318-A.....	42
<i>Kemevuako c. Olandei</i> (dec.), nr. 65938/09, 1 iunie 2010.....	25
<i>Kemmache c. Franței</i> (nr. 3), 24 noiembrie 1994, Seria A nr. 296-C	71
<i>Kerechashvili c. Georgiei</i> (dec.), nr. 5667/02, ECHR 2006-V.....	32
<i>Kerimov c. Azerbaidjan</i> (dec.), nr. 151/03, 28 septembrie 2006	43
<i>Kerojärvi c. Finlandei</i> , 19 iulie 1995, Seria A nr. 322	45
<i>Khadzhaliyev și alții c. Rusiei</i> , nr. 3013/04, 6 noiembrie 2008	34
<i>Khan c. Marii Britanii</i> , nr. 35394/97, ECHR 2000-V	72, 73
<i>Khashiyev și Akayeva c. Rusiei</i> , nr. 57942/00 și 57945/00, 24 februarie 2005	18
<i>Kiiskinen c. Finlandei</i> (dec.), nr. 26323/95, ECHR 1999-V.....	18
<i>Kikots și Kikota c. Letoniei</i> (dec.), nr. 54715/00, 6 iunie 2002.....	43
<i>Kipritci c. Turciei</i> , nr. 14294/04, 3 iunie 2008	25
<i>Klass și alții c. Germaniei</i> , 6 septembrie 1978, Seria A nr. 28.....	9, 12, 65, 66
<i>Klyakhin c. Rusiei</i> , nr. 46082/99, 30 noiembrie 2004.....	45
<i>Koç și Tosun c. Turciei</i> (dec.), nr. 23852/04, 13 noiembrie 2008.....	23
<i>Kök c. Turciei</i> , nr. 1855/02, 19 octombrie 2006.....	49
<i>König c. Germaniei</i> , 28 iunie 1978, Seria A nr. 27	49
<i>Kopecký c. Slovaciei</i> [GC], nr. 44912/98, ECHR 2004-IX.....	41, 67, 68, 69
<i>Köpke c. Germaniei</i> (dec.), nr. 420/07, 5 octombrie 2010.....	61
<i>Kopp c. Elveției</i> , 25 martie 1998, <i>Reports</i> 1998-II.....	67
<i>Kopylov c. Rusiei</i> , nr. 3933/04, 29 iulie 2010.....	15
<i>Korenjak c. Sloveniei</i> (dec.), nr. 463/03, 15 Mai 2007	21
<i>Korizno c. Letoniei</i> (dec.), nr. 68163/01, 28 septembrie 2006.....	45
<i>Kornakovs c. Letoniei</i> , nr. 61005/00, 15 iunie 2006.....	9
<i>Korolev c. Rusiei</i> (dec.), nr. 25551/05, 1 iulie 2010	76, 77, 78, 79
<i>Koumoutsea și alții c. Greciei</i> (dec.), nr. 56625/00, 13 decembrie 2001	77
<i>Kozacioğlu c. Turciei</i> [GC], nr. 2334/03, 19 februarie 2009	16, 17
<i>Kozlova și Smirnova c. Letoniei</i> (dec.), nr. 57381/00, ECHR 2001-XI.....	46
<i>Kroon și alții c. Olandei</i> , 27 octombrie 1994, Seria A nr. 297-C.....	63
<i>Kübler c. Germaniei</i> , nr. 32715/06, 13 ianuarie 2011	51
<i>Kudić c. Bosniei și Herțegovinei</i> , nr. 28971/05, 9 decembrie 2008.....	15
<i>Kudła c. Poloniei</i> [GC], nr. 30210/96, ECHR 2000-XI.....	16
<i>Kurt c. Turciei</i> , 25 mai 1998, <i>Reports</i> 1998-III.....	10, 13
<i>Kuznetsova c. Rusiei</i> (dec.), nr. 67579/01, 19 ianuarie 2006.....	27
<i>Kwakyé-Nti și Dufie c. Olandei</i> (dec.), nr. 31519/96, 7 noiembrie 2000.....	63
<i>Kyprianou c. Ciprului</i> [GC], nr. 73797/01, ECHR 2005-XIII.....	55

—L—

<i>L. c. Olandei</i> , nr. 45582/99, ECHR 2004-IV.....	63
<i>L'Erablière A.S.B.L. c. Belgiei</i> , nr. 49230/07, ECHR 2009	48, 49
<i>Laidin c. Franței</i> (nr. 2), nr. 39282/98, 7 ianuarie 2003.....	51
<i>Langborger c. Suediei</i> , 22 iunie 1989, Seria A nr. 155	66
<i>Laska și Lika c. Albaniei</i> , nr. 12315/04 și 17605/04, 20 aprilie 2010.....	20
<i>Laskey, Jaggard și Brown c. Marii Britanii</i> , 19 februarie 1997, <i>Reports</i> 1997-I	60
<i>Łatak c. Poloniei</i> (dec.), nr. 52070/08, 12 octombrie 2010	21
<i>Lauko c. Slovaciei</i> , 2 septembrie 1998, <i>Reports</i> 1998-VI.....	56
<i>Le Calvez c. Franței</i> , 29 iulie 1998, <i>Reports</i> 1998-V	48
<i>Le Compte, Van Leuven et De Meyere c. Belgiei</i> , 23 iunie 1981, Seria A nr. 43.....	47, 49
<i>Leander c. Suediei</i> , 26 martie 1987, Seria A nr. 116	61
<i>Lechesne c. Franței</i> (dec.), nr. 20264/92, 4 septembrie 1996.....	77
<i>Lederer c. Germaniei</i> (dec.), nr. 6213/03, ECHR 2006-VI.....	69
<i>Léger c. Franței</i> (radiere de pe rol) [GC], nr. 19324/02, 30 martie 2009	14, 79
<i>Lehtinen c. Finlandei</i> (dec.), nr. 39076/97, ECHR 1999-VII	16
<i>Lenzing AG c. Germaniei</i> (dec.), nr. 39025/97, 9 septembrie 1998	39
<i>Lepojić c. Serbiei</i> , nr. 13909/05, 6 noiembrie 2007.....	42
<i>Levänen și alții c. Finlandei</i> (dec.), nr. 34600/03, 11 aprilie 2006	69
<i>Libert c. Belgiei</i> (dec.), nr. 44734/98, 8 iulie 2004.....	52
<i>Löffler c. Austriei</i> , nr. 30546/96, 3 octombrie 2000	58

GHID PRACTIC CU PRIVIRE LA ADMISIBILITATE

<i>Loiseau c. Franței</i> (dec.), nr. 46809/99, ECHR 2003-XII.....	51
<i>Loizidou c. Turciei</i> (excepții preliminare), 23 martie 1995, Seria A nr. 310	8, 36, 39, 43
<i>Loizidou c. Turciei</i> (merits), 18 decembrie 1996, <i>Reports</i> 1996-VI.....	65
<i>Lopata c. Rusiei</i> , n° 72250/01, 13 iulie 2010	10
<i>Lopez Cifuentes c. Spaniei</i> (dec.), nr. 18754/06, 7 iulie 2009	37, 38
<i>López Ostra c. Spaniei</i> , 9 decembrie 1994, Seria A nr. 303-C	59, 62, 65, 66
<i>Losonci Rose și Rose c. Elveției</i> , nr. 664/06, 9 noiembrie 2010	60
<i>Lüdi c. Elveției</i> , 15 iunie 1992, Seria A nr. 238.....	61
<i>Lukanov c. Bulgariei</i> , nr. 21915/93, Decizia Comisiei din 12 ianuarie 1995, DR 80.....	29
<i>Lukenda c. Sloveniei</i> , nr. 23032/02, ECHR 2005-X.....	21
<i>Lutz c. Germaniei</i> , 25 august 1987, Seria A nr. 123.....	54, 56
<i>Lyons c. Marii Britanii</i> (dec.), nr. 15227/03, ECHR 2003-IX.....	46

—M—

<i>M. c. Marii Britanii</i> , nr. 13284/87, Decizia Comisiei din 15 octombrie 1987, DR 54.....	34
<i>M.B. c. Marii Britanii</i> , nr. 22920/93, Decizia Comisiei din 6 aprilie 1994, DR 77-B	63
<i>M.S.S. c. Belgiei și Greciei</i> [GC], nr. 30696/09, 21 ianuarie 2011	21
<i>Maaouia c. Franței</i> [GC], nr. 39652/98, ECHR 2000-X.....	51, 57
<i>Mackay și BBC Scotland c. Marii Britanii</i> , nr. 10734/05, 7 decembrie 2010.....	52
<i>Malhous c. Cehiei</i> (dec.) [GC], nr. 33071/96, ECHR 2000-XII.....	14, 69
<i>Malige c. Franței</i> , 23 septembrie 1998, <i>Reports</i> 1998-VII.....	56
<i>Malone c. Marii Britanii</i> , 2 august 1984, Seria A nr. 82	66
<i>Malsagova și alții c. Rusiei</i> (dec.), nr. 27244/03, 6 martie 2008	31
<i>Maltzan și alții c. Germaniei</i> (dec.) [GC], nr. 71916/01, 71917/01 și 10260/02, ECHR 2005-V.....	67, 69
<i>Mamatkulov și Askarov c. Turciei</i> [GC], nr. 46827/99 și 46951/99, ECHR 2005-I	8, 10, 11, 52
<i>Manoilescu și Dobrescu c. României și Rusiei</i> (dec.), nr. 60861/00, ECHR 2005-VI.....	37
<i>Manuel c. Portugaliei</i> (dec.), nr. 62341/00, 31 ianuarie 2002.....	29
<i>Marckx c. Belgiei</i> , 13 iunie 1979, Seria A nr. 31.....	62, 63, 64, 68
<i>Marckx c. Belgiei</i> , Raportul Comisiei, 10 decembrie 1977, Seria B nr. 29	62
<i>Mareš c. Cehiei</i> , nr. 1414/03, 26 octombrie 2006	79
<i>Margareta și Roger Andersson c. Suediei</i> , 25 februarie 1992, Seria A nr. 226-A.....	65, 66
<i>Marie-Louise Loyen și Bruneel c. Franței</i> , nr. 55929/00, 5 iulie 2005.....	13, 14
<i>Marion c. Franței</i> , nr. 30408/02, 20 decembrie 2005.....	72
<i>Markovic și alții c. Italiei</i> [GC], nr. 1398/03, ECHR 2006-XIV	36, 48
<i>Maslov c. Austriei</i> [GC], nr. 1638/03, ECHR 2008.....	63
<i>Maslova și Nalbandov c. Rusiei</i> , nr. 839/02, 24 ianuarie 2008.....	11
<i>Masson și Van Zon c. Olandei</i> , 28 septembrie 1995, Seria A nr. 327-A	48
<i>Mata Estevez c. Spaniei</i> (dec.), nr. 56501/00, ECHR 2001-VI.....	60
<i>Matoušek c. Cehiei</i> (dec.), nr. 9965/08, 29 martie 2011	77, 78
<i>Matter c. Slovacia</i> , nr. 31534/96, 5 iulie 1999	59
<i>Matthews c. Marii Britanii</i> [GC], nr. 24833/94, ECHR 1999-I.....	38
<i>Matveyev c. Rusiei</i> , nr. 26601/02, 3 iulie 2008.....	45
<i>Matyjek c. Poloniei</i> (dec.), nr. 38184/03, ECHR 2006-VII.....	56
<i>McCann c. Marii Britanii</i> , nr. 19009/04, 13 Mai 2008.....	65
<i>McCann și alții c. Marii Britanii</i> , 27 septembrie 1995, Seria A nr. 324.....	13
<i>McElhinney c. Irlandei și Marii Britanii</i> [GC] (dec.), nr. 31253/96, 9 februarie 2000.....	37
<i>McFarlane c. Irlandei</i> [GC], nr. 31333/06, 10 septembrie 2010.....	19, 21
<i>McFeeley și alții c. Marii Britanii</i> , nr. 8317/78, Decizia Comisiei din 15 mai 1980, DR 20	34
<i>McGinley și Egan c. Marii Britanii</i> , 9 iunie 1998, <i>Reports</i> 1998-III.....	61
<i>McKay-Kopecka c. Poloniei</i> (dec.), nr. 45320/99, 19 septembrie 2006	65
<i>McLeod c. Marii Britanii</i> , 23 septembrie 1998, <i>Reports</i> 1998-VII	61
<i>McMichael c. Marii Britanii</i> , 24 februarie 1995, Seria A nr. 307-B	51
<i>McShane c. Marii Britanii</i> , nr. 43290/98, 28 mai 2002	10
<i>Medvedev și alții c. Franței</i> [GC], nr. 3394/03, ECHR 2010	36
<i>Meftah și alții c. Franței</i> [GC], nr. 32911/96, 35237/97 și 34595/97, ECHR 2002-VII.....	58
<i>Megadat.com SRL c. Moldovei</i> , nr. 21151/04, ECHR 2008.....	69
<i>Mehmet Nuri Özen și alții c. Turciei</i> , nr. 15672/08 și altele, 11 ianuarie 2011.....	66
<i>Mehmet Salih și Abdülsamet Çakmak c. Turciei</i> , nr. 45630/99, 29 aprilie 2004	66
<i>Melis c. Greciei</i> , nr. 30604/07, 22 iulie 2010	53
<i>Melnik c. Ucrainei</i> , nr. 72286/01, 28 martie 2006.....	33
<i>Meltex Ltd c. Armeniei</i> (dec.), nr. 37780/02, 27 mai 2008	42
<i>Menteș și alții c. Turciei</i> , 28 noiembrie 1997, <i>Reports</i> 1997-VIII.....	59, 65

GHID PRACTIC CU PRIVIRE LA ADMISIBILITATE

<i>Mentzen c. Letoniei</i> (dec.), nr. 71074/01, ECHR 2004-XII.....	60, 71, 74, 75
<i>Merger și Cros c. Franței</i> (dec.), nr. 68864/01, 11 martie 2004.....	17
<i>Merit c. Ucrainei</i> , nr. 66561/01, 30 martie 2004.....	19
<i>Micallef c. Maltei</i> [GC], nr. 17056/06, ECHR 2009.....	14, 17, 52, 77
<i>Michalak c. Poloniei</i> (dec.), nr. 24549/03, 1 martie 2005.....	21
<i>Mieg de Boofzheim c. Franței</i> (dec.), nr. 52938/99, ECHR 2002-X.....	56
<i>Mihova c. Italiei</i> (dec.), nr. 25000/07, 30 martie 2010.....	50
<i>Mikolajová c. Slovacia</i> , nr. 4479/03, 18 ianuarie 2011.....	19
<i>Mikolenko c. Estoniei</i> (dec.), nr. 16944/03, 5 ianuarie 2006.....	30, 31
<i>Mikulic c. Croatia</i> , nr. 53176/99, ECHR 2002-I.....	60
<i>Milatová și alții c. Cehiei</i> , nr. 61811/00, ECHR 2005-V.....	79
<i>Mileva și alții c. Bulgariei</i> , nr. 43449/02 și 21475/04, 25 noiembrie 2010.....	62
<i>Milošević c. Olandei</i> (dec.), nr. 77631/01, 19 martie 2002.....	20
<i>Miroļubovs și alții c. Letoniei</i> , nr. 798/05, 15 septembrie 2009.....	9, 32, 33, 34, 35
<i>Miszczyński c. Poloniei</i> (dec.), nr. 23672/07, 8 februarie 2011.....	33
<i>Monedero Angora c. Spaniei</i> (dec.), nr. 41138/05, ECHR 2008.....	57
<i>Monnat c. Elveției</i> , nr. 73604/01, ECHR 2006-X.....	9, 12
<i>Montcornet de Caumont c. Franței</i> (dec.), nr. 59290/00, ECHR 2003-VII.....	58
<i>Montera c. Italiei</i> (dec.), nr. 64713/01, 9 iulie 2002.....	56
<i>Moon c. Franței</i> , nr. 39973/03, 9 iulie 2009.....	14
<i>Mooren c. Germaniei</i> [GC], nr. 11364/03, 9 iulie 2009.....	21
<i>Moreira Barbosa c. Portugaliei</i> (dec.), nr. 65681/01, ECHR 2004-V.....	17, 23
<i>Moretti și Benedetti c. Italiei</i> , nr. 16318/07, 27 aprilie 2010.....	35, 63
<i>Moskal c. Poloniei</i> , nr. 10373/05, 15 septembrie 2009.....	70
<i>Moskovets c. Rusiei</i> , nr. 14370/03, 23 aprilie 2009.....	14
<i>Moulet c. Franței</i> (dec.), nr. 27521/04, 13 septembrie 2007.....	55
<i>Moustaquim c. Belgiei</i> , 18 februarie 1991, Seria A nr. 193.....	64
<i>MPP Golub c. Ucrainei</i> (dec.), nr. 6778/05, ECHR 2005-XI.....	17, 20
<i>Mrkić c. Croației</i> (dec.), nr. 7118/03, 8 iunie 2006.....	42
<i>Murray c. Marii Britanii</i> , 28 octombrie 1994, Seria A nr. 300-A.....	66
<i>Mustafa și Armağan Akın c. Turciei</i> , nr. 4694/03, 6 aprilie 2010.....	63, 64
<i>Mutlu c. Turciei</i> , nr. 8006/02, 10 octombrie 2006.....	66
<i>Mykhaylenky și alții c. Ucrainei</i> , nr. 35091/02 și altele, ECHR 2004-XII.....	35

—N—

<i>Nagovitsyn și Nalgıyev c. Rusiei</i> (dec.), nr. 27451/09 și 60650/09, 23 septembrie 2010.....	21, 22
<i>Narinen c. Finlandei</i> , nr. 45027/98, 1 iunie 2004.....	67
<i>Naydyon c. Ucrainei</i> , n ^o 16474/03, 14 octombrie 2010.....	10
<i>Nee c. Irlandei</i> (dec.), nr. 52787/99, 30 ianuarie 2003.....	22
<i>Niemietz c. Germaniei</i> , 16 decembrie 1992, Seria A nr. 251-B.....	59, 60, 61, 65
<i>Nikolova și Velichkova c. Bulgariei</i> , nr. 7888/03, 20 decembrie 2007.....	15
<i>Nikula c. Finlandei</i> (dec.), nr. 31611/96, 30 noiembrie 2000.....	18
<i>Nogolica c. Croației</i> (dec.), nr. 77784/01, ECHR 2002-VIII.....	21
<i>Nolan și K. c. Rusiei</i> , nr. 2512/04, 12 februarie 2009.....	11
<i>Nold c. Germaniei</i> , nr. 27250/02, 29 iunie 2006.....	33
<i>Nölkenbockhoff c. Germaniei</i> , 25 august 1987, Seria A nr. 123.....	13
<i>Norbert Sikorski c. Poloniei</i> , nr. 17599/05, 22 octombrie 2009.....	19
<i>Normann c. Danemarcei</i> (dec.), nr. 44704/98, 14 iunie 2001.....	14
<i>Norris c. Irlandei</i> , 26 octombrie 1988, Seria A nr. 142.....	13
<i>Novinskiy c. Rusiei</i> , nr. 11982/02, 10 februarie 2009.....	10
<i>Novoseletskiy c. Ucrainei</i> , nr. 47148/99, ECHR 2005-II.....	66
<i>Nurmagomedov c. Rusiei</i> , nr. 30138/02, 7 iunie 2007.....	10, 58
<i>Nylund c. Finlandei</i> (dec.), nr. 27110/95, ECHR 1999-VI.....	63

—O—

<i>O'Halloran și Francis c. Marii Britanii</i> [GC], nr. 15809/02 și 25624/02, ECHR 2007-III.....	57, 77
<i>O'Loughlin și alții c. Marii Britanii</i> (dec.), nr. 23274/04, 25 august 2005.....	22
<i>Öcalan c. Turciei</i> (dec.), nr. 5980/07, 6 iulie 2010.....	58
<i>Öcalan c. Turciei</i> [GC], nr. 46221/99, ECHR 2005-IV.....	11, 36
<i>Odièvre c. Franței</i> [GC], nr. 42326/98, ECHR 2003-III.....	60
<i>Oferta Plus SRL c. Moldovei</i> , nr. 14385/04, 19 decembrie 2006.....	10

GHID PRACTIC CU PRIVIRE LA ADMISIBILITATE

<i>Ohlen c. Danemarcei</i> (radiere de pe rol), nr. 63214/00, 24 februarie 2005	15
<i>Olaechea Cahuas c. Spaniei</i> , nr. 24668/03, ECHR 2006-X	11
<i>Olbertz c. Germaniei</i> (dec.), nr. 37592/97, ECHR 1999-V	69
<i>Olczak c. Poloniei</i> (dec.), nr. 30417/96, ECHR 2002-X	70
<i>Oleksy c. Poloniei</i> (dec.), nr. 1379/06, 16 iunie 2009	14
<i>Ölmez c. Turciei</i> (dec.), nr. 39464/98, 1 februarie 2005	24
<i>Olujić c. Croației</i> , nr. 22330/05, 5 februarie 2009	50
<i>Omkanananda și Divine Light Zentrum c. Elveției</i> , nr. 8118/77, Decizia Comisiei din 19 martie 1981, DR 25	27
<i>Öneryıldız c. Turciei</i> [GC], nr. 48939/99, ECHR 2004-XII	68
<i>Open Door și Dublin Well Woman c. Irlandei</i> , 29 octombrie 1992, Seria A nr. 246-A	13
<i>Oršuš și alții c. Croației</i> [GC], nr. 15766/03, ECHR 2010	51
<i>Osman c. Marii Britanii</i> , 28 octombrie 1998, <i>Reports</i> 1998-VIII	48
<i>Otto c. Germaniei</i> (dec.), nr. 21425/06, 10 noiembrie 2009	24, 25
<i>Özpınar c. Turciei</i> , nr. 20999/04, 19 octombrie 2010	61
<i>Öztürk c. Germaniei</i> , 21 februarie 1984, Seria A nr. 73	54

—P—

<i>P.B. și J.S. c. Austriei</i> , nr. 18984/02, 22 iulie 2010	64
<i>P.G. și J.H. c. Marii Britanii</i> , nr. 44787/98, ECHR 2001-IX	62, 66
<i>P.M. c. Marii Britanii</i> (dec.), nr. 6638/03, 24 august 2004	22, 25
<i>Paeffgen GmbH c. Germaniei</i> (dec.), nr. 25379/04, 21688/05, 21722/05 și 21770/05, 18 septembrie 2007	68
<i>Paksas c. Lituaniei</i> [GC], nr. 34932/04, 6 ianuarie 2011	18, 51, 56
<i>Paladi c. Moldovei</i> [GC], nr. 39806/05, 10 martie 2009	11
<i>Palić c. Bosnie-Herțegovine</i> , n° 4704/04, 15 februarie 2011	44
<i>Panjeheighalehei c. Danemarcei</i> (dec.), nr. 11230/07, 13 octombrie 2009	52
<i>Pannullo și Forte c. Franței</i> , nr. 37794/97, ECHR 2001-X	62
<i>Papachelas c. Greciei</i> [GC], nr. 31423/96, ECHR 1999-II	24
<i>Papamichalopoulos și alții c. Greciei</i> , 24 iunie 1993, Seria A nr. 260-B	43
<i>Papon c. Franței</i> (dec.), nr. 344/04, ECHR 2005-XI	52
<i>Parizov c. „fostei Republici Iugoslave a Macedoniei”</i> , nr. 14258/03, 7 februarie 2008	21
<i>Parohia Greco-Catolică Sâmbăta Bihor c. României</i> (dec.), nr. 48107/99, 25 mai 2004	26
<i>Parohia Greco-Catolică Sâmbăta Bihor c. României</i> , nr. 48107/99, 12 ianuarie 2010	49
<i>Partidul Muncitoresc Georgian c. Georgiei</i> (dec.), nr. 9103/04, 22 mai 2007	9
<i>Partidul Muncitoresc Georgian c. Georgiei</i> , nr. 9103/04, ECHR 2008	34
<i>Paşa și Erkan Erol c. Turciei</i> , nr. 51358/99, 12 decembrie 2006	13
<i>Patera c. Cehiei</i> (dec.), nr. 25326/03, 10 ianuarie 2006	29
<i>Pauger c. Austriei</i> , nr. 24872/94, Decizia Comisiei din 9 ianuarie 1995, DR 80-B	27, 32
<i>Paul și Audrey Edwards c. Marii Britanii</i> (dec.), nr. 46477/99, 7 iunie 2001	23
<i>Paulino Tomás c. Portugaliei</i> (dec.), nr. 58698/00, ECHR 2003-VIII	19
<i>Peck c. Marii Britanii</i> , nr. 44647/98, ECHR 2003-I	59, 61
<i>Peers c. Greciei</i> , nr. 28524/95, ECHR 2001-III	9
<i>Pellegrin c. Franței</i> [GC], nr. 28541/95, ECHR 1999-VIII	50
<i>Pellegriti c. Italiei</i> (dec.), nr. 77363/01, 26 mai 2005	20
<i>Peñañiel Salgado c. Spaniei</i> (dec.), nr. 65964/01, 16 aprilie 2002	45, 51, 57
<i>Peraldi c. Franței</i> (dec.), nr. 2096/05, 7 aprilie 2009	16, 30, 31, 32
<i>Perez c. Franței</i> [GC], nr. 47287/99, ECHR 2004-I	49, 50
<i>Perlala c. Greciei</i> , nr. 17721/04, 22 februarie 2007	72
<i>Petra c. României</i> , 23 septembrie 1998, <i>Reports</i> 1998-VII	10
<i>Petrina c. României</i> , nr. 78060/01, 14 octombrie 2008	60
<i>Pfeifer c. Austriei</i> , nr. 12556/03, 15 noiembrie 2007	60
<i>Philis c. Greciei</i> , nr. 28970/95, Decizia Comisiei din 17 octombrie 1996	34
<i>Phillips c. Marii Britanii</i> , nr. 41087/98, ECHR 2001-VII	58
<i>Pierre-Bloch c. Franței</i> , 21 octombrie 1997, <i>Reports</i> 1997-VI	52, 56
<i>Pini și alții c. României</i> , nr. 78028/01 și 78030/01, ECHR 2004-V	63
<i>Pisano c. Italiei</i> (radiere de pe rol) [GC], nr. 36732/97, 24 octombrie 2002	15
<i>Pištorová c. Cehiei</i> , nr. 73578/01, 26 octombrie 2004	68
<i>Pla și Puncernau c. Andorei</i> , nr. 69498/01, ECHR 2004-VIII	64, 72
<i>Plechanow c. Poloniei</i> , nr. 22279/04, 7 iulie 2009	68
<i>Ploski c. Poloniei</i> , nr. 26761/95, 12 noiembrie 2002	59
<i>Pocius c. Lituaniei</i> , nr. 35601/04, 6 iulie 2010	51
<i>Polanco Torres și Movilla Polanco c. Spaniei</i> , nr. 34147/06, 21 septembrie 2010	60
<i>Popov c. Moldovei</i> , nr. 74153/01, 18 ianuarie 2005	33

GHID PRACTIC CU PRIVIRE LA ADMISIBILITATE

<i>Post c. Olandei</i> (dec.), nr. 21727/08, 20 ianuarie 2009	9
<i>Powell și Rayner c. Marii Britanii</i> , 21 februarie 1990, Seria A nr. 172	66
<i>Poznanski și alții c. Germaniei</i> (dec.), nr. 25101/05, 3 iulie 2007.....	32
<i>Predescu c. României</i> , nr. 21447/03, 2 decembrie 2008	33
<i>Predil Anstalt c. Italiei</i> (dec.), nr. 31993/96, 14 martie 2002	21
<i>Prencipe c. Monaco</i> , nr. 43376/06, 16 iulie 2009.....	19
<i>Pressos Compania Naviera S.A. și alții c. Belgiei</i> , 20 noiembrie 1995, Seria A nr. 332.....	20
<i>Pretty c. Marii Britanii</i> , nr. 2346/02, ECHR 2002-III.....	59, 60
<i>Preussische Treuhand GmbH & Co. Kg a. A. c. Poloniei</i> (dec.), nr. 47550/06, 7 octombrie 2008	43
<i>Previti c. Italiei</i> (dec.), nr. 45291/06, 8 decembrie 2009	28
<i>Price c. Marii Britanii</i> , nr. 12402/86, Decizia Comisiei din 9 martie 1988, DR 55	63
<i>Pridatchenko și alții c. Rusiei</i> , nr. 2191/03, 3104/03, 16094/03 și 24486/03, 21 iunie 2007	50
<i>Prokopovich c. Rusiei</i> , nr. 58255/00, ECHR 2004-XI.....	65
<i>Prystavka c. Ucrainei</i> (dec.), nr. 21287/02, ECHR 2002-X.....	18
<i>Puchstein c. Austriei</i> , nr. 20089/06, 28 ianuarie 2010	21
<i>Putz c. Austriei</i> , 22 februarie 1996, Reports 1996-I	55

—Q—

<i>Quark Fishing Ltd c. Marii Britanii</i> (dec.), nr. 15305/06, ECHR 2006-XIV	40
--	----

—R—

<i>R. c. Marii Britanii</i> (dec.), nr. 33506/05, 4 ianuarie 2007	57
<i>Radio France și alții c. Franței</i> (dec.), nr. 53984/00, ECHR 2003-X	9, 20
<i>Raimondo c. Italiei</i> , 22 februarie 1994, Seria A nr. 281-A.....	13, 57
<i>Rambus Inc. c. Germaniei</i> (dec.) nr. 40382/04, 16 iunie 2009.....	38
<i>Raninen c. Finlandei</i> , 16 decembrie 1997, Reports 1997-VIII.....	62
<i>Rantsev c. Ciprului și Rusiei</i> , nr. 25965/04, ECHR 2010.....	39
<i>Rasmussen c. Danemarcei</i> , 28 noiembrie 1984, Seria A nr. 87.....	60
<i>Ravnsborg c. Suediei</i> , 23 martie 1994, Seria A nr. 283-B	54, 55
<i>Refah Partisi (Partidul Prosperității) și alții c. Turciei</i> (dec.), nr. 41340/98 și altele, 3 octombrie 2000	52, 56
<i>Řehák c. Cehiei</i> (dec.), nr. 67208/01, 18 mai 2004.....	33
<i>Reinprecht c. Austriei</i> , nr. 67175/01, ECHR 2005-XII.....	59
<i>Reklos și Davourlis c. Greciei</i> , nr. 1234/05, 15 ianuarie 2009	60
<i>Revel și Mora c. Franței</i> (dec.), nr. 171/03, 15 noiembrie 2005.....	47
<i>Rezgui c. Franței</i> (dec.), nr. 49859/99, ECHR 2000-XI.....	18
<i>Riad și Idiab c. Belgiei</i> , nr. 29787/03 și 29810/03, 24 ianuarie 2008	17
<i>Rinck c. Franței</i> (dec.), nr. 18774/09, 19 octombrie 2010.....	76, 78
<i>Ringelsen c. Austriei</i> , 16 iulie 1971, Seria A nr. 13.....	16, 49
<i>Robert Lesjak c. Sloveniei</i> , nr. 33946/03, 21 iulie 2009	22
<i>Roche c. Marii Britanii</i> [GC], nr. 32555/96, ECHR 2005-X.....	48
<i>Romańczyk c. France</i> , nr. 7618/05, 18 noiembrie 2010	53
<i>Rosenzweig și Bonded Warehouses Ltd c. Poloniei</i> , nr. 51728/99, 28 iulie 2005.....	69
<i>Rossi și alții c. Italiei</i> (dec.), nr. 55185/08 și altele, 16 decembrie 2008	13
<i>Rotaru c. României</i> [GC], nr. 28341/95, ECHR 2000-V.....	61
<i>RTBF c. Belgiei</i> , nr. 50084/06, 29 martie 2011	52
<i>Rudzińska c. Poloniei</i> (dec.), nr. 45223/99, ECHR 1999-VI.....	69
<i>Ruiz-Mateos c. Spaniei</i> , 23 iunie 1993, Seria A nr. 262	51
<i>Rupa c. României</i> (dec.), nr. 37971/02, 23 februarie 2010.....	28
<i>Růžičková c. Cehiei</i> (dec.), nr. 15630/05, 16 septembrie 2008.....	25
<i>Ryabov c. Rusiei</i> , nr. 3896/04, 31 ianuarie 2008	10
<i>Ryabikh c. Rusiei</i> , nr. 52854/99, ECHR 2003-IX.....	69

—S—

<i>S. și Marper c. Marii Britanii</i> [GC], nr. 30562/04 și 30566/04, 4 decembrie 2008.....	61, 74
<i>S.H. și alții c. Austriei</i> , nr. 57813/00, 1 aprilie 2010	63
<i>Sablon c. Belgiei</i> , nr. 36445/97, 10 aprilie 2001.....	53
<i>Saccoccia c. Austriei</i> (dec.), nr. 69917/01, 5 iulie 2007	53, 58
<i>Sadak c. Turciei</i> , nr. 25142/94 și 27099/95, 8 aprilie 2004	28
<i>Saghinadze și alții c. Georgiei</i> , nr. 18768/05, 27 mai 2010.....	17, 20, 67
<i>Şahmo c. Turciei</i> (dec.), nr. 37415/97, 1 aprilie 2003	23

GHID PRACTIC CU PRIVIRE LA ADMISIBILITATE

<i>Sakelloropoulos c. Greciei</i> (dec), nr. 38110/08, 6 ianuarie 2011	51
<i>Sakhmovskiy c. Rusiei</i> [GC], nr. 21272/03, 2 noiembrie 2010	19
<i>Salabiaku c. Franței</i> , 7 octombrie 1988, Seria A nr. 141-A	56
<i>Salesi c. Italiei</i> , 26 februarie 1993, Seria A nr. 257-E	50
<i>Sánchez Ramirez c. Franței</i> , nr. 48787/99, Decizia Comisiei din 24 iunie 1996, DR 86-B	36
<i>Sancho Cruz și alte 14 cauze privind reforma agrară c. Portugaliei</i> , nr. 8851/07 și altele, 18 ianuarie 2011	77, 78
<i>Șandru și alții c. României</i> , nr. 22465/03, 8 decembrie 2009	44
<i>Sanles Sanles c. Spaniei</i> (dec.), nr. 48335/99, ECHR 2000-XI	14
<i>Sapeyan c. Armeniei</i> , nr. 35738/03, 13 ianuarie 2009	23
<i>Savino și alții c. Italiei</i> , nr. 17214/05, 20329/05 și 42113/04, 28 aprilie 2009	50
<i>Scavuzzo-Hager și alții c. Elveției</i> (dec.), nr. 41773/98, 30 noiembrie 2004	19
<i>Schalk și Kopf c. Austriei</i> , nr. 30141/04, ECHR 2010	64
<i>Scherer c. Elveției</i> , 25 martie 1994, Seria A nr. 287	14
<i>Schmautzer c. Austriei</i> , 23 octombrie 1995, Seria A nr. 328-A	56
<i>Schouten și Meldrum c. Olandei</i> , 9 decembrie 1994, Seria A nr. 304	50
<i>Schwizgebel c. Elveției</i> , nr. 25762/07, ECHR 2010	61
<i>Sciacca c. Italiei</i> , nr. 50774/99, ECHR 2005-I	60
<i>Scoppola c. Italiei</i> (nr. 2) [GC], nr. 10249/03, 17 septembrie 2009	19, 21, 25, 28
<i>Scordino c. Italiei</i> (dec.), nr. 36813/97, ECHR 2003-IV	20
<i>Scordino c. Italiei</i> (nr. 1) [GC], nr. 36813/97, ECHR 2006-V	12, 14, 15, 19, 21, 71
<i>Scozzari și Giunta c. Italiei</i> [GC], nr. 39221/98 și 41963/98, ECHR 2000-VIII	9
<i>Sdruzeni Jihoceske Matky c. Cehiei</i> (dec.), nr. 19101/03, 10 iulie 2006	47
<i>Section de commune d'Antilly c. Franței</i> (dec.), nr. 45129/98, ECHR 1999-VIII	9, 35
<i>Sejdić și Finci c. Bosniei și Herțegovinei</i> [GC], nr. 27996/06 și 34836/06, ECHR 2009	13, 35, 39
<i>Sejdovic c. Italiei</i> [GC], nr. 56581/00, ECHR 2006-II	18, 19, 20
<i>Selçuk și Asker c. Turciei</i> , 24 aprilie 1998, <i>Reports</i> 1998-II	66
<i>Selmouni c. Franței</i> [GC], nr. 25803/94, ECHR 1999-V	16, 20
<i>Senator Lines GmbH c. 15 state membre ale Uniunii Europene</i> (dec.) [GC], nr. 56672/00, ECHR 2004-IV	13
<i>Sergey Zolotukhin c. Rusiei</i> [GC], nr. 14939/03, ECHR 2009	14, 59
<i>Șerifî Yiğit c. Turciei</i> [GC], nr. 3976/05, 2 noiembrie 2010	64
<i>Șfintele mănăstiri c. Greciei</i> , 9 decembrie 1994, Seria A nr. 301-A	9
<i>Shamayev și alții c. Georgiei și Rusiei</i> (dec.), nr. 36378/02, 16 septembrie 2003	27
<i>Shamayev și alții c. Georgiei și Rusiei</i> , nr. 36378/02, ECHR 2005-III	12, 27
<i>Shavdarov c. Bulgariei</i> , nr. 3465/03, 21 decembrie 2010	63
<i>Shevanova c. Letoniei</i> (radiere de pe rol) [GC], nr. 58822/00, 7 decembrie 2007	15
<i>Shilbergs c. Rusiei</i> , nr. 20075/03, 17 decembrie 2009	15
<i>Shtukaturov c. Rusiei</i> , nr. 44009/05, 27 martie 2008	11
<i>Sidabras și Džiautas c. Lituaniei</i> (dec.), nr. 55480/00 și 59330/00, 1 iulie 2003	56
<i>Sidabras și Džiautas c. Lituaniei</i> , nr. 55480/00 și 59330/00, ECHR 2004-VIII	61
<i>Șigalas c. Greciei</i> , nr. 19754/02, 22 septembrie 2005	50
<i>Šikić c. Croației</i> , nr. 9143/08, 15 iulie 2010	50
<i>Siliadin c. Franței</i> , nr. 73316/01, ECHR 2005-VII	12, 37
<i>Šilih c. Sloveniei</i> [GC], nr. 71463/01, 9 aprilie 2009	41, 43, 44
<i>Silver și alții c. Marii Britanii</i> , 25 martie 1983, Seria A nr. 61	66
<i>Sisojeva și alții c. Letoniei</i> (radiere de pe rol) [GC], nr. 60654/00, ECHR 2007-I	10, 15, 72
<i>Skorobogatykh c. Rusiei</i> (dec.), nr. 37966/02, 8 iunie 2006	47
<i>Slavgorodski c. Estoniei</i> (dec.), nr. 37043/97, ECHR 1999-II	19
<i>Slaviček c. Croației</i> (dec.), nr. 20862/02, 4 iulie 2002	19
<i>Slivenko c. Letoniei</i> [GC], nr. 48321/99, ECHR 2003-X	63
<i>Slivenko și alții c. Letoniei</i> (dec.) [GC], nr. 48321/99, ECHR 2002-II	68
<i>Smirnov c. Rusiei</i> (dec.), nr. 14085/04, 6 iulie 2006	52
<i>Smirnova c. Rusiei</i> , nr. 46133/99 și 48183/99, ECHR 2003-IX	60
<i>Société Colas Est și alții c. Franței</i> , nr. 37971/97, ECHR 2002-III	65
<i>Société Stenuit c. Franței</i> , 27 februarie 1992, Seria A nr. 232-A	56
<i>Soering c. Marii Britanii</i> , 7 iulie 1989, Seria A nr. 161	12, 36
<i>Solmaz c. Turciei</i> , nr. 27561/02, 16 ianuarie 2007	26
<i>Sovtransavto Holding c. Ucrainei</i> , nr. 48553/99, ECHR 2002-VII	70
<i>Sporrong și Lönnroth c. Suediei</i> , 23 septembrie 1982, Seria A nr. 52	47, 49
<i>Stamoulakatos c. Greciei</i> (nr. 1), 26 octombrie 1993, Seria A nr. 271	41, 42
<i>Stamoulakatos c. Marii Britanii</i> , nr. 27567/95, Decizia Comisiei din 9 aprilie 1997	33
<i>Star Cate – Epilekta Gevmata și alții c. Greciei</i> (dec.), nr. 54111/07, 6 iulie 2010	73
<i>Steć și alții c. Marii Britanii</i> (dec.) [GC], nr. 65731/01 și 65900/01, ECHR 2005-X	70
<i>Steel și alții c. Marii Britanii</i> , 23 septembrie 1998, <i>Reports</i> 1998-VII	58
<i>Stegarescu și Bahrain c. Portugal</i> , nr. 46194/06, 6 aprilie 2010	51

GHID PRACTIC CU PRIVIRE LA ADMISIBILITATE

<i>Stephens c. Ciprului, Turciei și Organizației Națiunilor Unite</i> (dec.), nr. 45267/06, 11 decembrie 2008.....	35, 36
<i>Stephens c. Maltei</i> (nr. 1), nr. 11956/07, 21 aprilie 2009	36, 37
<i>Štitić c. Croației</i> , nr. 29660/03, 8 noiembrie 2007	55
<i>Stjerna c. Finlandei</i> , 25 noiembrie 1994, Seria A nr. 299-B	59
<i>Stojkovic c. „fostei Republici Iugoslave a Macedoniei”</i> , nr. 14818/02, 8 noiembrie 2007	13
<i>Stolder c. Italiei</i> , nr. 24418/03, 1 decembrie 2009	30
<i>Stoll c. Elveției</i> [GC], nr. 69698/01, ECHR 2007-V.....	74
<i>Stran Greek Refineries și Stratis Andreadis c. Greciei</i> , 9 decembrie 1994, Seria A nr. 301-B	68
<i>Stukus și alții c. Poloniei</i> , nr. 12534/03, 1 aprilie 2008.....	12
<i>Sud Fondi Srl și alții c. Italiei</i> (dec.), nr. 75909/01, 30 august 2007	58
<i>Sukiüt c. Turciei</i> (dec.), nr. 59773/00, 11 septembrie 2007	52
<i>Sürmeli c. Germaniei</i> [GC], nr. 75529/01, ECHR 2006-VII.....	19, 21
<i>Surugiu c. României</i> , nr. 48995/99, 20 aprilie 2004	66
<i>Szabó c. Suediei</i> (dec.), nr. 28578/03, ECHR 2006-VIII.....	58

—T—

<i>Tănase c. Moldovei</i> [GC], nr. 7/08, ECHR 2010.....	18, 20, 46
<i>Tanrikulu c. Turciei</i> [GC], nr. 23763/94, ECHR 1999-IV.....	10
<i>Taşkın și alții c. Turciei</i> , nr. 46117/99, ECHR 2004-X.....	47, 51
<i>Tătar c. României</i> , nr. 67021/01, 27 ianuarie 2009	62
<i>Taylor-Sabori c. Marii Britanii</i> , nr. 47114/99, 22 octombrie 2002	66
<i>Ternovszky c. Hungary</i> , nr. 67545/09, 14 decembrie 2010.....	60
<i>Thévenon c. Franței</i> (dec.), nr. 2476/02, ECHR 2006-III.....	14
<i>Timurtaş c. Turciei</i> , nr. 23531/94, ECHR 2000-VI.....	11
<i>Tinnelly & Sons Ltd și alții și McElduff și alții c. Marii Britanii</i> , 10 iulie 1998, Reports 1998-IV	49
<i>Todorov c. Bulgariei</i> (dec.), nr. 65850/01, 13 Mai 2008.....	70
<i>Torri c. Italiei</i> , 1 iulie 1997, Reports 1997-IV	53
<i>Tre Traktörer Aktiebolag c. Suediei</i> , 7 iulie 1989, Seria A nr. 159	49, 69
<i>Treska c. Albaniei și Italiei</i> (dec.), nr. 26937/04, ECHR 2006-XI	37
<i>Trofimchuk c. Ucrainei</i> (dec.), nr. 4241/03, 31 Mai 2005	76
<i>Tucka c. Marii Britanii</i> (nr. 1) (dec.), nr. 34586/10, 18 ianuarie 2011	23
<i>Tuna c. Turciei</i> , nr. 22339/03, 19 ianuarie 2010.....	44
<i>Turgut și alții c. Turciei</i> , nr. 1411/03, 8 iulie 2008.....	42
<i>Tyrer c. Marii Britanii</i> , 25 aprilie 1978, Seria A nr. 26.....	40
<i>Tyrer c. Marii Britanii</i> , nr. 5856/72, Raportul Comisiei din 14 decembrie 1976, Seria B nr. 24	79
<i>Tysiāc c. Poloniei</i> , nr. 5410/03, ECHR 2007-I.....	59

—U—

<i>Ülke c. Turciei</i> (dec.), nr. 39437/98, 1 iunie 2004.....	24
<i>Ulyanov c. Ucrainei</i> (dec.), nr. 16472/04, 5 octombrie 2010	47
<i>Unédic c. Franței</i> , nr. 20153/04, 18 decembrie 2008.....	9
<i>Üner c. Olandei</i> [GC], nr. 46410/99, ECHR 2006-XII	60
<i>Užkauskas c. Lituania</i> , nr. 16965/04, 6 iulie 2010	51
<i>Uzun c. Germaniei</i> , nr. 35623/05, ECHR 2010.....	61

—V—

<i>Van der Tang c. Spaniei</i> , 13 iulie 1995, Seria A nr. 321	9
<i>Van Droogenbroeck c. Belgiei</i> , 24 iunie 1982, Seria A nr. 50.....	48
<i>Van Marle și alții c. Olandei</i> , 26 iunie 1986, Seria A nr. 101	69
<i>Vanyan c. Rusiei</i> , nr. 53203/99, 15 decembrie 2005	58
<i>Varbanov c. Bulgariei</i> , nr. 31365/96, ECHR 2000-X.....	32
<i>Varnava și alții c. Turciei</i> (dec.), nr. 16064/90 și altele, 14 aprilie 1998	31
<i>Varnava și alții c. Turciei</i> [GC], nr. 16064/90 și altele, ECHR 2009	14, 23, 24, 26, 28, 41, 42, 44, 71
<i>Vasilchenko c. Rusiei</i> , nr. 34784/02, 23 septembrie 2010	50, 76, 78
<i>Vasilkoski și alții c. „fostei Republici Iugoslave a Macedoniei”</i> , nr. 28169/08, 28 octombrie 2010.....	20
<i>Vassilios Athanasiou și alții c. Greciei</i> , nr. 50973/08, 21 decembrie 2010	21, 22
<i>Veeber c. Estoniei</i> (nr. 1), nr. 37571/97, 7 noiembrie 2002	43
<i>Velikova c. Bulgariei</i> (dec.), nr. 41488/98, ECHR 1999-V	14
<i>Velikova c. Bulgariei</i> , nr. 41488/98, ECHR 2000-VI.....	9
<i>Vera Fernández-Huidobro c. Spaniei</i> , nr. 74181/01, 6 ianuarie 2010.....	57

GHID PRACTIC CU PRIVIRE LA ADMISIBILITATE

<i>Verein gegen Tierfabriken Schweiz (VgT) c. Elveției</i> (nr. 2) [GC], nr. 32772/02, ECHR 2009	17, 27, 46, 53
<i>Veriter c. Franței</i> , nr. 31508/07, 14 octombrie 2010.....	19, 20
<i>Verlagsgruppe News GmbH c. Austriei</i> (dec.), nr. 62763/00, 16 ianuarie 2003	52
<i>Vernillo c. Franței</i> , 20 februarie 1991, Seria A nr. 198.....	19
<i>Vijayanathan și Pusparajah c. Franței</i> , 27 august 1992, Seria A nr. 241-B	13
<i>Vilho Eskelinen și alții c. Finlandei</i> [GC], nr. 63235/00, ECHR 2007-II.....	50, 52, 68
<i>Vladimir Romanov c. Rusiei</i> , nr. 41461/02, 24 iulie 2008	17
<i>Voggenreiter c. Germaniei</i> , nr. 47169/99, ECHR 2004-I.....	17
<i>Vokoun c. Cehiei</i> , n° 20728/05, 3 juillet 2008	79
<i>Von Hannover c. Germaniei</i> , nr. 59320/00, ECHR 2004-VI.....	60

—W—

<i>Waite și Kennedy c. Germaniei</i> [GC], nr. 26083/94, ECHR 1999-I.....	38
<i>Wakefield c. Marii Britanii</i> , nr. 15817/89, Decizia Comisiei din 1 octombrie 1990, DR 66	64
<i>Weber c. Elveției</i> , 22 Mai 1990, Seria A nr. 177	55
<i>Weber și Saravia c. Germaniei</i> (dec.), nr. 54934/00, ECHR 2006-XI.....	36, 40, 61
<i>Welch c. Marii Britanii</i> , 9 februarie 1995, Seria A nr. 307-A	59
<i>Wendenburg și alții c. Germaniei</i> (dec.), nr. 71630/01, ECHR 2003-II	69
<i>Wieser și Bicos Beteiligungen GmbH c. Austriei</i> , nr. 74336/01, ECHR 2007-IV	67
<i>Williams c. Marii Britanii</i> (dec.), nr. 32567/06, 17 februarie 2009	18, 23
<i>Worm c. Austriei</i> , 29 august 1997, <i>Reports</i> 1997-V	24
<i>Worwa c. Poloniei</i> , nr. 26624/95, ECHR 2003-XI.....	59
<i>Woś c. Poloniei</i> , nr. 22860/02, ECHR 2006-VII	50

—X—

<i>X c. Belgiei și Olandei</i> , nr. 6482/74, Decizia Comisiei din 10 iulie 1975, DR 7	63
<i>X c. Franței</i> , 31 martie 1992, Seria A nr. 234-C.....	13, 49
<i>X c. Franței</i> , nr. 9587/81, Decizia Comisiei din 13 decembrie 1982, DR 29	41
<i>X c. Franței</i> , nr. 9993/82, Decizia Comisiei din 5 octombrie 1982, DR 31	63
<i>X c. Germaniei</i> , nr. 1611/62, Decizia Comisiei din 25 septembrie 1965.....	39
<i>X c. Germaniei</i> , nr. 1860/63, Decizia Comisiei din 15 decembrie 1965, Collection 18	28
<i>X c. Germaniei</i> , nr. 2606/65, Decizia Comisiei din 1 aprilie 1968, Collection 26.....	28
<i>X c. Germaniei</i> , nr. 7462/76, Decizia Comisiei din 7 martie 1977, DR 9.....	45
<i>X c. Italiei</i> , nr. 6323/73, Decizia Comisiei din 4 martie 1976, DR 3	41
<i>X c. Marii Britanii</i> (dec.), nr. 6956/75, Decizia Comisiei din 10 decembrie 1976, DR 8.....	35
<i>X c. Marii Britanii</i> (dec.), nr. 7308/75, Decizia Comisiei din 12 octombrie 1978, DR 16	66
<i>X c. Olandei</i> , nr. 7230/75, Decizia Comisiei din 4 octombrie 1976, DR 7	45
<i>X și Y c. Belgiei</i> , nr. 8962/80, Decizia Comisiei din 13 Mai 1982, DR 28	67
<i>X și Y c. Olandei</i> , 26 martie 1985, Seria A nr. 91	59
<i>X, Y și Z c. Marii Britanii</i> [GC], 22 aprilie 1997, <i>Reports</i> 1997-II.....	62
<i>Xenides-Arestis c. Turciei</i> , nr. 46347/99, 22 decembrie 2005	22

—Y—

<i>Y.F. c. Turciei</i> , nr. 24209/94, ECHR 2003-IX.....	59
<i>Yağmurdereli c. Turciei</i> (dec.), nr. 29590/96, 13 februarie 2001	31
<i>Yaşa c. Turciei</i> , 2 septembrie 1998, <i>Reports</i> 1998-VI.....	13
<i>Yildirim c. Austriei</i> (dec.), nr. 34308/96, 19 octombrie 1999	60
<i>Yonghong c. Portugaliei</i> (dec.), nr. 50887/99, ECHR 1999-IX	40
<i>Yorgiyadis c. Turciei</i> , nr. 48057/99, 19 octombrie 2004	41
<i>Yurttas c. Turciei</i> , nr. 25143/94 și 27098/95, 27 mai 2004	28

—Z—

<i>Z. c. Finlandei</i> , 25 februarie 1997, <i>Reports</i> 1997-I	61
<i>Z. și alții c. Marii Britanii</i> [GC], nr. 29392/95, ECHR 2001-V	48
<i>Zağaria c. Italiei</i> (dec.), nr. 24408/03, 3 iunie 2008.....	30, 31
<i>Zaicevs c. Letoniei</i> , nr. 65022/01, 31 iulie 2007.....	55
<i>Zalli c. Albaniei</i> (dec.), nr. 52531/07, 8 februarie 2011.....	51
<i>Zana c. Turciei</i> , 25 noiembrie 1997, <i>Reports</i> 1997-VII	43

GHID PRACTIC CU PRIVIRE LA ADMISIBILITATE

<i>Zander c. Sweden</i> , 25 noiembrie 1993, Seria A nr. 279-B	47
<i>Zapletal c. Cehiei</i> (dec.), nr. 12720/06, 30 noiembrie 2010	47
<i>Zehentner c. Austriei</i> , nr. 20082/02, 16 iulie 2009	9
<i>Zhigalev c. Rusiei</i> , nr. 54891/00, 6 iulie 2006	68
<i>Ziętal c. Poloniei</i> , nr. 64972/01, 12 mai 2009	12
<i>Znamenskaya c. Rusiei</i> , nr. 77785/01, 2 iunie 2005	64